पवित्र कुरआन एका दृष्टिक्षेपात

✻ लेखक ✻

डॉ. मकसूद आलम सिद्दीकी

✻ भाषांतर ✻

प्रो. मुबारक हुसेन मनियार

अनुक्रमणिका

दोन शब्द	४
पवित्र कुरआनची शिकवण	५
पवित्र कुरआनचा परिचय	५
सृष्टी व्यर्थ नाही	६
तो केवळ सृष्टिकर्ताच नव्हे	७
मनुष्याचे अल्लाहशी संबंध	११
सर्वज्ञ अल्लाहसमोर उत्तरदायित्व	१२
ईशग्रंथ	१३
सृष्टी	१५
इहलोक आणि परलोक	१८
सत्कर्म व दुष्कर्मांना अंतिम निर्णयासाठी तोलले जाईल	२३
ग्वाही व दावे सादर केले जातील	२३
बक्षीस व शिक्षा	२४
अल्लाहच्या प्रेषितांच्या बाबतीत	२६
इब्राहीम (अ.) यांच्यासंबंधी काही गोष्टी	२८
काही विशेष आदेश	३२
नमाज	३५
जुमाची (शुक्रवारची) नमाज	३७
रोजा (उपवास)	३७
जकात (संपत्तीकररूपी दान)	३८
हज	३९
उपासनांची खरी वैशिष्ट्ये	३९
सत्कर्मांना प्रोत्साहन व दुष्कर्मांना प्रतिबंध	४०
गुणदोषांचे ज्ञान	४१
अन्य आदेश	४६
सामाजिक जीवन	५१
इस्लामी समुदायाचे मिशन	६०
काही उपाख्यान व उपमा	६२

''अल्लाहच्या नावाने जो असीम दयावंत व परम कृपावंत आहे''

दोन शब्द

पवित्र कुरआन अभ्यासाची तहान देशवासियांमध्ये दिवसेंदिवस वाढत असल्याचे आढळते. एकीकडे स्वातंत्र्यानंतर समाज व राजकारणातून लुप्त होत असलेली नैतिकता आणि यामुळे उत्पन्न होणाऱ्या समस्या आहेत. त्याचबरोबर जीवनातील अनेक समस्यांच्या सोडवणुकीत निरंतर वैफल्यामुळे येणारा कंटाळा आहे. दुसरीकडे ज्ञान व शिक्षणाच्या विस्ताराबरोबर अंधविश्वासाचे स्थान बुद्धीमध्ये सामावणाऱ्या गोष्टीकडे आकृष्ट होत आहे. म्हणून अन्य धर्मग्रंथांमध्ये आढळणारी उणीव अथवा बुद्धीच्या निकषावर त्यांचे न उतरणे व त्यांच्या तुलनेत पवित्र कुरआन व प्रेषित मुहम्मद (स.) यांनी १४०० वर्षांपूर्वी सुरू केलेल्या सामूहिक परिवर्तनाच्या आंदोलनाचे पूर्ण साफल्य आहे. आजपर्यंत आढळणाऱ्या त्यांच्या प्रभावाची माहिती, त्याचबरोबर एका ईश्वराची स्पष्ट, विस्तारपूर्ण व तर्कसंगत कल्पना, पवित्र कुरआनद्वारा दिलेल्या पूर्ण जीवनव्यवस्थेवर त्याची छाप स्पष्ट दिसते, म्हणून विचार करून मान्य करणाऱ्या लोकांत माहिती प्राप्त करण्याची जिज्ञासा उत्पन्न होत आहे.

पवित्र कुरआन हा पृथ्वीतलावरील असा एकमात्र धर्मग्रंथ आहे जो आपल्या मूळस्थितीत पूर्णत: सुरक्षित आहे. हीसुद्धा बुद्धिजीवी व धर्मप्रेमी मंडळीसाठी काही कमी आकर्षणाची गोष्ट नाही. प्रामाणिक माहितीसाठी पवित्र कुरआनसंबंधी त्यांची जिज्ञासा वाढणे स्वाभाविक गोष्ट आहे.

परंतु पवित्र कुरआनचे पठन करताना तो समजण्यात काही लोकांना अडचण येते, त्याला कारण असे आहे की, लोकांना पुस्तके लेखाच्या स्वरूपात वाचण्याची सवय आहे. परंतु पवित्र कुरआन आदरणीय प्रेषित मुहम्मद (स.) यांच्या २३ वर्षांच्या आंदोलन-जीवनात अल्लाहकडून त्यांना दिल्या गेलेल्या शिकवणी, आदेश व उपदेशांचा संग्रह आहे. स्वत: प्रेषित मुहम्मद (स.) यांनी ते संग्रहित केले. हा संग्रह मौखिक वाणीचे लिखित रूप आहे.

या अडचणीचा विचार करता हे योग्य समजले गेले की, जे लोक याच्या अभ्यासासाठी अधिक वेळ काढू शकत नाहीत त्यांच्यासाठी पवित्र कुरआनच्या मूळ सिद्धान्त व धारणासारख्या नैतिक व महत्त्वपूर्ण गोष्टी निवडून त्यांना पुस्तकरूपाने छापून पवित्र कुरआनचा संक्षिप्त परिचय सादर करावा. याचबरोबर प्रेषित मुहम्मद (स.) यांच्या जीवनासंबंधीचे ज्ञानसुद्धा पवित्र कुरआनचे क्रांतिकारी धर्मकार्य समजून घेण्यास लाभदायक ठरेल. आशा आहे की, वाचक हे पुस्तक या संकल्पाने वाचतील की याने दाखविलेला मार्ग जर हृदयस्पर्शी वाटला, तर तो मार्ग अवलंबिण्याच्या अथवा तो चांगल्याप्रकारे समजून घेण्याच्या प्रयत्नासाठी पुढे वाटचाल करतील. प्रार्थना आहे की, ईशज्योतीने आमचे हृदय व आमचे व्यक्तिगत आणि सामूहिक जीवन उजळले व पृथ्वी शांतीस्थळ व्हावी. आमीन (असेच होवो)!

(हे पुस्तक तयार करताना मर्कजी मक्तबा इस्लामीने प्रकाशित केलेल्या इंग्रजी पुस्तक 'दि कुरआन बेसिक टीचिंग्ज' चेही साहाय्य घेतले आहे.)

पवित्र कुरआनची शिकवण

"जे लोक अल्लाहचे आदेश व त्याच्या सूचना मान्य करण्यास नकार देतात आणि त्याच्या प्रेषितांना हकनाक ठार करतात आणि अशा लोकांच्या जीवावर उठतात जे मानवमात्रापैकी न्यायनीती व रास्तपणाचा आदेश देण्याकरिता पुढे येतात, त्यांना दु:खदायक शिक्षेची शुभवार्ता ऐकवा. हेच ते लोक होत, ज्यांची कर्मे इहलोकात व परलोकात, दोहोंमध्ये वाया गेली आणि त्यांचा सहाय्यक कोणी नाही."

(दिव्य कुरआन; ३ : २१ - २२)

"जो कोणी सत्कृत्ये करील स्वत:साठीच करील, आणि जो वाईट करील तो स्वत:च त्याचे दुष्परिणाम भोगेल. नंतर जायचे तर सर्वांना आपल्या पालनकर्त्याकडेच आहे." (दिव्य कुरआन; ४५ : १५)

"हे प्रेषित (स.)! यांना सांगा, अल्लाहच तुम्हाला जीवन प्रदान करतो, मग तोच तुम्हाला मृत्यू देईल. मग तोच तुम्हाला त्या पुनरुत्थानाच्या दिवशी एकत्रित करील ज्याच्या येण्यात कोणताही संदेह नाही, परंतु बहुतेक लोक जाणत नाहीत."

(दिव्य कुरआन; ४५ : २६)

"जो मनुष्य रहमान (परमदयाळू) च्या स्मरणाची उपेक्षा करतो, आम्ही त्याच्यावर एक शैतान नियुक्त करतो आणि तो त्याचा मित्र बनतो. हे शैतान असल्या लोकांना सरळमार्गावर येण्यापासून रोखतात आणि ते आपल्या जागी असे समजतात की आम्ही नीट चाललो आहोत. सरतेशेवटी जेव्हा हा मनुष्य आमच्या येथे पोहचेल तेव्हा आपल्या शैतानाला म्हणेल, "अरेरे! तुझ्या आणि माझ्या दरम्यान पूर्व आणि पश्चिमचे अंतर असते! तू तर अत्यंत वाईट सोबती निघालास."

(दिव्य कुरआन; ४३ : ३६-३८)

"सत्कर्म करा, जे काही तुम्ही करता ते मी पाहात आहे." (दिव्य कुरआन)

पवित्र कुरआनचा परिचय

पवित्र कुरआन इस्लामी जीवन व संस्कृतीचा आधार व प्रमुख आश्रय आहे. हा अल्लाहचा अखेरचा व निर्णायक उपदेश आहे जो पूर्वीच्या प्रेषितांनी मानवतेला दिलेल्या उपदेशांचे रक्षण करतो. हा त्या दाखविलेल्या मार्गांची भविष्यकाळासाठी पूर्णपणे पुष्टी करतो. पवित्र कुरआनचा संदेश आजसुद्धा मनुष्याच्या हृदयात त्याचप्रकारे स्थान प्राप्त करू शकतो जसा की, पूर्वीसुद्धा त्याने मनुष्याच्या हृदयात प्राप्त केले होते.

पवित्र कुरआन एक मार्गदर्शक ग्रंथ आहे. हा मानवाच्या आंतरिक व बाह्य

स्थितीला स्वत:च पूर्णत: संबोधित करतो. मनुष्य व त्याला मार्गदर्शन करणे हाच त्याचा विषय आहे. हा मनुष्याची आस्था, त्याची स्थिती व प्रवृत्ति, त्याचे व्यक्तित्व व चरित्र, त्याचे व्यक्तिगत व सामाजिक जीवन व इतिहासातील त्याच्या भूमिकेसंबंधी त्याचे मार्गदर्शन करतो. हे इतिहासाचे पुस्तक नाही आणि कायदा किंवा अर्थशास्त्राचा ग्रंथदेखील नाही. हा ग्रंथ मनुष्याच्या मार्गदर्शनासाठीच आहे. येथे मार्गदर्शनाचा विस्तृत शाब्दिक अर्थात प्रयोग झालेला आहे. हा एक असा ग्रंथ आहे जो सर्वमान्य सदाचार व दुराचारामधील संघर्षाच्या मनुष्याला सदाचाराचे मार्गदर्शन करतो. पवित्र कुरआन काही एखाद्या पाठाचा लेख नाही. हा कार्य करण्याची प्रेरणा देतो, जसे की त्याचे कथन आहे की, एखाद्या प्रेषिताचे कार्य केवळ पवित्र संदेश देणेच नव्हे, तर नैतिक व सामाजिक परिवर्तन घडवून आणणेसुद्धा आहे.

अन्य पुस्तकांच्या उलट पवित्र कुरआनात अल्लाहचे शब्द अपरिवर्तीत, असंक्षिप्त व दृढ रूपात समाविष्ट आहेत. यात असे काही नाही जी मानवी बुद्धीची उपज असावी. हे अल्लाहचे ते अमिश्रित शब्द आहेत जे अल्लाहचे प्रेषित मुहम्मद (स.) यांना २३ वर्षांपेक्षा अधिक मुदतीत सांगितले गेले. पवित्र कुरआनमध्ये सांगितले आहे -

''वाचा, (हे प्रेषित (स.)!) आपल्या पालनकर्त्याच्या नामासहित ज्याने निर्माण केले, चिकटणाऱ्या रक्ताच्या एका गुठळीपासून मानवाची निर्मिती केली. वाचा, आणि तुमचा पालनकर्ता मोठा उदार आहे, ज्याने लेखणीद्वारे ज्ञान शिकविले, मानवाला ते ज्ञान दिले जे तो जाणत नव्हता. कदापि नाही, मानव मर्यादाभंग करतो आहे, या कारणास्तव की तो आपल्या स्वत:ला स्वयंपूर्ण पाहतो. (वस्तुत:) आपल्या पालनकर्त्याकडेच, त्याला परत जायचे आहे.'' (दिव्य कुरआन; ९६ : १-८)

सृष्टी व्यर्थ नाही

मनुष्याचे व त्याच्या सभोवतालचे जग केवळ एक ऐतिहासिक घटना नव्हे. प्रत्येक गोष्ट ईशयोजनेचा एक भाग आहे आणि या योजनेचा एक उद्देश आहे. अल्लाह (ईश्वर) संपूर्ण जगाचा केवळ विधाता व पालनकर्ता आहे असे नव्हे, तर तो सर्व मार्गदर्शनाचा स्त्रोतदेखील आहे. पवित्र कुरआनमध्ये आहे-

''(हे प्रेषित (स.))! आपल्या उच्चतर पालनकर्त्याच्या नावाचे पावित्र्यगान करा ज्याने निर्माण केले व प्रमाणबद्धता प्रस्थापित केली. ज्याने भाग्य बनविले मग मार्ग दाखविला.'' (दिव्य कुरआन; ८७ : १-३)

प्रत्येक मुस्लिम आपल्या प्रत्येक नमाज (प्रार्थना) मध्ये पहिली सूरह ''अल फातिहा'' चे पठन करतो. ती अशी आहे -

“स्तवन फक्त अल्लाहसाठीच आहे जो सर्व सृष्टीचा रब (पालनकर्ता) आहे. एकमात्र कृपावंत आणि दयावंत, निर्णयाच्या दिवसाचा स्वामी आहे. आम्ही तुझीच बंदगी (भक्ती) करतो आणि तुजपाशीच मदत मागतो. आम्हाला सरळमार्ग दाखव. त्या लोकांचा मार्ग ज्याना तू अनुग्रहित केलेस. जे कोपग्रस्त झाले नाहीत व जे मार्गभ्रष्ट नाहीत.”

(दिव्य कुरआन; १ : १-७)

पवित्र कुरआन म्हणजे आत्म्याच्या विनंतीला अल्लाहने दिलेले उत्तर होय, पवित्र कुरआनमध्ये आहे -

“हा अल्लाहचा ग्रंथ आहे. यात काही संशय नाही. मार्गदर्शन आहे अल्लाहचे भय बाळगणाऱ्या त्या लोकांसाठी जे परोक्ष वर श्रद्धा ठेवतात, नमाज कायम करतात आणि जी उपजीविका आम्ही त्यांना दिली आहे तिच्यामधून खर्च करतात आणि जो ग्रंथ (हे मुहम्मद स.) तुमच्यावर अवतरला आहे (अर्थात कुरआन) आणि जे (ग्रंथ) तुमच्या पूर्वी अवतरले आहेत त्या सर्वांवर (देखील) जे श्रद्धा ठेवतात आणि मरणोत्तर जीवनावर दृढ विश्वास ठेवतात. असेच लोक आपल्या पालनकर्त्या-कडून सन्मार्गावर आहेत. आणि तेच सफल होणारे आहेत ” (दिव्य कुरआन; २ : २-५)

“पृथ्वी आणि आकाशांच्या उत्पत्तीमध्ये व रात्र आणि दिवसाच्या आळीपाळीने येण्यात त्या ज्ञानी लोकांसाठी फार संकेत आहेत, जे उठता बसता आणि पहुडले असता प्रत्येक स्थितीत अल्लाहचे स्मरण करतात आणि पृथ्वी आणि आकाशांच्या रचनेत मनन व चिंतन करतात. (ते उत्स्फूर्तपणे उद्‌गार काढतात) “हे पालनकर्त्या! हे सर्वकाही तू व्यर्थ व निरुद्देश्य बनविलेले नाही, व्यर्थ कर्म करण्यापासून तू पवित्र आहेस. मग हे पालनकर्त्या! तू आम्हाला नरकाग्नीच्या प्रकोपापासून वाचव, तू ज्याला नरकामध्ये घातले त्याला खरोखर मोठे अपमान व नामुष्कीत लोटले आणि मग अशा अत्याचाऱ्यांचा कोणीही सहाय्यक असणार नाही ” (दिव्य कुरआन; ३ : १९०-१९२)

तो केवळ सृष्टिकर्ताच नव्हे

ईश्वर केवळ एक विधाता व सृष्टिकर्ताच आहे असे नव्हे, तर तो आश्रयदाता, गरजा भागविणारा, शासक व जगात जे काही विद्यमान आहे त्याचा स्वामीसुद्धा आहे. त्याचा प्रभाव श्रेष्ठ, सर्वोच्च व दृढ आहे. तो अद्वितीय आहे. पवित्र कुरआनमध्ये आहे -

“दाणे व कोयीला फोडणारा अल्लाह आहे. तोच सजिवाला निर्जिवातून काढतो आणि निर्जिवाला सजिवातून बाहेर काढतो. ही सर्व कामे करणारा तर अल्लाहच आहे, मग तुम्ही कुणीकडे भरकटत जात आहात? रात्रीचे आवरण फाडून तो प्रभात काढतो. त्यानेच रात्रीला विश्रांतीची वेळ बनविले आहे. त्यानेच चंद्र व सूर्याच्या उदय व अस्त होण्याच्या वेळेचा हिशेब ठरविला आहे. हे सर्व त्याच बलवान, सामर्थ्यवान व सर्वज्ञाने

ठरविलेल्या अंदाजाप्रमाणे आहेत आणि तोच आहे ज्याने तुमच्यासाठी ताऱ्यांना भूमी व समुद्राच्या अंधारात मार्ग जाणून घेण्याचे साधन बनविले ''

''पाहा, आम्ही संकेत उघड करून सांगितले आहेत त्या लोकांसाठी की ज्यांना ज्ञान आहे. आणि तोच आहे ज्याने एका जिवापासून तुम्हाला निर्माण केले मग प्रत्येकासाठी एक विश्रामस्थान आहे आणि एक ती सुपूर्द केली जाण्याची जागा, हे संकेत आम्ही स्पष्ट केले आहेत त्या लोकांसाठी जे बोध घेतात. आणि तोच आहे ज्याने आकाशातून पाण्याचा वर्षाव केला मग त्याद्वारे सर्व प्रकारच्या वनस्पती उगविल्या, मग त्याद्वारे हिरवीगार शेते व झाडे उगविली, मग त्याच्यापासून थरावर थर असलेले दाणे काढले आणि खजुराच्या फुलोऱ्यांतून फळांचे घोसच्या घोस उत्पन्न केले जे ओझ्यापायी झुकले जात आहेत आणि द्राक्षे, जैतून (ऑलिव्ह) व डाळिंबाच्या बागा, ज्यांची फळे एक दुसऱ्याशी साम्य तर ठेवतात तरीसुद्धा त्यांची वैशिष्ट्ये वेगवेगळी आहेत. या झाडांना जेव्हा फळे येतात तेव्हा फळे येण्याची व मग ती पिकण्याची प्रक्रिया जरा विचारपूर्वक पाहा, या गोष्टीत संकेत आहेत त्या लोकांसाठी जे श्रद्धा ठेवतात ''

(दिव्य कुरआन; ६ : ९७-९९)

''आणि तो कोण आहे जो खुष्की व समुद्राच्या अंधकारात तुम्हाला मार्ग दाखवितो आणि कोण आपल्या कृपेपुढे वाऱ्यांना सुवार्ता घेऊन पाठवितो? काय अल्लाहसमवेत कोणी दुसरा ईश्वरसुद्धा (हे कार्य करीत) आहे? फार उच्च व श्रेष्ठतर आहे अल्लाह त्या शिर्क (अनेकेश्वरत्वा) पासून जे हे करीत आहेत. आणि तो कोण आहे जो निर्मितीस प्रारंभ करतो आणि मग तिची पुनरावृत्ती करतो? आणि कोण तुम्हाला आकाश व पृथ्वीपासून उपजीविका देतो? काय अल्लाहसमवेत कोणी अन्य ईश्वरसुद्धा (या कामात भागीदार) आहे? सांगा की आणा आपले प्रमाण जर तुम्ही खरे असाल. यांना सांगा, अल्लाहशिवाय आकाशांमध्ये व पृथ्वीत कोणी परोक्षाचे ज्ञान बाळगत नाही व ते (तुमचे उपास्य तर हेसुद्धा) जाणत नाहीत की केव्हा ते उठविले जातील '' (दिव्य कुरआन; २७ : ६३-२५)

''सांगा, हे अल्लाह समस्त राज्यांच्या स्वामी! तू हवे त्याला राज्य देतोस व हवे त्याकडून हिरावून घेतोस. हवे त्याला प्रतिष्ठा प्रदान करतोस व हवे त्याला अपमानित करतोस. कल्याण तुझ्याच अखत्यारित आहे. निःसंशय, तू प्रत्येक गोष्टीला समर्थ आहेस. तू रात्रीला दिवसात ओवीत आणतोस आणि दिवसाला रात्रीत, निर्जिवातून सजीवास बाहेर काढतोस व सजिवातून निर्जिवास व ज्याला इच्छितोस त्याला उदंड उपजीविका देतोस '' (दिव्य कुरआन; ३ : २६-२७)

''काय हे (इतके नादान आहेत की) यांनी त्याला सोडून इतर वाली बनवून ठेवलेले आहेत? वाली तर अल्लाहच आहे. तोच मृतांना जीवित करतो आणि तो

प्रत्येक गोष्टीला समर्थ आहे. तुमच्या दरम्यान ज्या बाबतीतही मतभेद असेल, त्याचा निर्णय लावणे अल्लाहचे काम होय. तोच अल्लाह माझा पालनकर्ता आहे, त्याच्यावरच मी भिस्त ठेवली आणि त्याच्याकडेच मी रुजू होतो. आकाशांना व पृथ्वीला बनविणारा, ज्याने तुमच्या सजातीपासून तुमच्यासाठी युगल निर्माण केली आणि त्याचप्रमाणे चतुष्पादांनासुद्धा (त्यांचेच सजातीय) युगल बनविली आणि अशाप्रकारे तो तुमचे वंश विस्तारतो. सृष्टीतील कोणतीही वस्तू त्याच्या समान नाही, तो सर्वकाही ऐकणारा व पाहणारा आहे. आकाशांच्या व पृथ्वीच्या खजिन्यांच्या किल्ल्या त्याच्याजवळ आहेत, ज्याला इच्छितो विपूल उपजीविका देतो आणि ज्याला इच्छितो त्याला बेताची देतो. त्याला प्रत्येक गोष्टीचे ज्ञान आहे. त्याने तुमच्यासाठी धर्माची तीच पद्धत निश्चित केली आहे जिची आज्ञा त्याने नूह (अ.) ला दिली होती आणि जिला (हे मुहम्मद (स.)) आता तुमच्याकडे आम्ही दिव्यबोधाद्वारे पाठविले आहे, आणि जिचा आदेश आम्ही इब्राहीम (अ.) आणि मूसा (अ.) व इसा (अ.) यांना दिलेला आहे, या ताकीदसह की प्रस्थापित करा या धर्माला आणि यात फाटाफूट होऊ देऊ नका. हीच गोष्ट या अनेकेश्वरवाद्यांना अत्यंत अप्रिय झाली आहे, जिचे (हे मुहम्मद (स.)) तुम्ही यांना आमंत्रण देत आहात. अल्लाह ज्याला इच्छितो आपला बनवितो आणि तो आपल्याकडे येण्याचा मार्ग त्यालाच दाखवितो जो त्याच्याकडे रुजू होत असतो ''

(दिव्य कुरआन; ४२ : ९-१३)

''अल्लाह आपल्या दासांवर फार मेहरबान आहे. ज्याला जे काही इच्छितो देतो, आणि तो मोठा शक्तिशाली आणि जबरदस्त आहे ''(दिव्य कुरआन; ४२ : १९)

''तुझा पालनकर्ता अति क्षमाशील व दयाळू आहे, त्याने यांच्या कृतीवर यांना पकडू इच्छिले असते तर लवकरच प्रकोप पाठविला असता परंतु यांच्यासाठी निर्णयाची एक वेळ ठरलेली आहे, आणि तिच्यापासून वाचून पळ काढण्याचा यांना कोणताच मार्ग सापडणार नाही '' (दिव्य कुरआन; १८ : ५८)

''जर एखाद्या व्यक्तीकडून वाईट कृत्य घडले अथवा आपल्या स्वतःवर अत्याचार केले आणि त्यानंतर अल्लाहजवळ माफीची विनंती केली तर अल्लाह त्याला क्षमा करणारा व कृपा करणारा आढळून येईल. जो वाईट कर्म करील तर त्याची ही कमाई त्याच्याकरिता संकट ठरेल. अल्लाहला सर्व गोष्टीची खबर आहे व तो विवेकशील व बुद्धिमान आहे '' (दिव्य कुरआन; ४ : ११०-१११)

''अल्लाह आकाशांचा व पृथ्वीचा प्रकाश आहे. (सृष्टीमध्ये) त्याच्या प्रकाशाची उपमा अशी आहे जणू एका कोणाड्यामध्ये दिव्याची ज्योत तेवत असेल. तो एक पारदर्शी पडदा ठेवलेला जणूकाही मोत्याप्रमाणे चमकणारा तारा आणि तो एका अशा शुभ जैतून कल्पवृक्षाच्या तेलाने तेवत आहे जो पौर्वात्यही नाही की पाश्चिमात्यही नाही.

अग्नीचा स्पर्शदेखील झाला नसला तरी तो तेजस्वी होतो. प्रकाशावर प्रकाश (वाढण्याची सर्व साधने एकवटली असतील), अल्लाह आपल्या प्रकाशाकडे ज्याला इच्छितो त्याला मार्गदर्शन करतो, तो लोकांना दृष्टांत देऊन गोष्ट समजावून देतो. प्रत्येक गोष्ट त्याला चांगल्याप्रकारे माहीत आहे '' (दिव्य कुरआन; २४ : ३५)

''तोच तर आहे ज्याने तुम्हाला मातीपासून निर्माण केले, मग वीर्यापासून, मग रक्ताच्या गोळ्यापासून, मग तो तुम्हाला अर्भकाच्या रूपांत काढतो, मग तुम्हाला वाढवितो जेणेकरून तुम्ही आपल्या पूर्ण शक्तीप्रत (प्रौढता) पोहोचता. मग आणखी वाढवितो जेणेकरून तुम्ही वृद्धावस्था गाठावी. आणि तुमच्यापैकी एखादा अगोदरच परत बोलाविला जातो. हे सर्वकाही अशासाठी केले जाते की तुम्ही आपली ठरलेली वेळ गाठावी आणि अशासाठी की तुम्हाला वस्तुस्थिती कळावी. तोच आहे जीवन देणारा आणि तोच मृत्यू देणारा आहे. तो जेव्हा कोणत्या गोष्टीचा निर्णय घेतो, केवळ एक आज्ञा देतो की ती होवो आणि ती होते '' (दिव्य कुरआन; ४० : ६७-६८)

''तो अल्लाहच आहे ज्याच्या व्यतिरिक्त कोणी उपास्य नाही. अदृश्य आणि दृश्य सर्व गोष्टींना जाणणारा तोच मेहरबान व दयावान आहे. तो अल्लाहच आहे ज्याच्या व्यतिरिक्त कोणी ईश्वर नाही, तो बादशाह आहे अत्यंत पवित्र, सर्वस्वी शांती अभयदान करणारा, निगाहबान, सर्वांवर प्रभावी आपली आज्ञा बळाने लागू करणारा आणि मोठाच बनून राहणारा, पवित्र आहे अल्लाह त्या अनेकेश्वरत्वापासून जे हे लोक करीत आहेत. तो अल्लाहच आहे जो निर्मितीची योजना आखणारा आणि ती अमलात आणणारा व त्यानुसार रंगरूप देणारा आहे. त्याच्यासाठी सर्वोत्तम नावे आहेत. प्रत्येक वस्तू जी आकाशात व पृथ्वीत आहे त्याचे पावित्र्यगान करीत आहे, आणि तो जबरदस्त व बुद्धिमान आहे '' (दिव्य कुरआन; ५९ : २२-२४)

''परम प्रतिष्ठित व उच्च आहे तो ज्याच्या हातात (सृष्टीचे) राज्य आहे आणि तो प्रत्येक वस्तूवर प्रभुत्व राखतो. ज्याने मृत्यू आणि जीवन निर्माण केले जेणेकरून तुम्हा लोकांना अजमावून पाहावे की तुमच्यापैकी कोण अधिक चांगले कृत्य करणारा आहे. आणि तो जबरदस्तही आहे आणि क्षमाशीलदेखील, ज्याने थरावर थर असे सात आकाश बनविले. तुम्हाला कृपावंताच्या निर्मितीत कोणत्याही प्रकारची विसंगती आढळणार नाही. पुन्हा वळून पाहा, कोठे तुम्हाला काही उणिव दिसून येते का? ''

(दिव्य कुरआन; ६७ : १-३)

अशाप्रकारे आम्हाला अल्लाहच्या राज्यात सर्वत्र शांती व अनुरूपता आढळते. परंतु मनुष्य जेव्हा सरळमार्गावरून भटकतो तेव्हा तो अडचणी, भांडणे व अशांतीमध्ये गुरफटतो, कारण ते सर्वजण जे त्याच्या (अल्लाहच्या) इच्छेशी असहमत आहेत, यथार्थानुरूप नाहीत आणि ते शांती व स्थिरतेच्या स्थितीत राहू शकत नाहीत.

मनुष्याचे अल्लाहशी संबंध

यासंबंधी पवित्र कुरआनच्या काही आयती पाहा -

"(परंतु अल्लाहच्या एकत्वाचा इतका पुरावा असूनदेखील) काही लोक असे आहेत जे अल्लाह व्यतिरिक्त इतरांना समवर्ती बनवितात आणि त्यांच्यावर असे प्रेम करतात जसे अल्लाहशी प्रेम करायला हवे. वास्तविक जे ईमान धारण करतात त्यांना अल्लाहच सर्वाधिक प्रिय आहे. जी गोष्ट प्रकोपाला समोर पाहिल्यानंतर सुचेल ती आजच जर या अत्याचारींना सुचली असती तर किती चांगले झाले असते? की सर्व सामर्थ्य व अधिकार अल्लाहच्याच अखत्यारीत आहेत आणि अल्लाह शिक्षा करण्यातसुद्धा फार कठोर आहे" (दिव्य कुरआन; २ : १६५)

"हे ईमानधारकानो! तुम्ही पवित्र वस्तूंचे सेवन करा ज्या आम्ही तुम्हाला बहाल केल्या आहेत आणि अल्लाहशी कृतज्ञ राहा जर तुम्ही त्याचीच भक्ती करीत असाल"
(दिव्य कुरआन; २ : १७२)

"आणि मी तुला निवडले आहे. ऐक, जे काही दिव्य प्रकटन केले जात आहे. मीच अल्लाह आहे. माझ्याशिवाय कोणीच ईश्वर नाही. म्हणून तू माझीच भक्ती कर आणि माझ्या स्मरणाकरिता नमाज कायम कर" (दिव्य कुरआन; २० : १३-१५)

"तुम्ही अल्लाहला सोडून ज्यांची पूजा करीत आहात ते केवळ मूर्ती आहेत आणि तुम्ही एक असत्य घडवीत आहात, वास्तविकत: अल्लाहशिवाय ज्यांची तुम्ही उपासना करता ते तुम्हाला कोणतीही उपजीविका देण्याची ऐपत बाळगत नाहीत. अल्लाहजवळ उपजीविका मागा आणि त्याचीच भक्ती करा आणि त्याच्याप्रती कृतज्ञता दाखवा आणि त्याच्याकडेच तुम्ही परतविले जाणार आहात"
(दिव्य कुरआन; २९ : १७)

"लोकहो! जे काही तुमच्या पालन-कर्त्याकडून तुमच्यावर अवतरले गेले आहे त्याचे अनुसरण करा आणि आपल्या पालनकर्त्याला सोडून अन्य कोणाचे अनुकरण करू नका - पण तुम्ही उपदेश कमीच मानता" (दिव्य कुरआन; ७ : ३)

"यांनी आपल्या धर्मपंडितांना व जोगींना अल्लाहशिवाय आपला पालनकर्ता बनविले आहे, आणि अशाच प्रकारे मरयमपुत्र मसीहलादेखील. वास्तविक पाहता त्यांना एक उपास्याशिवाय इतर कोणाचीही भक्ती करण्याचा आदेश दिला गेला नव्हता, तो ज्याच्यशिवाय इतर कोणीही भक्तीचा अधिकारी नाही, पवित्र आहे तो त्या अनेकेश्वरवादी गोष्टींपासून ज्या हे लोक करीत आहेत" (दिव्य कुरआन; ९ : ३१)

"अल्लाह तुमच्या मदतीला असेल तर कोणतीही शक्ती तुम्हावर वर्चस्व प्राप्त करणार नाही आणि जर त्याने तुम्हाला सोडून दिले तर त्यानंतर असा कोण आहे जो तुम्हाला मदत करू शकेल? तर मग जे खरे श्रद्धावंत आहेत त्यांनी अल्लाहवरच विश्वास ठेवला पाहिजे" (दिव्य कुरआन; ३ : १६०)

"आम्ही तुझीच बंदगी (भक्ती) करतो आणि तुजपाशीच मदत मागतो "

(दिव्य कुरआन; १ : ४)

"ज्याने मला निर्माण केले मग तोच मला मार्गदर्शन करतो. जो मला खाऊ व पिऊ घालतो. आणि जेव्हा आजारी पडतो तेव्हा तोच मला बरे करतो. तो मला मृत्यू देईल आणि मग पुन्हा मला जीवन प्रदान करील " (दिव्य कुरआन; २६ : ७८-८१)

"लोकहो! बंदगी (आज्ञाधारकता) करा आपल्या पालनकर्त्याची ज्याने तुम्हाला आणि तुमच्या पूर्वीच्यांनाही निर्माण केले. जेणेकरून तुम्ही (दुष्कृत्यापासून) परावृत्त राहू शकाल " (दिव्य कुरआन; २ : २१)

"सांगा, माझी नमाज, माझ्या तमाम उपासनेच्या पद्धती, माझे जीवन व मरण, सर्वकाही समस्त विश्वांचा स्वामी अल्लाहसाठीच आहे, ज्याचा कोणीही भागीदार नाही " (दिव्य कुरआन; ६ : १६२ - १६३)

सर्वज्ञ अल्लाहसमोर उत्तरदायित्व

पवित्र कुरआनमध्ये आहे -

"लोकहो! स्वत:ला वाचवा, आपल्या पालनकर्त्याच्या कोपापासून आणि भीती बाळगा त्या दिवसाची जेव्हा कोणताही पिता आपल्या पुत्रातर्फे बदला देणार नाही आणि कोणताही पुत्रसुद्धा आपल्या पित्यातर्फे कोणताही बदला देणार नाही. खरोखरच अल्लाहचे वचन सत्य आहे, म्हणून या जगातील जीवनाने तुम्हाला फसवू नये आणि धोकेबाजांनीसुद्धा तुम्हाला अल्लाहच्या बाबतीत फसवू नये "

(दिव्य कुरआन; ३१ : ३३)

"परिणामाची तुम्हीदेखील प्रतीक्षा करा आणि आम्हीदेखील प्रतीक्षेत आहोत. आकाशांत आणि पृथ्वीत जे काही लपलेले आहे ते सर्व अल्लाहच्या अधिकारक्षेत्रात आहे. आणि संपूर्ण मामला त्याच्याकडेच रुजू केला जातो. तर हे प्रेषित (स.)! तुम्ही त्याचीच भक्ती करा आणि त्याच्यावरच विश्वास ठेवा,जे काही तुम्ही लोक करीत आहात त्यापासून तुमचा पालनकर्ता अनभिज्ञ नाही " (दिव्य कुरआन; ११ : १२२ - १२३)

"आणि पृथ्वी व आकाशांतील सत्याचे अंतर्ज्ञान तर अल्लाहलाच आहे आणि पुनरुत्थान उद्भवण्याच्या मामल्यास काहीच विलंब लागणार नाही. परंतु केवळ माणसाच्या डोळ्याचे पाते लवण्याएवढेच किंबहुना यापेक्षाही कमी वस्तुस्थिती अशी आहे की, अल्लाह सर्वकाही करू शकतो " (दिव्य कुरआन; १६ : ७७)

ईशग्रंथ

पवित्र कुरआन म्हणतो -

"या ग्रंथाचे अवतरण नि:संशय सकल जगांच्या पालनकर्त्याकडून आहे. काय हे लोक म्हणतात की या व्यक्तीने हा स्वत: रचला आहे? नव्हे, तर हे सत्य आहे तुझ्या पालनकर्त्याकडून जेणेकरून तू सावध करावे एका अशा जनसमूहाला ज्याच्याजवळ तुझ्यापूर्वी कोणीही सावध करणारा आला नाही. कदाचित त्यांना मार्गदर्शन प्राप्त होईल" (दिव्य कुरआन; ३२ : २-३)

"जर तुम्हाला आमच्या दासांवरील या ग्रंथाचे अवतरण आमच्याकडून (साक्षात अल्लाहकडून) असण्याबद्दल शंका असेल तर यातील सूरह (अध्याया)समान एकच सूरत रचून दाखवा. आपल्या सर्व समर्थकांना बोलवा. एक अल्लाह शिवाय ज्या कुणाची हवी असेल त्याची मदत घ्या आणि जर तुम्ही खरे असाल तर हे कार्य करून दाखवा. मात्र जर तुम्ही तसे केले नाही आणि कदापि करू शकणार नाही, तर भिऊन असा त्या भयंकर अग्नीला ज्याचे इंधन असेल मानव व दगड जो सत्याचा विरोध करणाऱ्यांसाठी भडकावलेला असेल"

(दिव्य कुरआन; २ : २३-२४)

"मग हे प्रेषित (स.)! आम्ही तुमच्याकडे हा ग्रंथ पाठविला जो सत्य घेऊन आला आहे आणि अलकिताब (पूर्वकालीन ईशग्रंथ) पैकी जे काही त्याच्यासमोर उपलब्ध आहे त्यातील सत्य प्रमाणित करणारा व त्याचा संरक्षक व त्याची निगा राखणारा आहे, म्हणून तुम्ही अल्लाहने अवतरित केलेल्या कायद्यानुसारच लोकांच्या मामल्यांचा न्यायनिवाडा करा आणि जे सत्य तुमच्यापाशी आले आहे त्यापासून पराङ्मुख होऊन त्यांच्या इच्छेचे अनुकरण करू नका - आम्ही तुम्हा (मानवा) पैकी प्रत्येकासाठी एकच शरियत (जीवनाचा कायदा) व एकच कार्यप्रणाली निश्चित केली. जर तुमच्या अल्लाहने इच्छिले असते तर तुम्हा सर्वांना एकच लोकसमूह (उम्मत) बनवू शकत होता परंतु त्याने हे यासाठी केले की जे काही त्याने तुम्हा लोकांना दिले आहे त्यात तुमची परीक्षा घ्यावी. म्हणून चांगुलपणात एक दुसऱ्यापेक्षा सरस ठरण्याचा प्रयत्न करा. सरतेशेवटी तुम्हा सर्वांना अल्लाहकडेच परत जावयाचे आहे, मग तो तुम्हाला सत्य:स्थिती दाखवून देईल ज्यामध्ये तुम्ही मतभेद करीत राहिला आहात."

तर हे प्रेषित (स.), तुम्ही अल्लाह-द्वारे अवतरित केलेल्या कायद्यानुसार या लोकांच्या मामल्यांचा न्यायनिवाडा करा व त्यांच्या इच्छाआकांक्षाचे अनुकरण करू नका. सावध राहा की या लोकांनी तुम्हाला संकटात गुंतवून त्या मार्गदर्शनापासून यत्किंचितदेखील पराङ्मुख करता कामा नये, जे मार्गदर्शन तुमच्याकडे अल्लाहने अवतरित केले आहे, मग जर हे यापासून पराङ्मुख झाले तर समजा की अल्लाहने

यांच्या काही अपराधांची शिक्षा म्हणून यांना संकटात गुंतवून टाकण्याचा इरादाच केला आहे आणि ही वस्तुस्थिती आहे की या लोकांतील बहुतेक अवज्ञा करणारे आहेत ''

(दिव्य कुरआन; ५ : ४८-४९)

''रमजान महिन्यामध्ये कुरआनचे अवतरण झाले मानवजाती-करिता मार्गदर्शन व मार्गदर्शनाच्या सुस्पष्ट पुराव्यांनी समाविष्ट सत्य व असत्याची कसोटी. ज्या कुणाला या महिन्याचा लाभ होईल त्याने या महिन्यांत पूर्ण उपवास करावेत. आणि जे आजारी असतील किंवा प्रवासांत असतील त्यांनी उपवास काळानंतर उरलेल्या उपवासांची संख्या पूर्ण करावी. अल्लाह तुमच्यासाठी सुविधा इच्छितो अडचणी इच्छित नाही. ही पद्धत यासाठीच सांगितली जात आहे की तुम्ही उपवासांची संख्या पूर्ण करावी व ज्या सरळमार्गावर अल्लाहने तुम्हाला आणले आहे आणि जे मार्गदर्शन अल्लाहने तुम्हाला प्रदान केले आहे त्यावर तुम्ही अल्लाहची थोरवी वर्णावी तसेच तुम्ही अल्लाहचे ऋण व्यक्त करावे '' (दिव्य कुरआन; २ : १८५)

''हा एक मोठा समृद्धशाली ग्रंथ आहे जो (हे प्रेषित (स.)) आम्ही तुमच्याकडे अवतरित केला आहे, जेणेकरून या लोकांनी त्याच्या वचनांवर विचार करावा आणि बुद्धी व विवेक राखणाऱ्यांनी यापासून बोध घ्यावा '' (दिव्य कुरआन; ३८ - २९)

''हे लोक पवित्र कुरआनवर विचार करीत नाही काय? जर हा ग्रंथ अल्लाहशिवाय इतर कुणाकडून असता तर यात बरीच काही विसंगती आढळली असती '' (दिव्य कुरआन; ४ : ८२)

''तसेच त्याचा आदेश असा आहे की हाच माझा सन्मार्ग आहे. म्हणून तुम्ही याच मार्गावर चला आणि इतर मार्गांवर चालू नका की ते त्याच्या मार्गापासून हटवून तुम्हाला परागंदा करतील, हाच आहे तो आदेश जो तुमच्या पालनकर्त्याने तुम्हाला दिला आहे, अधिक संभव आहे की, तुम्ही पथभ्रष्टतेपासून दूर राहाल. मग आम्ही मूसा (अ.) यांना ग्रंथ प्रदान केला होता जो सद्वर्तनाचा अंगिकार करणाऱ्या माणसांवर देणगीची परिपूर्तता व प्रत्येक आवश्यक गोष्टींचा तपशील तसेच पुरेपूर मार्गदर्शन व कृपा होता (आणि यासाठी बनीइस्राईलना दिला गेला होता की) कदाचित लोक आपल्या पालनकर्त्याच्या भेटीवर श्रद्धा ठेवतील. आणि अशाच प्रकारे हा ग्रंथ आम्ही अवतरला आहे, एक समृद्धशाली ग्रंथ. म्हणून तुम्ही याचे अनुसरण करा व अल्लाहच्या प्रकोपाला भिऊन वागा जेणेकरून तुमच्यावर दया केली जाईल ''

(दिव्य कुरआन; ६ : १५३-१५५)

सृष्टी

पवित्र कुरआनमध्ये अल्लाह सांगतो -

"तो अल्लाहच आहे ज्याने आकाशांना अशा आधाराविना स्थापित केले जे तुम्हाला दिसत आहे, मग तो आपल्या राजसिंहासनावर विराजमान झाला आणि त्याने सूर्य व चंद्राला एका कायद्याच्या आधीन केले, या साऱ्या व्यवस्थेतील प्रत्येक वस्तू एका ठरलेल्या वेळेसाठी चाललेली आहे आणि अल्लाहच या सर्व कार्याची तजवीज करीत आहे. तो निशाण्या उघड करून करून देतो कदाचित तुम्ही आपल्या पालनकर्त्याच्या भेटीचा विश्वास बाळगाल. आणि तोच आहे ज्याने ही पृथ्वी विस्तृत केली आहे, हिच्यात पर्वतांच्या मेखा रोवल्या आहेत आणि नद्या प्रवाहित केल्या. त्यानेच प्रत्येक प्रकारच्या फळांच्या जोड्या निर्माण केल्या आणि तोच दिवसावर रात्र आच्छादित करीत असतो. या सर्व वस्तूमध्ये मोठ्या निशाण्या आहेत त्या लोकांसाठी जे गंभीरपणे विचार करतात. आणि पाहा! पृथ्वीवर वेगवेगळे भू-भाग आढळतात जे एकमेकांशी संलग्न असलेले आहेत. द्राक्षांच्या बागा आहेत, शेते आहेत, खजुरींची झाडे आहेत ज्यांच्यापैकी काही एकेरी आहेत आणि काही दुहेरी. सर्वांना एकच पाणी सिंचित करतो, परंतु चवीत आम्ही काहींना उत्तम बनवितो तर काहींना कनिष्ठ. या सर्व वस्तूंमध्ये पुष्कळशा निशाण्या आहेत त्या लोकांसाठी जे बुद्धीचा उपयोग करतात" (दिव्य कुरआन; १३ : २-४)

"आणि पाण्याचे दोन्ही साठे समान नाहीत, एक गोड आणि तहान भागविणारे, पिण्यास आल्हाददायक; आणि दुसरे भयंकर खारट की घसा सोलून टाकणारे. परंतु दोन्हीपासून तुम्ही ताजे-ताजे मांस प्राप्त करता, वापरण्यासाठी शृंगाराचे साहित्य काढता आणि त्याच पाण्यात तुम्ही पाहता की होड्या पाणी कापीत जात असतात की जेणेकरून तुम्ही अल्लाहचा कृपाप्रसाद शोधावा आणि त्याचे कृतज्ञ बनावे" (दिव्य कुरआन; ३५ : १२)

"तो अल्लाहच आहे ज्याने आकाशांना व पृथ्वीला आणि त्या सर्व वस्तूंना ज्या त्याच्या दरम्यान आहेत, सहा दिवसांत निर्माण केले आणि त्यानंतर अर्श (राजसिंहासना) वर विराजमान झाला. त्याच्याशिवाय तुमचा कोणी समर्थक व सहाय्यकही नाही आणि कोणी त्याच्यापुढे शिफारस करणारादेखील नाही, मग काय तुम्ही शुद्धीवर येणार नाही?" (दिव्य कुरआन; ३२ : ४)

"आम्ही मानवाला मातीच्या सत्वापासून बनविले, मग त्याला एका सुरक्षित जागी ठिबकलेल्या थेंबात परिवर्तित केले. मग त्या थेंबाला गुठळीचा आकार दिला, नंतर गुठळीला बोटी बनविले, मग बोटीची हाडे बनविली, नंतर हाडावर मांस चढविले मग त्याला एक दुसरी निर्मिती बनवून उभे केले. तर मोठा यशदायी आहे

अल्लाह सर्व निर्मात्यांपेक्षा चांगला निर्माता. मग त्यानंतर तुम्हाला अवश्य मरावयाचे आहे. नंतर पुनरुत्थानाच्या दिवशी निश्चितपणे तुम्ही उठविले जाल ''

(दिव्य कुरआन; २३ : १२-१६)

''तो अल्लाहच आहे ज्याने तुम्हाला एका जिवापासून निर्माण केले व त्याच्याच जातीपासून जोडी बनविली म्हणजे तिच्या सान्निध्यात संतोष प्राप्त करावा. मग जेव्हा पुरुषाने स्त्रीला झाकले तेव्हा तिला एक सूक्ष्म गर्भ राहिला त्याचा भार वाहून ती संचार करीत राहिली, मग जेव्हा तिचा तो भार वाढला तेव्हा दोघांनी मिळून अल्लाहचा, आपल्या पालनकर्त्याचा धावा केला की, जर तू आम्हाला चांगले मूल दिलेस तर आम्ही तुझे कृतज्ञ राहू. पण जेव्हा अल्लाहने त्यांना एक सुखरूप मूल दिले तेव्हा ते त्याच्या बक्षीस व मेहरबानीत इतरांना त्याचा भागीदार ठरवू लागले ''

(दिव्य कुरआन; ७ : १८९-१९०)

अर्थात जेव्हा प्रार्थना ऐकली जाते आणि चंद्रासमान बाळ प्राप्त होतो तेव्हा कृतज्ञता व्यक्त करण्यासाठी बळी व नैवेद्य, प्रसाद वगैरे एखाद्या देवी, एखाद्या अवतार, एखाद्या वली (संत) अथवा माननीय (साधू महाराज) यांच्या नावाने दिले जातात आणि बाळाला असे नाव दिले जाते जणू ते बाळ अल्लाहला सोडून इतर कोणाच्या कृपेचा परिणाम आहे.

''आणि (आठवण करा) जेव्हा तुमच्या पालनकर्त्याने दूतांना सांगितले, ''मी पृथ्वीवर एक खलीफा (माझा प्रतिनिधी) बनविणार आहे.'' (तेव्हा त्या दूतांनी) विचारले, ''काय, तू धरतीच्यामध्ये त्याला बनविणार आहेस, जो हिच्यामध्ये अनाचार घडवील आणि रक्तपात करील? (पण) आमच्याकडून तर तुझे स्तवनासह गुणगान होत आहे, पावित्र्यगान होत आहे. (तेव्हा अल्लाह) म्हणाला, ''मी जाणतो जे तुम्ही जाणत नाही.'' आणि अल्लाहने आदमला सर्व नावे शिकविली. नंतर (त्यांना) (सर्व वस्तूंना) दूतांसमोर ठेवले आणि म्हणाला, ''जर तुम्ही सत्यवादी असाल, तर या वस्तूंची नावे सांगा!'' ते म्हणाले, ''तूच महिमावंत आहेस. तू जे काही आम्हाला शिकवलेस तेवढेच ज्ञान आम्हाला आहे. नि:संशय तूच सर्वज्ञ आणि तत्त्वज्ञ आहेस.'' मग अल्लाहने आदमला सांगितले, ''यांना या सर्व वस्तूंची नावे सांग.'' नंतर जेव्हा त्याने (आदमने) दूतांना सर्व नावे सांगितली तेव्हा (अल्लाह) म्हणाला, ''काय, मी तुम्हाला सांगितले नव्हते, की आकाश आणि पृथ्वीमधील गुप्त गोष्टी मीच जाणतो आणि मी तेही जाणतो जे काही तुम्ही प्रकट करता आणि जे काही लपविता?''

(दिव्य कुरआन; २ : ३०-३३)

''आम्ही तुमच्या निर्मितीचा प्रारंभ केला मग तुम्हाला स्वरूप दिले मग दूतांना सांगितले की आदमसमोर नतमस्तक व्हा (सजदा करा). या आज्ञेनुसार सर्व नतमस्तक

झाले परंतु इब्लीस नतमस्तक होणाऱ्यांमध्ये सामील झाला नाही. विचारले, ''तुला कोणत्या गोष्टीने नतमस्तक होण्यापासून रोखले जेव्हा मी तुला आज्ञा दिली होती?'' म्हणाला, ''मी त्याच्यापेक्षा श्रेष्ठ आहे. तू मला अग्निपासून निर्माण केले व त्याला मातीपासून.'' फर्माविले, ''असे होय, तर, तू येथून खाली उतर, तुला अधिकार नाही येथे मोठेपणाचा अहंकार करावा. चालता हो, की वस्तुत: तू त्यांच्यापैकी आहेस जे स्वत: आपला अपमान इच्छितात.'' तो म्हणाला, ''मला त्या दिवसापर्यंत सवलत दे जेव्हा हे सर्व दुसऱ्यांदा उत्थापित केले जातील.'' फर्माविले, ''तुला सवलत आहे.'' म्हणाला, ''बरे तर, ज्या तऱ्हेने तू मला मार्गभ्रष्ट केले आहेस, मीसुद्धा आता तुझ्या सरळमार्गावर असलेल्या या मानवाच्या पाळतीवर राहीन. पुढून आणि मागून, उजवीकडून व डावीकडून चोहोबाजूंनी मी त्यांना घेरेन आणि तुला त्यांच्यापैकी बहुतेक कृतज्ञ आढळणार नाहीत. फर्माविले, ''चालता हो येथून, अपमानित व धिक्कारित. विश्वास ठेव की यांच्यापैकी जे तुझे अनुकरण करतील तुझ्यासहित त्या सर्वांनिशी नरक भरून टाकीन. आणि हे आदम तू आणि तुझी पत्नी दोघे या स्वर्गामध्ये राहा, येथे जी वस्तू खाण्याची तुमची इच्छा असेल ती खा, परंतु त्या वृक्षाच्याजवळ फिरकू नका, नाहीतर अत्याचाऱ्यांपैकी व्हाल.'' मग शैतानने त्यांना बहकविले जेणेकरून त्यांचे गुप्तांग जे एकमेकापासून लपविले गेले होते त्यांच्यासमोर उघड करावे. त्याने त्या दोघांना सांगितले,

''तुमच्या पालनकर्त्याने तुम्हाला या वृक्षाची जी मनाई केली आहे त्याचे कारण याशिवाय काहीही नाही की एखाद्या वेळेस तुम्ही देवदूत बनू नये अथवा तुम्हाला अमरत्व लाभू नये.'' आणि त्याने शपथ घेऊन त्यांना सांगितले की मी तुमचा खरा हितचिंतक आहे. अशाप्रकारे त्या दोघांना फसवून त्याने हळूहळू आपल्या वळणावर आणले. सरतेशेवटी जेव्हा त्यांनी त्या वृक्षाचा आस्वाद घेतला तेव्हा त्यांचे गुप्तांग एकमेकासमोर उघडे झाले आणि ते आपल्या गुप्तांगाना स्वर्गातील पानांनी झाकू लागले. तेव्हा त्यांच्या पालनकर्त्याने त्यांना पुकारले, ''काय मी तुम्हाला त्या वृक्षापासून रोखले नव्हते आणि म्हटले नव्हते की शैतान तुमचा उघड शत्रू आहे?'' दोघे बोलते झाले, ''हे पालनकर्त्या! आम्ही स्वत:वर अत्याचार केला, जर आता तू आम्हाला क्षमा केली नाहीस व दया केली नाहीस तर खचितच आम्ही तोट्यात राहू.'' फर्माविले, ''चालते व्हा, तुम्ही एकमेकांचे शत्रू आहात आणि तुमच्यासाठी एका विशिष्ट मुदतीपर्यंत पृथ्वीवरच निवासस्थान व जीवनसामग्री आहे.'' आणि फर्माविले, ''तेथेच तुम्हाला जगणे व तेथेच मरणे आहे आणि त्यातून्च तुम्हाला सरतेशेवटी काढले जाईल.'' (दिव्य कुरआन; ७ : ११-२५)

''काय मानवाने असा समज करून घेतला आहे की तो असाच व्यर्थ सोडून दिला जाईल? काय तो तुच्छ वीर्याचा थेंब नव्हता जो (गर्भाशयात) टपकविण्यात

आला. मग तो एक गोळा बनला. मग अल्लाहने त्याचे शरीर बनविले व त्याचे अवयव व्यवस्थित केले मग त्यापासून पुरुष आणि स्त्रीचे दोन प्रकार बनविले. काय तो यासाठी समर्थ नाही की तो मृतांना जीवित करील?'' (दिव्य कुरआन; ७५ : ३६-४०)

''आम्ही मनुष्याला निर्माण केले आहे आणि त्यांच्या मनात उद्भवणारे 'वसवसे'सुद्धा आम्ही जाणतो. आम्ही त्याच्या मानेच्या शिरेपेक्षाही अधिक त्याच्याजवळ आहोत, (आणि आमच्या या प्रत्यक्ष ज्ञानाशिवाय) दोन नोंदणारे त्याच्या उजव्या व डाव्या बाजूला बसून प्रत्येक गोष्टीची नोंद घेत आहेत. कोणताही शब्द त्याच्या तोंडातून असा निघत नाही ज्याला सुरक्षित करण्यासाठी एक विद्यमान निरीक्षक हजर नाही ''

(दिव्य कुरआन; ५० : १६-१८)

इहलोक आणि परलोक

या बाबतीत पवित्र कुरआनच्या काही आयती खालीलप्रमाणे आहेत -

''तुम्ही अल्लाहचे स्मरण करा जसे तुम्ही आपल्या पूर्वजांचे स्मरण करीत होतात. किंबहुना त्याहीपेक्षा अधिक स्मरण करा, (परंतु अल्लाहचे स्मरण करणाऱ्यांमध्येही खूप फरक आहे.) त्यांच्यापैकी काही तर असे आहेत जे म्हणतात की, ''हे आमच्या पालनकर्त्या! आम्हाला या लोकीच सर्वकाही दे. अशा व्यक्तीसाठी परलोकमध्ये काहीही वाट्याला येणार नाही. आणि काहीजण असे म्हणतात की, ''हे आमच्या पालनकर्त्या! आम्हाला या लोकीही चांगले फळ दे आणि परलोकामध्येही चांगले फळ दे आणि नरकाग्नीच्या यातनांपासून आम्हाला वाचव ''

(दिव्य कुरआन; २ : २००-२०१)

''या जगातील जीवनाची काही दिवसाची मौजमजा आहे (लुटून घ्या) नंतर आमच्याकडे तुम्हाला परत यावयाचे आहे, त्यावेळी आम्ही तुम्हाला दाखवून देऊ की तुम्ही काय काय करीत होता. जगातील हे जीवन (ज्याच्या नशेत मस्त होऊन तुम्ही आमच्या निशाण्यांकडे दुर्लक्ष करीत आहात) याचे उदाहरण असे आहे की जसे आकाशांतून आम्ही पाण्याचा वर्षाव केला तर जमिनीचे पीक जे माणसे व जनावरे सर्वजण खात असतात खूप घनदाट झाले. मग ऐन वेळी जेव्हा जमीन अत्यंत बहरलेली होती आणि शेते नटून थटून उभी होती आणि त्यांचे मालक अशा कल्पनेत होते की आम्ही आता याचा उपभोग घेण्यास समर्थ आहोत, अकस्मात रात्री किंवा दिवसा आमची आज्ञा आली आणि आम्ही तिला असे नष्ट करून टाकले जणूकाही काल तेथे काहीच नव्हते अशाप्रकारे आम्ही संकेत उघड करून करून दाखवितो त्या लोकांसाठी जे विचार करणारे आहेत '' (दिव्य कुरआन; १० : २४)

"आणि हे प्रेषित (स.)! यांना जगातील जीवनाची हकीगत या दृष्टांताद्वारे समजावून द्या की आज आम्ही आकाशातून पर्जन्यवृष्टी केली म्हणून जमिनीची झुडुपे खूप घनदाट झाली आणि उद्या त्याच वनस्पती भुसा बनून राहतील ज्याला वारा उडवील, अल्लाह प्रत्येक गोष्टीवर सामर्थ्यसंपन्न आहे. ही मालमत्ता व ही संतती केवळ ऐहिक जीवनाची हंगामी शोभा आहे. वास्तविक बाकी राहणारी सत्कृत्येच तुझ्या पालनकर्त्याजवळ परिणामाच्या दृष्टीने उत्तम आहेत आणि त्यांच्यापासूनच चांगल्या आशा निगडित केल्या जाऊ शकतात. त्या दिवसाची काळजी हवी, जेव्हा आम्ही पर्वतांना चालवू आणि पृथ्वी तुम्हाला पूर्णपणे विवस्त्र दिसेल आणि आम्ही सर्व माणसांना अशाप्रकारे घेरून गोळा करू की (अगोदर व नंतरच्यापैकी) एकदेखील सुटणार नाही. आणि सर्वच्या सर्व तुमच्या पालनकर्त्याच्या ठायी ओळी ओळीत हजर केले जातील. हे पाहा, आलात ना तुम्ही आमच्यापाशी त्याचप्रमाणे जसे आम्ही तुम्हाला पहिल्यांदा निर्माण केले होते.

तुम्ही तर असे समजला होता की आम्ही तुमच्यासाठी वचनाची कोणतीही वेळ निश्चित केलेली नाही. आणि कर्मनोंद पुढे ठेवली जाईल, त्यावेळी तुम्ही पाहाल की अपराधी लोक आपल्या जीवन पुस्तकातील नोंदीला भीत असतील आणि म्हणत असतील की, "आमचे दुर्दैव! हे कसले पुस्तक आहे की आमची लहान मोठी कोणतीही कृती अशी उरली नाही जी यामध्ये नोंदली गेली नाही. जे जे काही त्यांनी केले होते ते सर्व त्यांच्या पुढ्यात त्यांना आढळेल आणि तुझा पालनकर्ता कोणावर तिळमात्र अन्याय करणार नाही " (दिव्य कुरआन; १८ : ४५-४९)

"तुम्हा लोकांना अधिकात अधिक आणि एकदुसऱ्यापेक्षा जास्त धन प्राप्त करण्याच्या मोहाने बेसावध करून टाकले आहे इथपावेतो की (याच चिंतेत) तुम्ही थडग्यापर्यंत पोहचता, कदापि नाही, लवकरच तुम्हाला कळून येईल पुन्हा (ऐकून घ्या) कदापि नाही, लवकरच तुम्हाला कळून येईल, कदापि नाही, जर तुम्ही खात्रीचे ज्ञान म्हणून (या चालीच्या परिणामाला) जाणत असता (तर तुमचे वर्तन असे नसते). तुम्ही नरक पाहणारच! पुन्हा (ऐकून घ्या) तुम्ही अगदी खात्रीने तो पाहाल. मग जरूर त्या दिवशी या देणग्यांसंबंधी तुम्हाला जाब विचारला जाईल "

(दिव्य कुरआन; १०२ : १-८)

स्वत: अल्लाहला सर्व माणसांच्या कर्मांचे ज्ञान आहे. तरीसुद्धा प्रत्येक व्यक्तीच्या कर्मांची बिनचूक नोंद केली जात आहे.

"अल्लाहचे पावित्र्यगान केले आहे त्या प्रत्येक वस्तूने जी पृथ्वी व आकाशांत आहे, आणि तोच जबरदस्त व बुद्धिमान आहे. पृथ्वी व आकाशांच्या राज्यांचा स्वामी तोच

आहे, जीवन प्रदान करतो व मृत्यू देतो, आणि तो प्रत्येक गोष्टीला समर्थ आहे. तोच आदीही आहे आणि अंतिमसुद्धा. आणि प्रकटही आहे व अप्रकटसुद्धा. आणि त्याला प्रत्येक गोष्टीचे ज्ञान आहे. तोच आहे ज्याने आकाशांना आणि पृथ्वीला सहा दिवसांत निर्माण केले, आणि मग अर्श (राजसिंहासना) वर विराजमान झाला. त्याला ज्ञात आहे जे काही जमिनीत जाते आणि जे काही त्यातून निघत असते आणि जे काही आकाशांतून उतरत असते आणि जे काही त्यात चढत असते. तो तुमच्यासमवेत आहे जेथे-कुठे तुम्ही आहात. जे काही कार्य तुम्ही करता; तो ते पाहत आहे. तोच पृथ्वी आणि आकाशांच्या बादशाहीचा स्वामी आहे आणि सर्व मामले निर्णयासाठी त्याच्याकडेच रुजू केले जातात. तोच रात्रीला दिवसात आणि दिवसाला रात्रीत दाखल करतो, आणि मनात लपलेली रहस्येसुद्धा जाणतो'' (दिव्य कुरआन; ५७ : १-६)

''जेव्हा आकाश फाटेल आणि जेव्हा तारे विस्कळून पडतील आणि जेव्हा समुद्र फाडून टाकले जातील आणि जेव्हा कबरी उघडल्या जातील त्यावेळी प्रत्येक माणसाला त्याने पुढचे मागचे केले सवरलेले सर्व कळेल. हे मानवा! कोणत्या गोष्टीने तुला आपल्या उदार पालनकर्त्याच्या बाबतीत संभ्रमात टाकले ज्याने तुला निर्माण केले, तुला नखशिखांत व्यवस्थित केले, तुला प्रमाणबद्ध बनविले, आणि ज्या रूपात इच्छिले तुला जोडून तयार केले? कदापि नाही, तर (खरी गोष्ट अशी आहे की) तुम्ही लोक मोबदला व शिक्षेला खोटे ठरविता वस्तुत: तुमच्यावर निरीक्षक नेमले आहे, असे सन्माननीय लिहिणारे जे तुमच्या प्रत्येक कृत्याला जाणतात''

(दिव्य कुरआन; ८२ : १-१२)

''आम्ही निश्चितच एके दिवशी मृतांना जिवंत करणार आहोत. जी काही कृत्ये त्यांनी केलेली आहेत, ती सर्व आम्ही लिहित आहोत आणि जे काही निशाण त्यांनी मागे सोडले आहेत तेसुद्धा आम्ही अंकित करीत आहोत. प्रत्येक गोष्ट आम्ही एका उघड ग्रंथात नोंद करून ठेवली आहे'' (दिव्य कुरआन; ३६ : १२)

''काय यांनी असा समज करून घेतला आहे की आम्ही यांच्या गुप्त गोष्टी आणि यांच्या कानगोष्टी ऐकत नाही? आम्ही सर्वकाही ऐकत आहोत आणि आमचे दूत यांच्याजवळ नोंद घेत आहेत'' (दिव्य कुरआन; ४३ : ८०)

''शपथ आहे त्या (घोड्यांची) जे फुत्कार टाकीत धावतात मग (आपल्या टापांनी) ठिणग्या उडवितात. मग सकाळी सकाळी छापा मारतात. मग त्या प्रसंगी धुळीचे लोट उसळवितात. मग अशा स्थितीत एखाद्या जमावात शिरतात. वस्तुस्थिती अशी आहे की मानव आपल्या पालनकर्त्याशी फार कृतघ्न आहे. आणि तो स्वत: याला साक्षी आहे. आणि तो धनदौलतीच्या प्रेमात तीव्रपणे गुरफटलेला आहे. तर काय तो त्या वेळेला

जाणत नाही जेव्हा थडग्यात जे काही (दफन केलेले आहे) ते काढले जाईल आणि हृदयात जे काही (लपलेले) आहे ते काढले जाऊन त्याची तपासणी केली जाईल? निश्चितच त्यांचा पालनकर्ता त्या दिवशी त्यांच्याशी चांगलाच परिचित असेल ''

(दिव्य कुरआन; १०० : १-११)

''अल्लाह, दृष्टीच्या चोरीलादेखील जाणतो आणि ते रहस्यसुद्धा जाणतो जे मनांनी लपवून ठेवले आहेत. आणि अल्लाह ठीकठीक नि:पक्षपणे निर्णय देईल. उरले ते ज्यांचा (हे अनेकेश्वरवादी) अल्लाहला सोडून धावा करतात, ते कोणत्याही गोष्टीचा निर्णय लावणार नाहीत, नि:संशय अल्लाहच सर्वकाही ऐकणारा व पाहणारा आहे ''

(दिव्य कुरआन; ४० : १९-२०)

''(आणि आमच्या या प्रत्यक्ष ज्ञानाशिवाय) दोन नोंदणारे त्याच्या उजव्या व डाव्या बाजूला बसून प्रत्येक गोष्टीची नोंद घेत आहेत. कोणताही शब्द त्याच्या तोंडातून असा निघत नाही ज्याला सुरक्षित करण्यासाठी एक विद्यमान निरीक्षक हजर नाही.''

(दिव्य कुरआन; ५० : १७-१८)

नोंदपत्र दाखविले जाईल. मनुष्य ते सत्य व पूर्ण असल्याचे मान्य करील. शिक्षा अंमलात आणण्यापूर्वी त्याच्या अपराधाची त्याला जाणीव करून दिली जाईल.

''त्या दिवशी मानवाला त्याचे सर्व पुढील व मागील केले व करविलेले दाखविले जाईल किंबहुना मानव स्वत:च स्वत:ला चांगल्याप्रकारे जाणतो. मग तो कितीही निमित्ते पुढे का करेना '' (दिव्य कुरआन; ७५ : १३-१५)

''तो दिवस असेल जेव्हा तुम्ही हजर केले जाल, तुमचे कोणतेही रहस्य लपून राहणार नाही. त्यावेळी ज्याची कर्मांची नोंद त्याच्या उजव्या हातात दिली जाईल तो म्हणेल, ''घ्या, पाहा, वाचा माझी कर्मनोंद मला वाटत होते की जरूर माझा हिशेब मला मिळणार आहे.'' तर तो मनपसंत ऐश्वर्यात असेल, उच्च स्थानी स्वर्गात, ज्याच्या फळांचे घड झुकले जात असतील. (अशा लोकांना सांगितले जाईल) मजेत खा आणि प्या आपल्या त्या कृत्यांच्या मोबदल्यात जी तुम्ही गत दिवसांत केली आहेत. आणि ज्याची कर्मनोंद त्याच्या डाव्या हातात दिली जाईल तो म्हणेल, ''हाय हाय माझी कर्मनोंद मला दिली गेली नसती आणि मी जाणले नसते की माझा हिशेब काय आहे. माझा तोच मृत्यू (जो जगात आला होता) निर्णायक ठरला असता. आज माझी संपत्ती माझ्या काहीच उपयोगी पडली नाही. माझी सर्व सत्ता संपुष्टात आली ''

(दिव्य कुरआन; ६९ : १८-२९)

''आणि मग नरसिंघ फुंकले गेले. हा आहे तो दिवस ज्याचे भय तुला दाखविले जात होते. प्रत्येक इसम अशा स्थितीत आला की त्याच्याबरोबर एक हांकून आणणारा

आहे आणि एक साक्ष देणारा. या गोष्टीपासून तू गाफिल होतास, आम्ही तो पडदा दूर केला जो तुझ्यापुढे पडलेला होता आणि आज तुझी दृष्टी खूप तीक्ष्ण आहे. त्याच्या साथीदाराने सांगितले, हा जो माझ्या स्वाधीन होता, हजर आहे. आज्ञा दिली गेली, "फेकून द्या नरकामध्ये प्रत्येक कट्टर इन्कार करणाऱ्याला जो सत्याचा द्वेष करीत असे, भलाईला रोखणारा आणि मर्यादांचे उल्लंघन करणारा होता. शंकेत गुरफटलेला होता. आणि अल्लाहच्या समवेत कुणा दुसऱ्याला ईश्वर बनवून बसला होता, टाका त्याला कठोर यातनेत." त्याच्या सोबत्याने विनविले, "हे प्रभु! मी याला दुर्वर्तनी बनविले नाही तर हा स्वतःच पराकोटीच्या पथभ्रष्टतेत पडलेला होता." उत्तरादाखल फर्माविले गेले, "माझ्या पुढे भांडण करू नका, मी तुम्हाला अगोदरच वाईट परिणामांपासून खबरदार केले होते. माझ्या येथे शब्द बदलला जात नाही आणि मी आपल्या दासांवर जुलूम करणारा नाही " (दिव्य कुरआन; ५० : २०-२९)

"ज्या दिवशी त्यांचे चेहरे आगीवर उलथेपालथे केले जातील, त्यावेळी ते खेदाने म्हणतील की, "आम्ही अल्लाह व त्याचे प्रेषित (स.) यांचे आज्ञापालन केले असते!" आणि म्हणतील, "हे आमच्या पालनकर्त्या! आम्ही आमच्या सरदारांचे व आपल्या ज्येष्ठांचे आज्ञापालन केले आणि त्यांनी आम्हाला सरळमार्गापासून मार्गभ्रष्ट केले. हे पालनकर्त्या! यांना दुप्पट यातना दे आणि यांचा भयंकर धिक्कार कर "

(दिव्य कुरआन; ३३ : ६६-६८)

"प्रत्येक माणसाचा शकून आम्ही त्याच्या स्वतःच्या गळ्यात लटकविलेला आहे. आणि पुनरुत्थानाच्या दिवशी आम्ही एक लेख त्याच्यासाठी काढू जो त्याला उघड पुस्तकाप्रमाणे आढळेल. वाच, आपल्या कृत्यांची नोंद, आज स्वतःचा हिशेब करण्यासाठी तू स्वतःच पुरेसा आहेस " (दिव्य कुरआन; १७ : १३-१४)

"तुम्ही तर असे समजला होता की आम्ही तुमच्यासाठी वचनाची कोणतीही वेळ निश्चित केलेली नाही. आणि कर्मनोंद पुढे ठेवली जाईल, त्यावेळी तुम्ही पाहाल की अपराधी लोक आपल्या जीवन पुस्तकातील नोंदीला भीत असतील आणि म्हणत असतील की, "आमचे दुर्दैव! हे कसले पुस्तक आहे की आमची लहान मोठी कोणतीही कृती अशी उरली नाही जी यामध्ये नोंदली गेली नाही. जे जे काही त्यांनी केले होते ते सर्व त्यांच्या पुढ्यात त्यांना आढळेल आणि तुझा पालनकर्ता कोणावर तिळमात्र अन्याय करणार नाही " (दिव्य कुरआन; १८ : ४८-४९)

"अल्लाहपासून वाचविण्यासाठी त्यांची मालमत्ताही काही उपयोगी पडणार नाही की त्यांची संतती. ते नरकाचे सोबती आहेत, त्यातच ते सदैव राहतील. ज्या दिवशी अल्लाह त्यासर्वांना उठवील, ते त्याच्यासमोर तशाच शपथा घेतील जशा ते तुमच्यासमोर घेतात आणि ते आपल्याठायी असे समजतील की याच्याने त्यांचे काही काम साधेल. चांगले समजून असा, ते पराकोटीचे लबाड आहेत

(दिव्य कुरआन; ५८ : १७-१८)

“त्यांनी त्या दिवसाला विसरू नये की जेव्हा त्यांच्या स्वत:च्या जिभा, त्यांचे हात, पाय त्यांच्या कृत्यांची साक्ष देतील. त्या दिवशी अल्लाह तो बदला त्यांना पुरेपूर देईल ज्याला ते पात्र आहेत आणि त्यांना माहीत होईल की अल्लाहच सत्य आहे, खऱ्याला खरे करून दाखविणारा ” (दिव्य कुरआन; २४ : २४-२५)

“हा तो दिवस आहे ज्यात ते न काही बोलणार आणि न त्यांना संधी दिली जाणार की काही निमित्त पुढे करावे. विनाश आहे त्या दिवशी खोटे ठरविणाऱ्यांसाठी ”

(दिव्य कुरआन; ७७ : ३५-३७)

“तेथे कोणतीही व्यर्थ आणि खोटी गोष्ट ते ऐकणार नाहीत. मोबदला आणि पुष्कळ इनाम. तुमच्या पालनकर्त्याकडून त्या अत्यंत मेहेरबान ईश्वराकडून ”

(दिव्य कुरआन; ७८ : ३५-३६)

सत्कर्म व दुष्कर्मांना अंतिम निर्णयासाठी तोलले जाईल

“म्हणून खचितच हे होणार आहे की आम्ही त्या लोकांना जाब विचारावे ज्यांच्याकडे आम्ही प्रेषित पाठविले आहेत आणि प्रेषितांनादेखील विचारू (की त्यांनी संदेश पोहचविण्याचे कर्तव्य कितपत पार पाडले व त्यांना त्याचे काय उत्तर मिळाले.) मग आम्ही स्वत: संपूर्ण ज्ञानानिशी पूर्ण अहवाल त्यांच्यासमोर मांडू, बरे आम्ही कोठे गायब तर नव्हतो ना. आणि वजन त्या दिवशी अगदी सत्य असेल, ज्यांचे पारडे जड असतील तेच सफलता प्राप्त करणारे असतील आणि ज्यांचे पारडे हलके असतील तेच स्वत:ला नुकसानीत टाकणारे असतील कारण ते आमच्या संकेतवचनांशी अत्याचारी वर्तन करीत राहिले होते ” (दिव्य कुरआन; ७ : ६-९)

“(या सर्वांचा फैसला त्या दिवशी होईल) जेव्हा प्रत्येकजण आपल्याच बचावाच्या काळजीत पडलेला असेल आणि प्रत्येकास त्याने केलेल्या कृत्यांचा मोबदला पुरेपूर दिला जाईल आणि कोणावरही तिळमात्रदेखील अन्याय होणार नाही ” (दिव्य कुरआन; १६ : १११)

ग्वाही व दावे सादर केले जातील

“जेव्हा पृथ्वी आपल्या संपूर्ण आवेशानिशी हलवून सोडली जाईल आणि पृथ्वी आपल्या आतील सर्व ओझे बाहेर टाकील. आणि मानव म्हणेल की, हिला हे काय होत आहे? त्या दिवशी ती आपले (वरील घडलेले) अहवाल निवेदन करील कारण तुझ्या पालनकर्त्याने तिला (असे करण्याची) आज्ञा दिलेली असेल ”

(दिव्य कुरआन; ९९ : १-५)

"आणि जरा त्यावेळेची कल्पना करा जेव्हा अल्लाहचे हे शत्रू नरकाग्नीकडे जाण्यासाठी घेरून आणले जातील.यांच्यापुढे गेलेल्यांना नंतर येणाऱ्यांच्या आगमनापर्यंत रोखून धरले जाईल, मग जेव्हा सर्वजण तेथे पोहचतील तेव्हा त्यांचे कान व त्यांचे डोळे आणि त्यांच्या शरीराची त्वचा त्यांच्यावर साक्ष देतील की ते जगात काय काय करीत राहिले आहेत. ते आपल्या शरीराच्या त्वचांना म्हणतील, "तुम्ही आमच्याविरूद्ध साक्ष का दिली?" त्या उत्तर देतील, "आम्हाला त्याच अल्लाहने वाणी दिली आहे ज्याने प्रत्येक वस्तूला बोलके केले आहे. त्यानेच तुम्हाला पहिल्यांदा निर्माण केले होते आणि आता त्याच्याकडेच तुम्ही परत आणले जात आहात. तुम्ही जगात अपराध करतेवेळी जेव्हा लपत होता तेव्हा तुम्हाला याचा विचार नव्हता की कधी तुमचे स्वत:चे कान, आणि तुमचे डोळे व तुमच्या शरीराच्या त्वचा तुम्हावर साक्ष देतील, किंबहुना तुम्ही तर असे समजला होता की तुमच्या पुष्कळशा कृत्यांची अल्लाहलासुद्धा खबर नाही " (दिव्य कुरआन; ४१ : २०-२२)

"आणि हे नबी (स.)! लोकांना आठवण करून द्या त्या प्रसंगाची जेव्हा तुमच्या पालनकर्त्याने आदमच्या वंशातून समस्त मानवजातीला अस्तित्वात आणले होते आणि त्यांना स्वत: त्यांच्यावरच साक्षीदार ठरवीत विचारले होते, "काय मी तुमचा पालनकर्ता नाही?" त्यांनी सांगितले, "निश्चितच आपण आमचे पालनकर्ता आहात, आम्ही याची ग्वाही देतो," हे आम्ही याकरिता केले की एखादे वेळी तुम्ही पुनरुत्थानाच्या दिवशी तुम्ही असे सांगू नये की, "आम्ही तर या गोष्टीपासून अनभिज्ञ होतो." अथवा असे सांगू नये की, "अनेकेश्वरत्वाचा प्रारंभ तर आमच्या वाडवडिलांनी आमच्या अगोदरच केला होता आणि आम्ही त्यानंतर त्यांच्या वंशात जन्मलो, मग आपण आम्हाला त्या अपराधाबद्दल पकडता काय जो दुष्कृत्य करणाऱ्या लोकांनी केला होता?" पाहा! अशा तऱ्हेने आम्ही संकेत स्पष्टपणे प्रस्तुत करतो. आणि अशासाठी करतो की या लोकांनी त्याकडे परत यावे " (दिव्य कुरआन; ७ : १७२-१७४)

बक्षीस व शिक्षा

"शपथ आहे त्या वाऱ्यांची जे लागोपाठ पाठविले जातात, मग तुफान वेगाने वाहतात आणि (मेघांना) उचलून पसरवितात. मग (त्यांना) फाडून विभक्त करतात. मग (मनात ईश्वराची) आठवण निर्माण करतात, कारण म्हणून अथवा भीती म्हणून, ज्या गोष्टीचे तुम्हाला वचन दिले जात आहे ती जरूर घडणार आहे. मग जेव्हा नक्षत्रे निस्तेज बनतील आणि आकाश फाडून टाकले जाईल आणि पर्वत पिंजून काढली जातील आणि प्रेषितांच्या हजेरीची वेळ येऊन ठेपेल. (त्या दिवशी ती गोष्ट घडेल.) कोणत्या दिवसासाठी हे काम तहकूब ठेवले गेले आहे? निर्णयाच्या

दिवसासाठी. आणि तुम्हाला काय कल्पना की तो निर्णयाचा दिवस काय आहे? विनाश आहे त्या दिवशी खोटे ठरविणाऱ्यांसाठी" (दिव्य कुरआन; ७७ : १-१५)

"नि:संदेह निर्णयाचा दिवस एक निश्चित वेळ आहे. ज्या दिवशी नरसिंगात फुंक मारली जाईल, तुम्ही झुंडी झुंडीने निघून याल. आणि आकाश उघडले जाईल येथपावेतो की ते दारेच दारे बनून जाईल, आणि पर्वत चालविले जातील, येथपावेतो की ते मृगजळ बनतील. वस्तुत: नरक एक सापळा आहे, दुराचाऱ्यांचे ठिकाण, ज्यात ते युगानुयुगे पडून राहतील. त्यात गारवा आणि पिण्यालायक कोणत्याही पदार्थाचा आस्वाद ते घेणार नाहीत. काही मिळेल तर केवळ गरम पाणी आणि जखमांचा पू (त्यांच्या कृत्यांचा), भरपूर बदला. ते कोणत्याही हिशोबाची अपेक्षा बाळगीत नव्हते आणि आमच्या संकेतवचनांना त्यांनी पूर्णत: खोटे लेखले होते"

(दिव्य कुरआन; ७८ : १७-२८)

"त्या मार्गावर धावत चला जो तुमच्या पालनकर्त्याची क्षमा व त्याच्या स्वर्गाकडे जातो ज्याचा विस्तार पृथ्वी व आकाशासमान आहे, आणि तो त्या ईशपरायण लोकांसाठी तयार केला गेला आहे. जे कोणत्याही स्थितीत आपली संपत्ती खर्च करतात, मग ते बिकट स्थितीत असोत अथवा चांगल्या स्थितीत, जे राग गिळून टाकतात व दुसऱ्याचे अपराध माफ करतात – असे सदाचारी लोक अल्लाहला अतिशय प्रिय आहेत– आणि ज्यांची स्थिती अशी आहे की जर त्यांच्याकडून एखादे अश्लील कृत्य घडल्यास किंवा एखादा गुन्हा करून त्यांनी स्वत:वर अत्याचार केल्यास त्यांना लगेच अल्लाहचे स्मरण होते आणि ते त्याच्याकडे आपल्या अपराधांची क्षमा-याचना करतात – कारण अल्लाहशिवाय इतर कोण आहे जो अपराध माफ करू शकतो– आणि ते समजूनउमजून आपल्या कर्मावर अडून बसत नाहीत. अशा लोकांचा मोबदला त्यांच्या पालनकर्त्याजवळ असा आहे की तो त्यांना माफ करील व अशा नंदनवनात त्यांना दाखल करील ज्यांच्याखाली कालवे वहात असतील आणि तेथे ते सदैव राहतील. किती छान मोबदला आहे सत्कृत्य करणाऱ्यांसाठी!"

(दिव्य कुरआन; ३ : १३३-१३६)

"ईशपरायण लोकांसाठी ज्या स्वर्गाचे वचन दिले गेले आहे त्याचे वैभव तर असे आहे की त्यात कालवे वाहत असतील निवळलेल्या पाण्याचे कालवे वाहत असतील, अशा दुधाचे ज्याच्या चवीत यत्किंचितसुद्धा फरक आलेला नसेल, कालवे वाहत असतील अशा पेयांचे जे पिणाऱ्यांसाठी स्वादिष्ट असेल. कालवे वाहत असतील स्वच्छ व शुद्ध मधाचे. त्यात त्यांच्यासाठी हर प्रकारची फळे असतील आणि त्यांच्या पालनकर्त्याकडून क्षमादान (काय तो मनुष्य ज्याच्या वाट्याला हा स्वर्ग येणार आहे) त्या लोकांसमान होऊ शकतो जे नरकामध्ये सदैव राहतील आणि ज्यांना असले गरम

पाणी पाजले जाईल जे त्यांचे आंतडेसुद्धा कापून टाकील?" (दिव्य कुरआन;४७:१५)

"जक्कूमचे वृक्ष गुन्हेगारांचे खाद्य असेल, तेलाच्या उकळीप्रमाणे, पोटांत ते अशाप्रकारे उकळेल जसे उकळते पाणी उसळत असते, "धरा याला आणि फरफटत न्या याला नरकाच्या मधोमध. आणि ओता याच्या डोक्यावर उकळत्या पाण्याचा प्रकोप. चाख याची चव, मोठा जबरदस्त सन्माननीय मनुष्य आहेस तू. ही तीच गोष्ट आहे जिच्या येण्यात तुम्ही लोक शंका बाळगत होता." ईशभीरू लोक शांतीच्या स्थळी असतील. उद्यानात व झऱ्यांत, तलम रेशीम व जरतारी वस्त्रे परिधान करून समोरासमोर बसले असतील, असे असेल त्यांचे वैभव. आणि आम्ही गोऱ्यापान मृगनयनी स्त्रियाशी त्यांच्या जोड्या बनवू. तेथे ते समाधानपूर्वक हरतऱ्हेच्या चविष्ट वस्तू मागतील. तेथे मृत्यूची चव ते कधीही घेणार नाहीत. बस्स, जगात जो मृत्यू आला तोच आला. आणि अल्लाह आपल्या मेहेरबानीने त्यांना नरकाच्या प्रकोपापासून वाचवील. हेच मोठे यश होय "

(दिव्य कुरआन; ४४ : ४३ - ५७)

अल्लाहच्या प्रेषितांच्या बाबतीत

या पृथ्वीवरील मानवाचे जीवन विविधता व जटिलतापूर्ण आहे. त्याला जग व मानवजीवनासंबंधीचे ज्ञान इतके अल्प आहे की, कोणत्याही प्रकारे त्याला हे शक्य नव्हते की, त्याने स्वत:साठी असा योग्य मार्ग निश्चित करू शकावा की, ज्याद्वारे एकीकडे ईश्वराला प्रसन्न करू शकावे आणि दुसरीकडे इहलोक आणि परलोकातील जीवनात साफल्य प्राप्त करावे. म्हणून अल्लाहने दया व कृपा करून खुद्द मानवांपैकीच आपले पैगंबर (संदेशवाहक) पाठविले ज्यांच्या माध्यमाने आपल्या आदेशांना प्रकट करून मार्गदर्शक ग्रंथ देण्याची व्यवस्था केली. अशाप्रकारे अल्लाहचा ग्रंथ व एका पैगंबराचे व्यावहारिक जीवन हे दोघे एकत्रित आल्यामुळे पूर्ण ईशमार्गाचे प्रदर्शन होते. दुर्भाग्यवश पवित्र कुरआनच्या पूर्वीच्या काळातील कोणताही ग्रंथ अथवा पैगंबर मुहम्मद (स) यांच्या पूर्वीच्या कोणत्याही पैगंबराचा वृत्तान्त इतका सुरक्षित व प्रामाणिक आणि विश्वसनीय नाही की, त्याला मौलिक व शुद्ध मानले जावे. परंतु पवित्र कुरआन खुद्द शुद्ध व मौलिक रूपात सुरक्षित आहे. त्याचबरोबर पवित्र कुरआन आणणाऱ्या पैगंबर मुहम्मद (स.) यांच्या शिकवणी व व्यावहारिक जीवनाचा पूर्ण, विस्तृत व सत्य वृत्तान्त आमच्याजवळ सुरक्षित आहे. पैगंबर असल्यामुळे हे स्पष्ट आहे की, आदरणीय मुहम्मद (स.) यांचे प्रत्यक्ष व्यावहारिक जीवन पवित्र कुरआन या ग्रंथाचे प्रामाणिक वर्णन व व्यावहारिक व्याख्या आहे जी शाश्वत सत्याचा आधार आहे. पवित्र कुरआनमध्ये आहे -

"खरे म्हणजे श्रद्धावंतांवर अल्लाहने तर हे फार मोठे उपकार केले आहे की त्यांच्या दरम्यान खुद्द त्यांच्याचपैकी एक अशा प्रेषिताला उभे केले जो त्याची संकेतवचने त्यांना ऐकवितो, त्यांच्या जीवनाला सावरतो आणि त्यांना ग्रंथ व विद्वत्तेची

शिकवण देतो वास्तविक पाहता हेच लोक या पूर्वी उघडपणे मार्गभ्रष्ट झाले होते ''
(दिव्य कुरआन; ३ : १६४)

''(यांना सांगा की) आम्ही जो कोणी प्रेषित पाठविला आहे, याकरिताच पाठविला की अल्लाहच्या आदेशांच्या आधारावर त्याची आज्ञा पाळली जावी. जर यांनी ही पद्धत अंगिकारिली असती की जेव्हा हे स्वत:वर अत्याचार करून बसले होते तेव्हा तुमच्यापाशी आले असते आणि अल्लाहजवळ क्षमायाचना केली असती आणि प्रेषितांनीदेखील माफीची दरखास्त केली असती, तर नि:संशय अल्लाह यांना क्षमा करणारा व कृपा करणारा आढळला असता '' (दिव्य कुरआन; ४ : ६४)

''आम्ही आपल्या प्रेषितांना अगदी स्पष्ट संकेतचिन्हे व सूचनेसहित पाठविले, आणि त्यांच्याबरोबर ग्रंथ आणि तुळा उतरविली जेणेकरून लोकांनी न्यायाधिष्ठित व्हावे, आणि लोखंड उतरविले ज्यात मोठे बळ आहे आणि लोकांसाठी फायदे आहेत, हे अशासाठी केले गेले आहे की अल्लाहला माहीत व्हावे की कोण न पाहता त्याला व त्याच्या प्रेषितांना मदत करतो. निश्चितच अल्लाह मोठा बलवान आणि जबरदस्त आहे '' (दिव्य कुरआन; ५७ : २५)

''त्यांच्या प्रेषितांनी त्यांना सांगितले, ''खरोखरच आम्ही काहीच नाही परंतु तुमच्याचसारखे मानव. परंतु अल्लाह आपल्या दासांपैकी ज्याला इच्छितो त्याला उपकृत करतो, आणि हे आमच्या अखत्यारीत नाही की तुम्हाला एखादे प्रमाण आणून द्यावे. प्रमाण तर अल्लाहच्याच आज्ञेने येऊ शकते आणि अल्लाहवरच ईमानधारकांनी विश्वास ठेवला पाहिजे '' (दिव्य कुरआन; १४ : ११)

''नाही, हे मुहम्मद (स.)! तुमच्या पालनकर्त्याची शपथ, हे कधीही श्रद्धावंत होऊ शकत नाहीत, जोपर्यंत आपल्या वादग्रस्त प्रश्नात हे तुम्हाला निर्णय देणारा मान्य करीत नाहीत. मग जो काही निर्णय तुम्ही द्याल त्यावर आपल्या मनांतदेखील काही संकोच वाटू नये तर पूर्णत: मान्य करावे '' (दिव्य कुरआन; ४ : ६५)

''आम्ही प्रत्येक जनसमूहात एक प्रेषित पाठविला, आणि त्याच्याद्वारे सर्वांना खबरदार करून टाकले की, ''अल्लाहची भक्ती करा आणि अनिर्बंध बनलेल्या (तागूत) च्या उपासनेपासून अलिप्त राहा.'' त्यानंतर त्यांच्यापैकी कुणाला अल्लाहने मार्गदर्शन दिले आणि कुणावर पथभ्रष्टता ओढवली. मग जरा धरतीवर चालून फिरून पाहा की खोटे ठरविणाऱ्यांचा शेवट कसा झाला आहे '' (दिव्य कुरआन; १६ : ३६)

''तोच तर आहे ज्याने आपल्या प्रेषित (स.) ला मार्गदर्शन आणि सत्यधर्मासह पाठविले आहे जेणेकरून त्याला समस्त धर्मांवर प्रभुत्व द्यावे मग अनेकेश्वरवाद्यांना ते कितीही अप्रिय का वाटू नये '' (दिव्य कुरआन; ६१ : ९)

"हे प्रेषित (स.)! तुमच्यापूर्वी आम्ही अनेक प्रेषित पाठवून दिलेले आहेत, ज्यांच्यापैकी काहींची माहिती आम्ही तुम्हाला सांगितली आहे व काहींची सांगितलेली नाही. कोणत्याही प्रेषिताचे हे सामर्थ्य नव्हते की अल्लाहच्या आज्ञेविना स्वतःच एखादा संकेत घेऊन यावा. मग जेव्हा अल्लाहचा आदेश आला तेव्हा सत्याबरहुकुम निर्णय लावला गेला आणि त्यावेळी मिथ्याकारी लोक तोट्यात आले"

(दिव्य कुरआन; ४० : ७८)

"हे ईमानधारकांनो! अल्लाह आणि त्याच्या प्रेषिताचे आज्ञापालन करा. आणि आज्ञा ऐकल्यानंतर तिच्यापासून पराङ्मुख होऊ नका. त्या लोकांसमान होऊ नका ज्यांनी म्हटले की आम्ही ऐकले; वास्तविक ते काही ऐकत नाहीत. निःसंशय अल्लाहजवळ सर्वांत वाईट प्रकारच्या जनावरांसारखे बहिरे व मुके लोक ते आहेत जे बुद्धीचा उपयोग करीत नाहीत" (दिव्य कुरआन; ८ : २०-२२)

इब्राहीम (अ.) यांच्यासंबंधी काही गोष्टी

माननीय इब्राहीम (अ.) जे अनेक समुदायांचे प्रमुख आहेत, त्यांची खरी स्थिती पवित्र कुरआनने अशाप्रकारे प्रस्तुत केली आहे -

"इब्राहीम (अ.) यहुदीही नव्हता की ख्रिस्तीदेखील नव्हता किंबहुना तो तर एक एकाग्रचित मुस्लिम (आज्ञाधारक) होता आणि तो कदापि अनेकेश्वरवाद्यांपैकी नव्हता" (दिव्य कुरआन; ३ : ६७)

"त्याच्याही पूर्वी आम्ही इब्राहीम (अ.) याला सूज्ञपणा प्रदान केला होता आणि आम्ही त्याला चांगल्याप्रकारे जाणत होतो. आठवा, तो प्रसंग जेव्हा त्याने आपल्या वडील व आपल्या लोकांना सांगितले होते की, "या मूर्ती कसल्या आहेत ज्यावर तुम्ही मोहित होत आहात?" त्यांनी उत्तर दिले, "आम्हाला आमचे वाडवडील त्यांची उपासना करताना आढळले आहेत." त्याने सांगितले, "तुम्हीदेखील पथभ्रष्ट आहात आणि तुमचे वाडवडीलदेखील स्पष्टपणे मार्गभ्रष्टतेत गुरफटले होते." त्यांनी सांगितले, "काय तू आमच्यासमोर आपले खरे विचार मांडत आहेस की थट्टा करीत आहेस?" त्याने उत्तर दिले, "नाही, किंबहुना खरोखरच तुमचा पालनकर्ता तोच आहे जो आकाश आणि पृथ्वीचा स्वामी आणि त्यांचा स्रष्टा आहे. यावर मी तुम्हासमक्ष ग्वाही देतो आणि अल्लाह शपथ मी तुमच्या गैरहजेरीत तुमच्या मूर्तींचा जरूर समाचार घेईन." त्याप्रमाणे त्याने त्यांना छिन्नविछिन्न करून टाकले आणि केवळ त्यांच्या मोठ्याला सोडून दिले जेणेकरून कदाचित त्यांनी त्याच्याकडे रूजू व्हावे. (त्यांनी येऊन मूर्तींची ही दशा पाहिली तेव्हा) म्हणू लागले, "आमच्या ईश्वरांची ही दशा कोणी केली? भलताच कोणी अत्याचारी होता तो." (काही लोक) म्हणाले, "आम्ही एका तरुणाला यांचा उल्लेख

करताना ऐकले होते ज्याचे नाव इब्राहीम (अ.) आहे.'' त्यांनी सांगितले, ''तर धरून आणा त्याला सर्वांसमक्ष, जेणेकरून लोकांनी पाहावे (त्याचा कसा समाचार घेतला जातो.)'' (इब्राहीमच्या आगमनानंतर) त्यांनी विचारले, ''इब्राहीम (अ.)! तू आमच्या ईश्वरांशी हे कृत्य केले आहेस का?'' त्याने उत्तर दिले, ''किंबहुना, हे सर्वकाही यांच्या या सरदाराने केले असेल, यांनाच विचारा जर हे बोलत असतील.'' हे ऐकून ते आत्माभिमुख झाले व (मनातल्या मनात) म्हणू लागले, ''खरोखर तुम्ही स्वत:च अत्याचारी आहात.'' परंतु पुन्हा त्यांची बुद्धी फिरली, आणि म्हणाले, ''तुला माहीत आहे की हे बोलत नाहीत.'' इब्राहीम (अ.) ने सांगितले, ''मग काय तुम्ही अल्लाहला सोडून त्या वस्तूंना पूजत आहात ज्या तुमचा काही फायदा करण्यासही समर्थ नाहीत व नुकसानीसाठीही नाहीत. धिक्कार असो तुम्हावर आणि तुमच्या या उपास्यांवर, ज्यांची तुम्ही अल्लाहला सोडून उपासना करीत आहात. काय तुम्हाला जरादेखील अक्कल नाही?'' त्यांनी सांगितले, ''जाळून टाका याला आणि सहाय्य करा आपल्या उपास्यांचे जर तुम्हाला काही करावयाचे असेल.'' आम्ही सांगितले, ''हे अग्नी! थंड हो आणि शांती व सुरक्षा हो इब्राहीमसाठी.'' ''ते इच्छित होते की इब्राहीमशी दुष्टपणा करावा. परंतु आम्ही त्यांना दारूण अपयशी केले. आणि आम्ही त्याला आणि लूत (अ.) ला वाचवून त्या भूमीकडे काढून नेले, ज्यात आम्ही जगवासियांकरिता भरभराट ठेविली आहे, आणि आम्ही त्याला इसहाक (अ.) प्रदान केला व याकूब (अ.), त्यानंतर अधिक. आणि प्रत्येकाला सदाचारी बनविले. आणि आम्ही त्यांना नेता बनविले जे आमच्या आज्ञेने मार्गदर्शन करीत होते आणि आम्ही त्यांना दिव्यबोधद्वारे पुण्यकर्माचा आणि नमाज कायम करण्याचा आणि जकात देण्याचा आदेश दिला, आणि ते आमच्या भक्तीत राहणारे होते ''

(दिव्य कुरआन; २१ : ५१-७३)

''(यानंतर इब्राहीम (अ.) ने प्रार्थना केली) ''हे माझ्या पालनकर्त्या, मला हुकूम प्रदान कर आणि मला सदाचारी लोकांशी मिळव आणि नंतरच्या येणाऱ्यांत मला खरे नावलौकिक प्रदान कर आणि मला ऐश्वर्यसंपन्न स्वर्गाच्या वारसदारांमध्ये सामील कर. आणि माझ्या बापास क्षमा कर की नि:संशय तो मार्गभ्रष्ट लोकांपैकी आहे. आणि मला त्या दिवशी खजील होऊ देऊ नकोस जेव्हा सर्व लोक जिवंत करून उठविले जातील, जेव्हा मालमत्ताही काही फायदा पोहचवू शकणार नाही व संततीदेखील नाही, याशिवाय की एखादी व्यक्ती शुद्ध मनाने अल्लाहच्या ठायी हजर होईल ''

(दिव्य कुरआन; २६ : ८३-८९)

''इब्राहीम (अ.) च्या घटनेची आठवण करा जेव्हा त्याने आपल्या पित्या आजरला सांगितले होते, ''काय तू मूर्तींना ईश्वर बनविलेस, मी तर तुला व तुझ्या लोकांना उघड पथभ्रष्ट पाहात आहे.'' इब्राहीम (अ.) ला आम्ही अशाप्रकारे पृथ्वी व आकाशांचे व्यवस्थापन दाखवीत

होतो आणि याकरिता की तो विश्वास राखणाऱ्यांपैकी व्हावा. म्हणून जेव्हा रात्र त्याच्यावर पसरली तेव्हा त्याने एक नक्षत्र पाहिले, म्हणाला, "हा माझा पालनकर्ता आहे परंतु जेव्हा ते मावळले तेव्हा म्हणाला, अस्त पावणाऱ्यांवर तर मी आकर्षित होत नाही. मग जेव्हा चकाकणारा चंद्र पाहिला तेव्हा म्हणाला, हा माझा पालनकर्ता आहे. मग जेव्हा तोदेखील अस्त पावला तर म्हणाला, जर माझ्या पालनकर्त्याने माझे मार्गदर्शन केले नसते तर मीसुद्धा मार्गभ्रष्ट लोकांत सामील झालो असतो. मग जेव्हा सूर्याला दैदीप्यमान पाहिले तर म्हणाला, हा आहे माझा पालनकर्ता, हा सर्वात मोठा आहे. परंतु तोही जेव्हा लयास गेला तेव्हा इब्राहीम (अ.) उद्‌गारला, हे माझ्या राष्ट्रबांधवांनो! मी त्या सर्वांपासून विरक्त आहे ज्यांना तुम्ही अल्लाहचा भागीदार ठरविता. मी तर एकाग्र होऊन आपले मुख त्या अस्तित्वाकडे केले आहे ज्याने जमीन आकाशांना निर्माण केले आहे आणि मी कदापि अनेकेश्वरवाद्यांपैकी नाही." त्याचे लोक त्याच्याशी भांडू लागले तर त्याने लोकांना सांगितले, "काय तुम्ही लोक अल्लाहच्या बाबतीत माझ्याशी भांडता? वास्तविक पाहता त्याने मला सरळमार्ग दाखविला आहे. आणि तुम्ही ठरविलेल्या भागीदारांना मी भीत नाही. होय, जर माझ्या पालनकर्त्याने काही इच्छिले तर ते अवश्य घडू शकते. माझ्या पालनकर्त्याचे ज्ञान प्रत्येक वस्तूवर पसरले आहे, मग काय तुम्ही शुद्धीवर येणार नाही? आणि मग मी तुमच्या मानलेल्या भागीदारांना कसे भ्यावे जेव्हा तुम्ही अल्लाहबरोबर त्या वस्तूंना ईशत्वामध्ये भागीदार ठरविण्यास भीत नाही ज्यांच्यासाठी त्याने तुम्हांवर कोणतेही प्रमाण अवतरले नाही? आम्हा उभयपक्षांपैकी कोण निश्चिंतता व संतोषाला जास्त पात्र आहे? सांगा, जर काही तुम्हाला ज्ञान असेल तर "

(दिव्य कुरआन; ६ : ७४-८१)

"आठवण करा जेव्हा अल्लाहने इब्राहीमची काही गोष्टींमध्ये परीक्षा घेतली आणि जेव्हा तो परीक्षेमध्ये पूर्ण उतरला तेव्हा अल्लाहने त्यांना म्हटले, "मी तुला सर्व लोकांचा नेता म्हणून नियुक्त करीत आहे." तेव्हा इब्राहीमने विचारले, "आणि माझ्या संततीसाठीही हेच अभिवचन आहे?" तेव्हा अल्लाहने उत्तर दिले, "माझे अभिवचन अत्याचाऱ्यांसाठी नाही." आणि या काबागृहाला आम्ही साऱ्या लोकांसाठी 'मध्यवर्ती शांतीस्थान' निश्चित केले आणि लोकांना आदेश दिला की इब्राहीम ज्या ठिकाणी प्रार्थनेसाठी उभा राहतो त्या स्थानाला कायमस्वरूपी नमाजचे स्थान बनवा. आणि इब्राहीम व इस्माईलला आदेश दिला, "माझ्या या घराला परिक्रमा आणि एकांतवास तसेच रुकूअ व सजदा (नमाज अदा) करणाऱ्यांसाठी पवित्र ठेवा. त्यानुसार इब्राहीमने प्रार्थना केली, "हे माझ्या पालनकर्त्या! या नगराला शांतीनगर बनव आणि येथील निवासींपैकी जे लोक अल्लाह आणि मरणोत्तर जीवनावर श्रद्धा ठेवतील त्यांना उपजीविकेसाठी सर्व प्रकारची फळे दे." त्याचा प्रतिसाद म्हणून त्यांच्या पालनकर्त्याने

म्हटले, "परंतु जे मानणार नाहीत त्यांना ऐहिक नश्वर जीवनाची सामुग्री तर मी देईन परंतु शेवटी नरक यातनांकडे मी त्यांना फरफटत घेऊन जाईन आणि ते अत्यंत वाईट स्थान आहे." आणि स्मरण करा जेव्हा इब्राहीम आणि इस्माईल या गृहाच्या भिंती उभारीत होते व प्रार्थना करीत होते की, "हे आमच्या पालनकर्त्या! आमच्याकडून या सेवेचा स्वीकार कर. तू सर्वांचे ऐकणारा आणि सर्वकाही जाणणारा आहेस. हे पालनकर्त्या! आम्हा दोघांना तुझे आज्ञाधारक बनव. आमच्या वंशामधून असा समाज घडव जो तुझाच आज्ञाधारक झालेला असेल. आम्हाला आमच्या उपासनेचा विधी सांग आणि आमच्या उणिवांकडे दुर्लक्ष कर. नि:संशय तू क्षमावंत आणि दयावंत आहेस. आणि हे पालनकर्त्या! या लोकांमध्ये यांच्यातील एक प्रेषित उभा कर, जो तुझे संदेश यांना ऐकवील आणि यांना ग्रंथ आणि विवेकाची शिकवण देऊन यांचे जीवन उन्नत करील. तूच प्रभुत्वशाली न्याय करणारा आहेस" (दिव्य कुरआन; २ : १२४-१२९)

पवित्र कुरआन काही अन्य प्रेषितांशीसुद्धा परिचित करवितो. उदाहरणार्थ, मूसा (Moses), इसा (अ.) (Jesus), नूह (अ.) (Noah), वगैरे जेणेकरून पवित्र कुरआन आणि प्रेषित मुहम्मद (स.) यांना मानण्याबरोबरच त्या प्रेषितांवर विश्वास ठेवावा. पवित्र कुरआन त्यांच्या मूळ शिकवणीदेखील समजावून देतो, ज्या सामान्यपणे त्याच आहेत ज्या अंतिम प्रेषित मुहम्मद (स.) यांच्या आहेत.

"(लोकहो!) मुहम्मद (स.) तुमच्या पुरुषांपैकी कोणाचे पिता नाहीत परंतु ते अल्लाहचे प्रेषित आणि अंतिम प्रेषित आहेत, आणि अल्लाह प्रत्येक वस्तूचे ज्ञान राखणारा आहे" (दिव्य कुरआन; ३३ : ४०)

"आणि आठवा मरयमपुत्र इसाची ती गोष्ट जी त्याने सांगितली होती, "हे बनीइस्राईल, मी तुमच्याकडे पाठविलेला अल्लाहचा प्रेषित आहे, सत्यता प्रमाणित करणारा आहे त्या तौरातची जी माझ्यापूर्वी आलेली हजर आहे आणि खुशखबर देणारा आहे एका प्रेषिताची जो माझ्यानंतर येईल, ज्याचे नाव अहमद असेल"

(दिव्य कुरआन; ६१ : ६)

"(म्हणून आज ही कृपा त्या लोकांसाठी आहे) जे या निरक्षर प्रेषित-नबी (स.) यांचे अनुयायित्व स्वीकार करतील ज्यांचा उल्लेख त्यांना त्यांच्या तौरात व इंजिलमध्ये लिखित स्वरूपात आढळतो. तो त्यांना सदाचाराची आज्ञा देतो, दुराचारापासून रोखतो, त्यांच्यासाठी चांगल्या गोष्टी हलाल करतो व वाईट गोष्टी हराम करतो. आणि त्यांच्यावरून ते ओझे उतरवितो जे त्यांच्यावर लादलेले होते आणि त्यांना त्या बंधनातून ज्यामध्ये ते जखडलेले होते. म्हणून जे लोक प्रेषित (स.) यांच्यावर श्रद्धा ठेवतील आणि प्रेषित (स.) यांचे समर्थन व सहाय्य करतील व त्या प्रकाशाचे अनुसरण करतील जो याच्याबरोबर अवतरला गेला आहे, तेच सफल होणारे आहेत. हे मुहम्मद

(स.)! सांगा, "हे मानवांनो! मी तुम्हा सर्वांकडे त्या अल्लाहचा प्रेषित आहे जो पृथ्वी व आकाशांच्या राज्यांचा स्वामी आहे, त्याच्याशिवाय इतर कोणीही ईश्वर नाही, तोच जीवन प्रदान करतो व तोच मृत्यू देतो, म्हणून श्रद्धा ठेवा अल्लाहवर आणि त्याने पाठविलेल्या निरक्षर नबी (स.) वर जो अल्लाह व त्याच्या आदेशांना मानतो, आणि अनुसरण करा त्याचे, जेणेकरून तुम्ही सरळमार्ग प्राप्त कराल"

(दिव्य कुरआन; ७ : १५७-१५८)

"वस्तुतः तुम्हा लोकासाठी अल्लाहच्या प्रेषितांमध्ये एक उत्कृष्ट आदर्श आहे, त्या प्रत्येक माणसासाठी जो अल्लाह व मरणोत्तर जीवनातील मोबदल्याच्या दिवसाचा इच्छुक असेल आणि बहुतांशी अल्लाहचे स्मरण करीत असेल"

(दिव्य कुरआन; ३३ : २१)

"हे प्रेषित (स.)! यांना सांगा, "मी तर एक मनुष्य आहे तुम्हासारखा. मला दिव्यबोधाद्वारे सांगण्यात येते की तुमचा ईश्वर तर केवळ एकच ईश्वर (अल्लाह) आहे, म्हणून तुम्ही सरळ त्याच्याकडेच रोख ठेवा, आणि त्याच्याकडे क्षमायाचना करा. विनाश आहे त्या अनेकेश्वरवाद्यांसाठी" (दिव्य कुरआन; ४१ : ६)

"पाहा, तुम्हा लोकांकडे एक प्रेषित आला आहे जो स्वतः तुमच्यातच आहे, तुमचे नुकसानीत पडणे त्याच्यासाठी असह्य आहे. तुमच्या साफल्याची तो मनीषा बाळगतो, श्रद्धावंतांसाठी तो ममतामय व दयाशील आहे." (दिव्य कुरआन)

काही विशेष आदेश

पवित्र कुरआनमध्ये संपूर्ण जीवनासाठी आदेश आहेत, परंतु त्यांच्यापैकी काही विशेष आदेश आम्ही येथे उद्धृत करीत आहोत,

"हे प्रेषित (स.)! सांगा, "आम्ही अल्लाहला मानतो, त्या शिकवणींना मानतो जी आम्हांवर उतरली आहे. त्या शिकवणीलादेखील मान्य करतो ज्या इब्राहीम (अ.), इस्माईल (अ.), इसहाक (अ.), याकूब (अ.) आणि याकूब (अ.) च्या संततीवर उतरल्या होत्या आणि त्या आदेशांवरदेखील श्रद्धा ठेवतो जे मूसा (अ.) व इसा (अ.) आणि इतर प्रेषितांना त्यांच्या पालनकर्त्याकडून दिले गेले. आम्ही त्यांच्यापैकी एकाच्यामध्ये भेदभाव करीत नाही. आणि आम्ही अल्लाहच्या आदेशांच्या अधीन (मुस्लिम) आहोत"

(दिव्य कुरआन; ३ : ८४)

"प्रेषिताने त्या मार्गदर्शनावर श्रद्धा ठेवली आहे जे त्याच्या पालनकर्त्याकडून त्याच्यावर अवतरले आहे, आणि श्रद्धावानांनीसुद्धा ते मार्गदर्शन मनापासून स्वीकारले आहे. हे सर्व अल्लाह आणि त्याच्या फरिश्त्यांना व त्याच्या ग्रंथांना आणि त्याच्या प्रेषितांना मानतात आणि त्यांचे विधान असे आहे की, "आम्ही अल्लाहच्या प्रेषिताना

एक दुसऱ्यापासून वेगळे करीत नाही, आम्ही आज्ञा ऐकली आणि अनुसरण स्वीकारले. हे स्वामी! आम्ही तुझ्यापाशी गुन्हा माफीचे इच्छुक आहोत आणि आम्हाला तुझ्याकडेच परतावयाचे आहे'' (दिव्य कुरआन; २ : २८५)

''हे प्रेषित (स.)! यांना सांगा की, ''या, मी तुम्हाला ऐकवितो की तुमच्या पालनकर्त्याने तुमच्यावर काय निर्बंध घातले आहेत. हे की त्याच्यासमवेत कुणालाही भागीदार बनवू नका आणि आईवडिलांशी सद्वर्तन करा आणि आपल्या संततीला दारिद्र्याच्या भीतीने ठार मारू नका. आम्ही तुम्हालादेखील उपजीविका देतो आणि त्यांनाही देतो व अश्लील गोष्टीच्या जवळपासदेखील फिरकू नका मग त्या उघड असोत अथवा गुपित, आणि कोणत्याही जीवाला ज्याला अल्लाहने आदरणीय ठरविले आहे ठार करू नका परंतु न्यायसंगत (असेल तर). या गोष्टी आहेत ज्यांचा आदेश त्याने तुम्हाला दिला आहे, कदाचित तुम्ही बुद्धीचा उपयोग कराल. आणि अनाथाच्या संपत्तीजवळ जाऊ नका, परंतु अशा मार्गाने जो योग्य असेल, येथपावेतो की तो प्रौढत्व गाठील. व वजनमापांत काटेकोर न्याय पाळा, आम्ही प्रत्येक माणसावर जबाबदारीचा तितकाच भार टाकतो जितका त्याच्या आवाक्यात आहे. आणि जेव्हा तुम्ही बोलाल तेव्हा न्यायोचित बोला मग ती गोष्ट आपल्या नातेवाईकांच्या बाबतीत का असेना व अल्लाहशी केलेल्या कराराची पूर्तता करा. या गोष्टीचे आदेश अल्लाहने तुम्हाला दिले आहेत कदाचित तुम्ही उपदेशाचा स्वीकार कराल''

(दिव्य कुरआन; ६ : १५१-१५२)

''तू अल्लाहबरोबर कोणी दुसरा ईश्वर बनवू नकोस नाहीतर धिक्कारलेला व अगतिक बनून राहशील. तुझ्या पालनकर्त्याने निर्णय दिलेला आहे की तुम्ही लोकांनी इतर कोणाचीही भक्ती करू नये परंतु केवळ त्याची. आईवडिलांशी सद्वर्तन करा, जर तुमच्यापाशी त्यांच्यापैकी कोणी एक अथवा दोघे वृद्ध होऊन राहिले तर त्यांच्यासाठी 'ब्र' शब्ददेखील काढू नका व त्यांना झिडकारून प्रत्युत्तरदेखील देऊ नका. तर त्यांच्याशी आदरपूर्वक बोला, आणि नरमी व दयार्द्रतेने त्यांच्यासमोर नमून राहा. आणि प्रार्थना करीत जा की, ''हे पालनकर्त्या, यांच्यावर दया कर ज्याप्रमाणे यांनी दया व वात्सल्याने बालपणी माझे संगोपन केले.'' तुमचा पालनकर्ता चांगल्याप्रकारे जाणतो की तुमच्या मनात काय आहे. जर तुम्ही सदाचारी बनून राहाल तर तो अशा सर्व लोकांना क्षमा करणारा आहे जे आपल्या अपराधासंबंधी सावध होऊन भक्तीच्या वर्तनाकडे परततील. नातेवाईकाला त्याचा हक्क द्या आणि गरीब व वाटसरूला त्याचा हक्क. वायफळ खर्च करू नका. वायफळ खर्च करणारे शैतानचे बंधू होत आणि शैतान आपल्या पालनकर्त्याशी कृतघ्न आहे. जर त्यांच्यापैकी (अर्थात गरजू नातेवाईक, गरीब व वाटसरूंपैकी कोणास) तुम्हाला टाळावयाचे असेल या सबबीवर की अद्याप तुम्ही

अल्लाहच्या त्या कृपेला जिचे तुम्ही उमेदवार आहात, शोधत आहात तर त्यांना सौम्य उत्तर द्या. आपला हात गळ्यात अडकवू नका आणि त्याला एकदम मोकळेदेखील सोडू नका की तुम्ही निर्भर्त्सित व लाचार बनून राहावे. तुझा पालनकर्ता ज्याच्यासाठी इच्छितो, विपूल उपजीविका करतो आणि ज्याच्यासाठी इच्छितो तंग करतो, तो आपल्या दासांच्या स्थितीची खबर ठेवणारा आहे आणि त्यांना पाहात आहे. आपल्या संततीला दारिद्र्याच्या भीतीने ठार करू नका. आम्ही त्यांनाही उपजीविका देऊ आणि तुम्हालासुद्धा. वस्तुत: त्यांना ठार करणे एक मोठा अपराध आहे. व्यभिचाराच्या जवळपास फिरकू नका, ते फार वाईट कृत्य आहे आणि अत्यंत वाईट मार्ग. कोणाचीही हत्या करू नका जिला अल्लाहने निषिद्ध ठरविले आहे, परंतु सत्यानिशी आणि जी व्यक्ती अन्यायाने ठार केली गेली असेल तिच्या वारसास आम्ही किसास (बदला) च्या मागणीचा हक्क दिला आहे. म्हणून त्याने हत्या करण्यात मर्यादा ओलांडू नये त्याला मदत दिली जाईल. अनाथाच्या संपत्तीजवळ फिरकू नका परंतु उत्तम रीतीने, येथपावेतो की तो आपल्या तारुण्यापर्यंत पोहचेल. वचनाचे पालन करा, नि:संशय वचनाबद्दल तुम्हाला जाब द्यावा लागेल. मापाने द्याल तेव्हा पूर्ण भरून द्या आणि वजन कराल तेव्हा ठीक तराजूने वजन करा ही चांगली पद्धत आहे आणि परिणामाच्या दृष्टीनेदेखील हीच उत्तम आहे. एखाद्या अशा गोष्टीमागे लागू नका जिचे तुम्हाला ज्ञान नसेल. निश्चितच डोळे, कान व हृदय या सर्वांच्याकडे जाब विचारला जाईल. पृथ्वीवर घमेंडीत चालू नका, तुम्ही पृथ्वीला फाडूही शकत नाही किंवा पर्वताच्या उंचीला गाठू शकत नाही ''
(दिव्य कुरआन; १७ : २२-३७)

''हे श्रद्धावानांनो! अल्लाहचे भय बाळगा जसे भय बाळगले पाहिजे आणि तुम्हाला अशा अवस्थेत मरण यावे की तुम्ही अल्लाहचे मुस्लिम (आज्ञाधारक) आहात. सर्वजण मिळून अल्लाहच्या दोरीस घट्ट धरून असा आणि आपसांत फाटाफूट होऊ देऊ नका. अलाहच्या त्या उपकाराची आठवण ठेवा, जो त्याने तुम्हावर केला आहे. तुम्ही एक दुसऱ्याचे शत्रू होता, त्याने तुमची मने जोडली आणि त्याच्या मेहेरबानी व कृपेने तुम्ही बंधू-जन झालात. तुम्ही अग्नीने भरलेल्या एका खड्ड्याच्या तोंडावर उभे होता, अल्लाहने तुम्हाला त्यापासून वाचविले. अशाप्रकारे अल्लाह आपली संकेतचिन्हे तुमच्यासमोर प्रकाशित करतो. कदाचित यामुळे तुम्हाला आपल्या कल्याणाचा सरळमार्ग दिसावा. सद्वर्तनाचे आवाहन करणारा व चांगुलपणाचा आदेश देणारा, तसेच दुराचाराचा प्रतिबंध करणारा एक गट तुमच्यात अवश्य असला पाहिजे, अशा लोकांना साफल्य लाभेल. एखाद्या वेळी तुम्ही त्या लोकांसारखे होऊ नये जे गटागटात विभागले गेले आणि उघड उघड स्पष्ट सूचना मिळाल्यानंतर पुन्हा मतभेदांत गुरफटले. ज्यांनी हे वर्तन अवलंबिले ते त्या दिवशी कठोर शिक्षा भोगतील ''

(दिव्य कुरआन; ३ : १०२-१०५)

"निश्चितच यश प्राप्त केले आहे श्रद्धावंतांनी, जे आपल्या नमाजमध्ये नम्रता अंगीकारतात, व्यर्थ गोष्टींपासून दूर राहतात, जकातच्या पद्धतीची अंमलबजावणी करतात, आपल्या गुप्तांगांचे रक्षण करतात. आपल्या पत्नी व त्या स्त्रियांखेरीज ज्या त्यांच्या अधिकृत मालकीत आहेत ज्यांच्यापासून (सुरक्षित न ठेवण्यात) ते निंदनीय नाहीत, परंतु जे त्याखेरीज अन्य काही इच्छित असतील तर तेच आगळीक करणारे आहेत. आपल्या अमानती आणि आपल्या वचनांचा व करारांचा मान राखतात. आणि आपल्या नमाजचे रक्षण करतात. हेच लोक ते वारस आहेत जे वारशात नंदनवन प्राप्त करतील आणि त्यात सदैव राहतील" (दिव्य कुरआन; २३ : १-११)

"वस्तुस्थिती अशी आहे की अल्लाहने ईमानधारकांकडून स्वत: त्यांना व त्यांच्या मालमत्तेला स्वर्गाच्या मोबदल्यात खरीदिले आहे. ते अल्लाहच्या मार्गात लढतात आणि मारतात व मरतात. त्यांच्याशी (स्वर्गाचे अभिवचन) अल्लाहच्या पाशी एक पक्के अभिवचन आहे तौरात, इंजिल आणि कुरआनमध्ये. आणि कोण आहे जो अल्लाहपेक्षा अधिक आपली प्रतिज्ञा पूर्ण करणारा असेल? तर आनंद साजरा करा आपल्या या सौद्यावर जो तुम्ही अल्लाहशी पूर्ण केला आहे,हेच सर्वात महान यश आहे. अल्लाहकडे पुन्हा पुन्हा वळणारे, त्याची बंदगी करणारे (आज्ञाधारक), त्याचे महिमागान करणारे, त्याच्यासाठी पृथ्वीवर भ्रमण करणारे, त्याच्यासमोर झुकणारे व नतमस्तक होणारे सत्कर्माचा हुकूम देणारे व दुष्कर्मापासून रोखणारे आणि अल्लाहच्या मर्यादांचे रक्षण करणारे, (अशी शान असते त्या ईमानधारकांची जे अल्लाहशी खरेदी-विक्रीचा हा सौदा चुकता करतात) आणि हे प्रेषित (स.)! या ईमानधारकांना शुभवार्ता द्या"

(दिव्य कुरआन; ९ : १११-११२)

नमाज

"मीच अल्लाह आहे. माझ्याशिवाय कोणीच ईश्वर नाही. म्हणून तू माझीच भक्ती कर आणि माझ्या स्मरणाकरिता नमाज कायम कर"

(दिव्य कुरआन; २० : १४)

"हे श्रद्धावंतांनो! जेव्हा तुम्ही नमाजसाठी उठाल तेव्हा हे आवश्यक आहे की तुम्ही आपले तोंड व हात कोपरापर्यंत धुवावे, डोक्यावर हात फिरवावे व पाय घोट्यापर्यंत धूत जावे. जर जनाबत (अपवित्रते) च्या स्थितीत असाल तर स्नान करून शुचिर्भूत व्हा. जर आजारी असाल किंवा प्रवासात असाल अथवा तुमच्यापैकी एखादा शौचास जाऊन आला असेल अथवा स्त्री-स्पर्श केला असेल, जर पाणी उपलब्ध नसेल तर स्वच्छ मातीचा उपयोग करा, त्या मातीवर फक्त हात मारून आपल्या चेहऱ्यावर व हातांवर फिरवा. अल्लाह तुमचे जीवन अडचणीचे करू इच्छित नाही तर तो इच्छितो

की तुम्हाला शुचिर्भूत करावे व आपली देणगी तुम्हावर पूर्ण करावी जेणेकरून तुम्ही कृतज्ञ बनाल ''
(दिव्य कुरआन; ५ : ६)

''हे श्रद्धावानांनो! जेव्हा तुम्ही नशेच्या स्थितीत असाल तेव्हा नमाजच्या जवळ जाऊ नका नमाज त्या वेळेस अदा केली पाहिजे जेव्हा तुम्हाला कळत असेल की तुम्ही काय बोलत आहात आणि याचप्रमाणे अपवित्रतेच्या स्थितीतसुद्धा नमाजच्याजवळ जाऊ नका जोपर्यंत तुम्ही स्नान करीत नाही याव्यतिरिक्त की तुम्ही रस्त्याने जात असाल आणि कधी जर असे घडले की तुम्ही आजारी असाल किंवा प्रवासात असाल अथवा तुम्हापैकी एखादा शौचास जाऊन आला असेल अथवा तुम्ही स्त्रियांना स्पर्श केला असेल, आणि मग पाणी उपलब्ध झाले नाही तर स्वच्छ मातीचा उपयोग करा आणि ती आपल्या चेहऱ्या व हातावर फिरवा निःसंदेह अल्लाह मृदू व्यवहार करणारा व क्षमा करणारा आहे ''
(दिव्य कुरआन; ४ : ४३)

''हे आदमचे वंशज, प्रत्येक नमाजच्या वेळी साजसज्जित परिपूर्ण पोषाख करा. आणि खा, प्या परंतु मर्यादांचे उल्लंघन करू नका, अल्लाह मर्यादेच्या बाहेर जाणाऱ्यांना पसंत करीत नाही ''
(दिव्य कुरआन; ७ : ३१)

''नंतर जेव्हा नमाज आटोपून घ्याल तेव्हा उभे असताना, बसले असताना किंवा पहुडले असतानादेखील प्रत्येक स्थितीत अल्लाहचे स्मरण करीत राहा व जेव्हा शांतता लाभेल तर पूर्ण नमाज पठण करा. नमाज वास्तविक पाहता असे अनिवार्य कार्य आहे जे नियमित वेळेसह श्रद्धावंतांसाठी आवश्यक केले गेले आहे ''
(दिव्य कुरआन; ४ : १०३)

''आणि पाहा, नमाज कायम करा दिवसाच्या दोन्ही टोकांवर आणि थोडी रात्र उलटल्यावर वस्तुतः पुण्याई पापांना दूर सारत असते ही एक आठवण करून देणारी गोष्ट आहे त्या लोकांसाठी जे अल्लाहची आठवण ठेवणारे आहेत ''
(दिव्य कुरआन; ११ : ११४)

''नमाज कायम करा मध्यान्हीनंतर ते रात्रीच्या अंधारापर्यंत. आणि प्रातःकालीन कुरआन (पठण) देखील आवश्यक करा. कारण प्रातःकालीन कुरआन साक्षात असतो. (ज्यावर ईशदूत साक्षी देतात) ''
(दिव्य कुरआन; १७ : ७८)

''हे प्रेषित (स.)! यांना सांगा, ''अल्लाह म्हणून साद घाला अथवा कृपावंत म्हणून, ज्या नावानेदेखील तुम्ही साद घालाल त्याच्याकरिता सर्व चांगलीच नावे आहेत.'' आणि आपली नमाज फार मोठ्या आवाजानेही अदा करू नका न फार खालच्या आवाजात, या दोहो दरम्यान मध्यम स्वरूपाच्या स्वराचा अवलंब करा. आणि म्हणा, स्तुती आहे त्या अल्लाहसाठी ज्याने कुणाला स्वतःचा पुत्रही बनविले नाही व

कोणी त्याच्या साम्राज्यात त्याचा भागीदार नाही आणि तो लाचारही नाही की एखादा त्याचा पाठीराखा असावा. आणि त्याचा महिमा वर्णन करा. कमाल दर्जाचा महिमा ''

(दिव्य कुरआन; १७ : ११०-१११)

''हे प्रेषित (स.), पठन करा या ग्रंथाचे जो तुमच्याकडे दिव्यबोधद्वारे पाठविला गेला आहे आणि नमाज कायम करा, निश्चितच नमाज, अश्लील व अपकृत्यांपासून रोखते आणि अल्लाहचे स्मरण याहूनही मोठी गोष्ट आहे. अल्लाह जाणतो तुम्ही लोक जे काही करता '' (दिव्य कुरआन; २९ : ४५)

''तुम्ही पाहिले त्या माणसाला जो एका दासाला रोखतो, जेव्हा तो नमाज पढत असतो? तुमचा काय विचार आहे जर तो सरळमार्गावर आहे किंवा ईशपरायणतेचा आदेश देत आहे? तुमचा काय विचार आहे जर (हा रोखणारा माणूस सत्याला) खोटे ठरवीत आहे व विमुख होत आहे? काय त्याला माहीत नाही की अल्लाह पाहात आहे?'' (दिव्य कुरआन; ९६ : ९-१४)

जुमाची (शुक्रवारची) नमाज

''हे लोकहो ज्यांनी श्रद्धा ठेवली आहे, जेव्हा पुकारले जाईल नमाजसाठी शुक्रवारच्या दिवशी तेव्हा अल्लाहच्या स्मरणाकडे धाव घ्या आणि खरेदी-विक्री सोडून द्या, हे तुमच्यासाठी अधिक उत्तम आहे जर तुम्ही जाणून घ्याल. मग जेव्हा नमाज पूर्ण होईल तेव्हा भूतलावर पसरले जा आणि अल्लाहच्या कृपाप्रसादाचा शोध घ्या. आणि अल्लाहचे मोठ्या प्रमाणात स्मरण करीत राहा कदाचित तुम्हाला सफलता प्राप्त होईल ''

(दिव्य कुरआन; ६२ : ९-१०)

रोजा (उपवास)

''हे ईमानधारकानो! विहित केले तुमच्यावर उपवास जसे विहित केले होते तुमच्या पूर्वीच्यांवर जेणेकरून तुम्ही ईशपरायण व्हाल '' (दिव्य कुरआन; २ : १८३)

''रमजान महिन्यामध्ये कुरआनचे अवतरण झाले मानवजाती-करिता मार्गदर्शन व मार्गदर्शनाच्या सुस्पष्ट पुराव्यांनी समाविष्ट सत्य व असत्याची कसोटी. ज्या कुणाला या महिन्याचा लाभ होईल त्याने या महिन्यांत पूर्ण उपवास करावेत. आणि जे आजारी असतील किंवा प्रवासांत असतील त्यांनी उपवास काळानंतर उरलेल्या उपवासांची संख्या पूर्ण करावी. अल्लाह तुमच्यासाठी सुविधा इच्छितो अडचणी इच्छित नाही. ही पद्धत यासाठीच सांगितली जात आहे की तुम्ही उपवासांची संख्या पूर्ण करावी व ज्या सरळ मार्गावर अल्लाहने तुम्हाला आणले आहे आणि जे मार्गदर्शन अल्लाहने तुम्हाला प्रदान केले आहे त्यावर तुम्ही अल्लाहची थोरवी वर्णावी तसेच तुम्ही अल्लाहचे ऋण व्यक्त करावे '' (दिव्य कुरआन; २ : १८५)

"तुमच्यासाठी उपवास काळांत रात्री आपल्या पत्नींजवळ जाणे वैध केले आहे. त्या तुमच्यासाठी पोषाख आहेत आणि तुम्ही त्यांच्यासाठी पोषाख आहांत. अल्लाहने जाणले की तुम्ही गुपचुपपणे स्वत:शीच प्रतारणा करीत होतात. म्हणून त्याने तुम्हाला क्षमा केली आणि दुर्लक्षही केले. तेव्हा आता तुम्ही त्यांच्याशी सोबत करा आणि अल्लाहने तुमच्यासाठी विहित केले आहे त्याची इच्छा करा. आणि खा व प्या इथपर्यंत की रात्रीच्या काळोखी रेषेपासून पहाटेची पांढुरकी रेषा स्पष्ट दिसून येईल तेव्हा ही सर्व कामे सोडून रात्रीपर्यंत आपला उपवास पूर्ण करा. आणि जेव्हा तुम्ही मस्जिदमध्ये एकांतवास सुरू कराल तेव्हा आपल्या पत्नीशी (शरीर) संबंध ठेवू नका. या अल्लाहने घालून दिलेल्या मर्यादा आहेत. तेव्हा त्यांच्याजवळ जाऊ नका. अशा तऱ्हेने अल्लाह आपले आदेश लोकांकरिता स्पष्ट समजावून सांगत आहे. जेणेकरून ते चुकीच्या वर्तनापासून परावृत्त राहतील" (दिव्य कुरआन; २ : १८७)

जकात (संपत्तीकररूपी दान)

पवित्र कुरआनमध्ये आहे,

"हे ईमानधारकांनो! या ग्रंथधारकांच्या बहुतेक धर्मपंडित व साधु-संन्यासी लोकांची स्थिती अशी आहे की ते लोकांचा माल लबाडीने खातात आणि त्यांना अल्लाहच्या मार्गापासून रोखतात. दु:खदायक शिक्षेची खुशखबर द्या त्यांना जे सोने आणि चांदी साठवून ठेवतात आणि ते अल्लाहच्या मार्गात खर्च करीत नाहीत. एक दिवस येईल की याच सोने आणि चांदीवर नरकाची आग धगधगीत केली जाईल आणि नंतर यानेच त्या लोकांचे कपाळ, बाजू आणि पाठींना, डागले जाईल - हा आहे तो खजिना जो तुम्ही स्वत:साठी साठविला होता, घ्या आता आपल्या साठवलेल्या संपत्तीचा आस्वाद" (दिव्य कुरआन; ९ : ३४-३५)

"नमाज कायम करा, जकात द्या आणि प्रेषित (स.) यांची आज्ञा पाळा, आशा आहे की तुमच्यावर दया केली जाईल" (दिव्य कुरआन; २४ : ५६)

"हे दान तर खऱ्या अर्थी फकीर आणि गोरगरिबांसाठी आहे. आणि त्या लोकांसाठी जे दान वसुलीच्या कामावर नेमले आहेत आणि त्या लोकांकरिता ज्यांची दिलजमाई अपेक्षित आहे. तसेच हे मान सोडविणे, (गुलामांच्या मुक्ततेसाठी) व कर्जदारांना मदत करण्यासाठी व अल्लाहच्या मार्गात आणि वाटसरूंच्या सेवेसाठी उपयोगात आणण्याकरिता आहे. एक कर्तव्य आहे अल्लाहकडून आणि अल्लाह सर्वकाही जाणणारा द्रष्टा व बुद्धिमान आहे" (दिव्य कुरआन; ९ : ६०)

"आठवा ती वेळ जेव्हा आम्ही इब्राहीम (अ.) साठी या घरा (काबागृहा) ची जागा योजिली होती (या आदेशासह) की माझ्यासमवेत कोणासही भागीदार करू नका आणि माझ्या घराला पवित्र प्रदक्षिणा घालणाऱ्या, उभे राहणाऱ्या आणि झुकणाऱ्या व नतमस्तक होणाऱ्यांसाठी पवित्र ठेवा, आणि लोकांत हजची आम घोषणा करा की त्यांनी तुमच्यापाशी प्रत्येक लांबवरच्या ठिकाणाहून पायी व उंटावर स्वार होऊन यावे, म्हणजे त्यांनी ते फायदे पाहावेत जे येथे त्यांच्यासाठी ठेवलेले आहेत. आणि काही ठराविक दिवशी त्या जनावरांवर अल्लाहचे नाव घ्यावे (कुर्बानी करावी) जी त्याने त्यांना प्रदान केलेली आहेत, स्वत:देखील खावे आणि अडचणीत असलेल्या वंचित लोकांनासुद्धा द्यावे. मग आपली अस्वच्छता दूर करावी आणि आपले नवस फेडावे आणि या प्राचीन गृहाची प्रदक्षिणा करावी" (दिव्य कुरआन; २२ : २६-२९)

"नि:संशय सर्वप्रथम उपासनास्थळ जे मानवाकरिता बांधण्यात आले ते तेच आहे जे मक्का शहरी विद्यमान आहे. त्याला मांगल्य व समृद्धीने (दिली गेली होती आणि) सर्व जगवासियांकरिता मार्गदर्शनाचे केंद्र बनविले गेले होते. ज्यात स्पष्ट संकेतचिन्हे आहेत. इब्राहीम (अ.) चे प्रार्थनास्थान आहे आणि त्याची अवस्था अशी आहे की जो त्यात दाखल होईल सुरक्षित झाला. लोकांवर अल्लाहचा हा हक्क आहे की या गृहापर्यंत पोहोचण्याची ऐपत आहे त्याने त्याची हजयात्रा करावी आणि जो कोणी या आदेशाचे पालन करण्यास नकार देईल त्याने समजून असावे की अल्लाह सकल जगवासियांपासून निरपेक्ष आहे" (दिव्य कुरआन; ३ : ९६-९७)

उपासनांची खरी वैशिष्ट्ये

उपासनेचा आत्मा व तिचे वास्तविक गुण काय आहेत? पवित्र कुरआन म्हणतो -

"संयम व नमाजाचे सहाय्य घ्या. नि:संशय नमाज हे अत्यंत कठीण कर्म आहे. परंतु त्या सेवकांसाठी कठीण नाही जे जाणतात की सरतेशेवटी आपल्या पालनकर्त्याला भेटावयाचे आहे. आणि त्याच्याचकडे परत जावयाचे आहे"

(दिव्य कुरआन; २ : ४५-४६)

"तेव्हा माझे स्मरण ठेवा मी तुमची आठवण ठेवीन आणि माझ्याशी कृतज्ञ राहा कृतघ्न होऊ नका" (दिव्य कुरआन; २ : १५२)

"पृथ्वी आणि आकाशांच्या उत्पत्तीमध्ये व रात्र आणि दिवसाच्या आळीपाळीने येण्यात त्या ज्ञानी लोकांसाठी फार संकेत आहेत, जे उठता बसता आणि पहुडले असता प्रत्येक स्थितीत अल्लाहचे स्मरण करतात आणि पृथ्वी आणि आकाशांच्या रचनेत मनन

व चिंतन करतात. (ते उत्स्फूर्तपणे उद्‌गार काढतात) "हे पालनकर्त्या! हे सर्वकाही तू व्यर्थ व निरुद्देश्य बनविलेले नाही, व्यर्थ कर्म करण्यापासून तू पवित्र आहेस. मग हे पालनकर्त्या! तू आम्हाला नरकाग्नीच्या प्रकोपापासून वाचव, तू ज्याला नरकामध्ये घातले त्याला खरोखर मोठे अपमान व नामुष्कीत लोटले आणि मग अशा अत्याचाऱ्यांचा कोणीही सहाय्यक असणार नाही " (दिव्य कुरआन; ३ : १९०-१९२)

"आम्हाला माहीत आहे ज्या गोष्टी हे तुमच्यावर रचतात, त्यामुळे तुमचे अंत:करण दु:खी होत आहे. (त्याचा इलाज असा आहे की) आपल्या पालनकर्त्याच्या स्तुतीबरोबर त्याचे पावित्र्यगान करा, त्याच्या ठायी नतमस्तक व्हा, आणि त्या शेवटच्या घटकेपर्यंत आपल्या पालनकर्त्याची भक्ती करीत राहा जिचे आगमन निश्चित आहे " (दिव्य कुरआन; १५ : ९७-९९)

सत्कर्मांना प्रोत्साहन व दुष्कर्मांना प्रतिबंध

"हे लोकहो ज्यांनी श्रद्धा ठेवली आहे, मी दाखवू तुम्हाला तो व्यापार जो तुम्हाला यातनादायक प्रकोपापासून वाचवील? श्रद्धा ठेवा अल्लाह आणि त्याच्या प्रेषितावर आणि प्रयत्नांची पराकाष्ठा (जिहाद) करा अल्लाहच्या मार्गात आपल्या धनसंपत्ती आणि आपल्या प्राणानिशी. हेच तुमच्यासाठी उत्तम आहे जर तुम्ही समजून घेतले. अल्लाह तुमचे गुन्हे माफ करील आणि तुम्हाला अशा उद्यानात दाखल करील ज्यांच्या खालून कालवे वाहत असतील, आणि चिरंतन निवासाच्या स्वर्गात तुम्हाला उत्तम घर प्रदान करील. हे आहे मोठे यश. आणि ती दुसरी गोष्ट जी तुम्ही इच्छिता तीसुद्धा तुम्हाला देईल, अल्लाहकडून सहाय्य आणि लवकरच प्राप्त होणारा विजय. हे प्रेषित (स.), श्रद्धावंतांना याची खुशखबर द्या. हे लोकहो ज्यांनी श्रद्धा ठेवली आहे, अल्लाहचे सहाय्यक बना ज्याप्रकारे मरयमपुत्र इसाने हवारींना उद्देशून सांगितले होते, "कोण आहे अल्लाहकडे (बोलविण्यात) माझा सहाय्यक?" आणि हवारींनी उत्तर दिले होते, "आम्ही आहोत अल्लाहचे सहाय्यक." त्यावेळी बनीइस्राईलच्या एका गटाने श्रद्धा ठेवली आणि दुसऱ्या गटाने इन्कार केला. मग आम्ही श्रद्धावंतांचे त्यांच्या शत्रुविरूद्ध समर्थन केले आणि तेच विजयी ठरले " (दिव्य कुरआन; ६१ : १०-१४)

"हे प्रेषित (स.)! सांगून टाका की जर तुमचे वडील, तुमची मुले आणि तुमचे बंधू व तुमच्या पत्नीं व तुमचे आप्तेष्ट व नातेवाईक व तुमची ती धन-दौलत जी तुम्ही कमाविली आहे व तुमचे ते व्यापार-उदीम ज्यांच्या मंदावण्याची तुम्हाला भीती वाटते आणि तुमची ती घरे जी तुम्हाला पसंत आहेत, तुम्हाला अल्लाह व त्याचे प्रेषित (स.) आणि अल्लाहच्या मार्गात धर्मयुद्धा (जिहाद) पेक्षा अधिक प्रिय असतील तर वाट पाहा इथपर्यंत की अल्लाहने आपला निर्णय तुमच्या समक्ष आणावा, आणि अल्लाह अवज्ञाकारी लोकांना मार्ग दाखवीत नसतो " (दिव्य कुरआन; ९ : २४)

गुणदोषांचे ज्ञान

पवित्र कुरआनमध्ये आहे -

"सदाचार हा नव्हे की तुम्ही आपले तोंड पूर्वेकडे केले किंवा पश्चिमेकडे. तर सदाचार हा आहे की जे अल्लाहवर आणि अंतिम दिवसावर ईमान धारण करतात तसेच सर्व दूतांवर, सर्व ग्रंथ आणि सर्व प्रेषितांवर ईमान धारण करतात. अल्लाहच्या प्रेमापोटी आपल्याला प्रिय असलेली संपत्ती आपले नातेवाईक आणि अनाथ गरजवंत, वाटसरू व याचक तसेच गुलामांच्या मुक्ततेसाठी खर्च करतात आणि नमाज कायम करतात व जकात अदा करतात. तसेच दिलेल्या वचनांची पूर्तता करतात आणि अडचणी, संकटे आणि युद्धप्रसंगीदेखील संयम राखतात. हेच लोक सत्यशील आणि अल्लाहचे भय बाळगणारे आहेत " (दिव्य कुरआन; २ : १७७)

"खरोखर श्रद्धावंत तर ते आहेत ज्यांनी अल्लाह आणि त्याच्या प्रेषितावर श्रद्धा ठेवली, मग त्यांनी कोणतीही शंका ठेवली नाही आणि आपले प्राण व धनसंपत्तीनिशी अल्लाहच्या मार्गात प्रयत्नांची केली, तेच खरे लोक होत "

(दिव्य कुरआन; ४९ : १५)

"हे ईमानधारकांनो! अल्लाहचे भय बाळगा आणि सत्यवादी लोकांना साथ द्या "

(दिव्य कुरआन; ९ : ११९)

"हे ईमानधारकांनो! न्यायाचे ध्वजवाहक बना आणि अल्लाहसाठी साक्षीदार बना, यद्यपि तुमच्या न्यायाचा व तुमच्या साक्षीचा आघात तुम्हा स्वत:वर अथवा तुमच्या आईबापावर व नातेवाईकांवर जरी होत असेल तरीदेखील! मामल्यातील पक्षकार मग तो श्रीमंत असो अथवा गरीब, अल्लाह तुमच्यापेक्षा जास्त त्यांचा हितचिंतक आहे. म्हणून आपल्या मनोवासनेच्या अनुकरणात न्यायापासून दूर राहू नका आणि जर तुम्ही पक्षपाताची गोष्ट बोललाच अथवा सत्याला बगल दिली तर समजून असा की जे काही तुम्ही करता अल्लाहला त्याची माहिती आहे "

(दिव्य कुरआन; ४ : १३५)

"अल्लाह न्याय, भलाई आणि नातेवाईकांचे हक्क अदा करण्याची आज्ञा देतो आणि दुष्कर्म व स्वैराचार आणि अन्याय व अत्याचाराची मनाई करतो, तो तुम्हाला उपदेश करतो ज़ेणेकरून तुम्ही बोध घ्यावा. अल्लाहचे करार पूर्ण करा जेव्हा तुम्ही त्याच्याशी एखादा करार केलेला असेल आणि आपल्या शपथा पक्क्या केल्यानंतर मोडून टाकू नका ज्याअर्थी तुम्ही अल्लाहला आपल्यावर साक्षीदार बनविले आहे. अल्लाहला तुमची सर्व कृत्ये माहित आहेत " (दिव्य कुरआन; १६ : ९०-९१)

"धावा, आणि एक दुसऱ्याच्या पुढे जाण्याचा प्रयत्न करा आपल्या पालनकर्त्याच्या क्षमा आणि त्या स्वर्गाकडे जिचा विस्तार आकाश आणि पृथ्वीसमान आहे, जी उपलब्ध केली गेली आहे त्या लोकांसाठी ज्यांनी अल्लाह आणि त्याच्या प्रेषितांवर श्रद्धा ठेवली आहे. हा अल्लाहचा उदार कृपाप्रसाद आहे, ज्याला इच्छितो त्याला प्रदान करतो, आणि अल्लाह मोठा कृपानिधी आहे "

(दिव्य कुरआन; ५७ : २१)

"मुस्लिमांनो! अल्लाह तुम्हाला आज्ञा देतो की ठेवी ठेवीदारांच्या स्वाधीन करा आणि जेव्हा लोकांदरम्यान न्यायनिवाडा कराल तेव्हा न्यायाने निवाडा करा. अल्लाह तुम्हाला उत्तम उपदेश देत आहे आणि निःसंशय अल्लाह सर्वकाही ऐकतो व पाहतो "

(दिव्य कुरआन; ४ : ५८)

"मग हे प्रेषित (स.)! संयम राखा ज्याप्रमाणे दृढनिश्चयी प्रेषितांनी संयम राखले आहे आणि यांच्या बाबतीत घाई करू नका. ज्या दिवशी हे लोक त्या गोष्टीस पाहतील ज्याचे भय यांना दाखविले जात आहे तेव्हा या लोकांना असे वाटेल जणू जगात दिवसाच्या एका घटकेपेक्षा अधिक राहिले नव्हते. म्हणणे पोहचविले गेले, आता काय अवज्ञाकारी लोकांव्यतिरिक्त अन्य कुणाचा विनाश होईल?" (दिव्य कुरआन; ४६ : ३५)

"आम्ही सर्व लोकांच्या मार्गदर्शनासाठी आपल्या ग्रंथात ज्याचे वर्णन केले आहे अशा आमच्या अवतरलेल्या स्पष्ट मार्गदर्शनाला जे लपवितात त्यांचा अल्लाहसुद्धा धिक्कार करतो आणि धिक्कार करणारेही त्यांचा धिक्कार करतात. तथापि जे लोक या प्रवृत्तीपासून परावृत्त होतील व सुधारणा करतील आणि जे काही लपवित होते ते स्पष्टपणे विवेचन करतील त्यांना मी क्षमा करतो आणि मी क्षमावंत आणि दयावंत आहे " (दिव्य कुरआन; २ : १५९-१६०)

"वास्तविकतः जे लोक आपल्या पालनकर्त्याच्या धास्तीने भयभीत होणारे असतात, जे आपल्या पालनकर्त्याच्या संकेतांवर श्रद्धा ठेवतात, जे आपल्या पालनकर्त्याबरोबर कोणाला भागीदार बनवीत नाही, आणि ज्यांची स्थिती अशी आहे की देतात जे काही देतात आणि त्यांच्या हृदयाचा या विचाराने थरकांप होत असतो की आम्हाला आमच्या पालनकर्त्याकडे परतावयाचे आहे, तेच भल्या गोष्टीकडे धाव घेणारे आणि अहमहमिका करून त्यांना प्राप्त करणारे आहेत " (दिव्य कुरआन;२३:५७-६१)

"धर्माच्या बाबतीत कोणतीही जोरजबरदस्ती नाही. सत्य असत्यापासून वेगळे केले गेले आहे. आता ज्याने कोणी, तागूत चा इन्कार करून अल्लाहवर श्रद्धा ठेवली त्याने एक असा मजबूत आधार ग्रहण केला जो कधीही तुटणार नाही, आणि अल्लाह (ज्याचा आधार त्याने घेतला आहे) सर्वकाही ऐकणारा व जाणणारा आहे.

जे लोक श्रद्धा ठेवतात त्यांचा समर्थक व सहाय्यक अल्लाह आहे आणि तो त्यांना अंधारातून काढून प्रकाशात आणतो. आणि जे लोक इन्कार करण्याचा मार्ग अवलंबितात त्यांचे समर्थक व सहाय्यक तागूत आहेत. आणि ते त्यांना प्रकाशापासून ओढून अंधाराकडे घेऊन जातात. हे नरकाग्नीमध्ये जाणारे लोक आहेत जेथे हे सदैव राहतील '' (दिव्य कुरआन; २ : २५६-२५७)

''परवानगी दिली गेली युद्ध करण्याची त्या लोकांना ज्यांच्यावर अत्याचार केले गेले, कारण ते अत्याचारपीडित आहेत. आणि अल्लाह निश्चितपणे त्यांच्या मदतीला समर्थ आहे. हे ते लोक आहेत जे आपल्या घरांतून नाहक बाहेर काढले गेले, केवळ या अपराधापायी की ते म्हणत होते, ''आमचा पालनकर्ता अल्लाह आहे.'' जर अल्लाह लोकांना एक दुसऱ्याकरवी हटवीत नसता तर मठ, आणि चर्च व 'सिनेगॉग' आणि मस्जिदी ज्यांत अल्लाहचे नाव मोठ्या प्रमाणात घेतले जाते, सर्व उद्ध्वस्त केली गेली असती. अल्लाह जरूर त्या लोकांना सहाय्य करील जे त्याला सहाय्य करतील. अल्लाह मोठा शक्तिशाली आणि जबरदस्त आहे. हे ते लोक आहेत ज्यांना आम्ही जर पृथ्वीवर सत्ता बहाल केली तर ते नमाज कायम करतील, जकात देतील, सत्कर्माचा आदेश देतील आणि वाईटाला प्रतिबंध करतील, आणि सर्व बाबींचा अंतिम परिणाम अल्लाहच्या अखत्यारीत आहे '' (दिव्य कुरआन; २२ : ३९-४१)

''जो खर्च करतात तो न फाजील खर्च करतात न कंजुषपणा, त्यांचा खर्च दोन्ही टोकांच्या दरम्यान संतुलनावर आधारित असतो '' (दिव्य कुरआन; २५ : ६७)

''(आणि लुकमानने सांगितले होते की) ''बेटा! कोणतीही वस्तू ती मोहरीच्या दाण्याबरोबर का असेना आणि कोणत्याही खडकात किंवा आकाशात अथवा पृथ्वीत कोठेही लपलेली का असेना, अल्लाह ती काढून आणील. तो सूक्ष्मदर्शी व खबर राखणारा आहे. बेटा! नमाज कायम कर, सत्कृत्यांचा आदेश दे, दुष्कृत्यांची मनाई कर आणि जी काही आपत्ती येईल त्यावर संयम राख. या त्या गोष्टी आहेत ज्यांची ताकीद दिली गेली आहे. आणि लोकांशी तोंड फिरवून बोलू नकोस, पृथ्वीवर ऐटीत चालूदेखील नकोस, अल्लाह कोणत्याही अहंकारी व गर्व करणाऱ्या व्यक्तीला पसंत करीत नाही. आपल्या चालीत मध्यमपणा राख आणि आपला आवाज थोडा धिमा ठेव, सर्व आवाजांपेक्षा अधिक वाईट आवाज गाढवाचा असतो ''

(दिव्य कुरआन; ३१ : १६-१९)

''ज्या लोकांनी भलाईची पद्धत अंगिकारली त्यांच्यासाठी भले आहे आणि कृपादेखील. व त्यांच्या मुखावर काळिमा व मानहानी पसरणार नाही, ते स्वर्गासाठी पात्र आहेत, जेथे ते सदैव राहतील '' (दिव्य कुरआन; १० : २६)

"जे लोक आपली संपत्ती रात्री व दिवसा उघडपणे व गुप्तरीत्या खर्च करतात त्यांचा मोबदला त्यांच्या पालनकर्त्यापाशी आहे आणि त्यांच्यासाठी कसलेही भय आणि दु:खाला स्थान नाही. परंतु जे लोक व्याज खातात त्यांची दशा त्या माणसाप्रमाणे असते ज्याला शैतानाने स्पर्श करून झपाटून सोडले आहे. आणि ते या दशेत गुरफटण्याचे कारण हे आहे की ते म्हणतात, "व्यापारदेखील शेवटी व्याजासारखीच गोष्ट आहे." वास्तविक पाहता अल्लाहने व्यापाराला वैध केले आहे आणि व्याजाला निषिद्ध. म्हणून ज्याला त्याच्या पालनकर्त्याकडून हा उपदेश मिळेल आणि तो भविष्यात व्याज खाण्यापासून परावृत्त होईल तर जे काही त्याने पूर्वी खाल्ले असेल ते खाल्ले, त्याचे प्रकरण अल्लाहच्या स्वाधीन आहे. आणि जो या आज्ञेनंतर त्याच गोष्टीची पुनरावृत्ती करील तो नरकवासी आहे, जेथे तो सदैव राहील " (दिव्य कुरआन;२ : २७४-२७५)

"हे प्रेषित (स.)! मृदूता आणि क्षमाशीलतेच्या मार्गाचा अंगिकार करा. भलेपणाचे उद्‌बोधन देत राहा आणि अडाण्यांशी विवाद टाळा "

(दिव्य कुरआन; ७ : १९९)

"आणि तुम्ही सर्वजण अल्लाहची भक्ती करा, त्याच्यासमवेत कोणाला भागीदार बनवू नका, आईवडिलांशी नेक वर्तणूक ठेवा, नातेवाईक आणि अनाथ व गोरगरीबांशी चांगला व्यवहार करा आणि आप्तशेजारी, अनोळखी शेजारी, तोंडओळख असणारा साथीदार व वाटसरू, आणि त्या दासी व दास जे तुमच्या ताब्यात असतील, त्यांच्याशी उपकाराचे व्यवहार करा, विश्वास ठेवा की अल्लाह एखाद्या अशा व्यक्तीला पसंत करत नाही जी आपल्या अहंभावात गर्विष्ठ असते व आपल्या मोठेपणावर अभिमान करीत असते. आणि असे लोकदेखील अल्लाहला पसंत नाहीत जे कंजूषपणा करतात आणि दुसऱ्यांनासुद्धा कंजूषपणाचा आदेश देतात व जे काही अल्लाहने आपल्या कृपेने त्यांना दिले आहे त्यास ते लपवितात. अशा कृतघ्न अश्रद्धावंत लोकांकरिता आम्ही नामुष्की आणणारी शिक्षा तयार ठेवली आहे "

(दिव्य कुरआन; ४ : ३६-३७)

"हे लोकहो! ज्यांनी श्रद्धा ठेवली आहे, आपल्या घराशिवाय दुसऱ्यांच्या घरात प्रवेश करीत जाऊ नका जोपर्यंत त्या घरातील लोकांची सम्मती मिळत नाही आणि त्या घरातील लोकांना तुम्ही सलाम करीत नाही. ही पद्धत तुमच्यासाठी उत्तम आहे. अपेक्षा आहे की तुम्ही हे लक्षात ठेवाल. मग जर तेथे कोणी आढळला नाही तर प्रवेश करू नका जोपर्यंत तुम्हाला परवानगी दिली जात नाही, आणि जर तुम्हाला सांगितले गेले की, परत जा तर निघून जा. ही तुमच्यासाठी अधिक पवित्र पद्धत आहे. आणि जे काही तुम्ही करता ते अल्लाह चांगल्याप्रकारे जाणतो. तथापि तुमच्यासाठी यात काही हरकत नाही की अशा

घरात प्रवेश करावा जे कोणाच्या राहण्याचे स्थान नाही आणि ज्यात तुमच्या लाभाची (अथवा कामाची) एखादी वस्तू असेल. तुम्ही जे काही जाहीर करता आणि जे काही लपविता सर्वांचे अल्लाहला ज्ञान आहे.''

''हे प्रेषित (स.), श्रद्धावंत पुरुषांना सांगा की त्यांनी आपल्या दृष्टींची जपणूक करावी. आणि आपल्या लज्जास्थानांचे रक्षण करावे, ही त्यांच्यासाठी अधिक पवित्र पद्धत आहे. जे काही ते करतात अल्लाह त्याची खबर राखणारा आहे. आणि हे प्रेषित (स.), श्रद्धावंत स्त्रियांना सांगा की, त्यांनी आपल्या दृष्टींची जपणूक करावी आणि आपल्या लज्जास्थानांचे रक्षण करावे. आणि आपला साजशृंगार दर्शवू नये त्याव्यतिरिक्त जे सहजासहजी प्रकट होईल आणि आपल्या छातीवर आपल्या ओढणीचा पदर घालून ठेवावा. त्यांनी आपला साजशृंगार प्रकट करू नये परंतु या लोकांसमोर, पती, पिता, पतीचे वडील, आपली मुले, पतीची मुले, भाऊ, भावांची मुले, बहिणींची मुले आपल्या मेलमिलाफाच्या स्त्रिया, आपल्या दासी, गुलाम, ते हाताखालचे पुरुष जे एखादा अन्य प्रकारचा हेतू बाळगत नसतील आणि ती मुले जी स्त्रियांच्या गुप्त गोष्टींशी अद्याप परिचित झाली नसतील. त्यांनी आपले पाय जमिनीवर आपटत चालू नये की जेणेकरून त्यांनी जो आपला शृंगार लपविलेला आहे त्याचे ज्ञान लोकांना होईल. हे श्रद्धावंतांनो! तुम्ही सर्वजण मिळून अल्लाहजवळ पश्चात्ताप व्यक्त करा, अपेक्षा आहे की सफल व्हाल ''

(दिव्य कुरआन; २४ : २७-३१)

''हे श्रद्धावंतांनो! हे आवश्यक आहे की तुमचे दास, दासी आणि तुमची ती मुले जी अद्याप सज्ञान नाहीत, अशांनी तीन घटिकेत परवानगी घेऊन तुमच्याजवळ येत जावे. सकाळच्या नमाजपूर्वी आणि दुपारच्या वेळी जेव्हा तुम्ही कपडे उतरून ठेवता, आणि रात्रीच्या नमाजनंतर. या तीन वेळा तुमच्यासाठी पडद्याच्या वेळा आहेत. यांच्यानंतर ते विना परवानगी आले तर तुमच्यावरही काही गुन्हा नाही आणि त्यांच्यावरही नाही. तुम्हाला एक दुसऱ्याकडे वरचेवर यावेच लागते. अशाप्रकारे अल्लाह तुमच्यासाठी आपल्या आदेशांचे स्पष्टीकरण करतो आणि तो सर्वज्ञ व बुद्धिमान आहे. आणि जेव्हा तुमची मुले सज्ञान होतील तेव्हा हे आवश्यक आहे की त्यांनी तशाच प्रकारे परवानगी घेऊन यावे जसे त्यांची मोठी माणसे परवानगी घेत राहिली आहेत. अशाप्रकारे अल्लाह आपली वचने तुमच्यासमोर उलगडतो आणि तो सर्वज्ञ व बुद्धिमान आहे. आणि ज्या स्त्रिया तारुण्य ओलांडून बसल्या असतील, विवाहाच्या उमेदवार नसतील, त्यांनी जर आपल्या चादरी उतरून ठेवल्या तर त्यांच्यावर कोणताही गुन्हा नाही परंतु अट अशी की त्या शृंगाराचे प्रदर्शन करणाऱ्या नसाव्यात तथापि त्यांनीसुद्धा लज्जा बाळगून वागले तर त्यांच्यासाठीच उत्तम होय, आणि अल्लाह सर्वकाही ऐकतो आणि जाणतो ''   (दिव्य कुरआन; २४ : ५८-६०)

अन्य आदेश

पवित्र कुरआनचे काही अन्य आदेश पाहा -

“आणि जर श्रद्धावंतांपैकी दोन गट परस्परांशी लढले तर त्यांच्या दरम्यान समेट घडवून आणा, मग जर त्यांच्यापैकी एका गटाने दुसऱ्या गटाची आगळिकी केली तर आगळिकी करणाऱ्याशी लढा येथपावेतो की तो अल्लाहच्या आदेशाकडे परत येईल, मग जर तो परत आला तर त्यांच्या दरम्यान न्यायाने समेट करा आणि न्याय करा, अल्लाह न्याय करणाऱ्यांना पसंत करतो. श्रद्धावंत तर एक दुसऱ्याचे भाऊ आहेत, म्हणून आपल्या भावांच्या दरम्यान संबंध सुरळीत करा आणि अल्लाहचे भय बाळगा, आशा आहे की तुमच्यावर दया केली जाईल.”

“हे लोकहो! ज्यांनी श्रद्धा ठेवली आहे, पुरुषांनी दुसऱ्या पुरुषांची टिंगल उडवू नये, शक्य आहे की ते त्यांच्यापेक्षा उत्तम असतील, आणि स्त्रियांनीसुद्धा दुसऱ्या स्त्रियांची टिंगल उडवू नये, शक्य आहे की त्या त्यांच्यापेक्षा उत्तम असतील. आपापसांत एकमेकांना टोमणे (व्यंग) मारू नका आणि एकमेकांचा उल्लेख वाईट नावानेही करू नका. श्रद्धा ठेवल्यानंतर दुराचारांत नाव मिळविणे फार वाईट गोष्ट आहे. जे लोक या वर्तनापासून परावृत्त होत नसतील ते अत्याचारी होत. हे लोकहो! ज्यांनी श्रद्धा ठेवली आहे, अधिक शंका घेण्यापासून दूर राहा कारण काही बाबतीत कुतर्क करणे हे पाप आहे. हेरगिरी करू नका. आणि तुमच्यापैकी कुणीही कुणाची चहाडी करू नये. काय तुमच्यापैकी एखादा असा आहे की जो आपल्या मृत भावाचे मांस खाणे पसंत करील? पाहा, तुम्हा स्वतःला याची घृणा वाटते अल्लाहचे भय बाळगा, अल्लाह मोठा पश्चात्ताप स्वीकारणारा आणि परम कृपाळू आहे. लोकहो! आम्ही तुम्हाला एका पुरुष व एका स्त्रीपासून निर्माण केले आणि मग तुमची राष्ट्रे आणि वंश बनविले जेणेकरून तुम्ही एकमेकांना ओळखावे. वास्तविकतः अल्लाहजवळ तुमच्यापैकी सर्वात जास्त प्रतिष्ठित तो आहे जो तुमच्यापैकी सर्वात जास्त ईशपरायण आहे. निश्चितच अल्लाह सर्वकाही जाणणारा आणि खबर राखणारा आहे ” (दिव्य कुरआन; ४९ : ९-१३)

“आणि जेव्हा एखादा अदबीने तुम्हाला सलाम करील तर त्याला त्यापेक्षाही अधिक चांगल्याप्रकारे उत्तर द्या किंवा कमीतकमी त्याचप्रमाणे. अल्लाह प्रत्येक गोष्टीचा हिशेब घेणारा आहे ” (दिव्य कुरआन; ४ : ८६)

“लोक या जगातील जीवनाचा केवळ दर्शनी पैलू जाणतात आणि मरणोत्तर जीवनाविषयी ते स्वतःच गाफिल आहेत ” (दिव्य कुरआन; ३० : ७)

“अशाप्रकारे तुमच्या अगोदर ज्या ज्या कुणा वस्तीत आम्ही एखादा भय दाखविणारा पाठविला, त्यातील सुखवस्तू लोकांनी हेच सांगितले की आम्हाला आमचे

वाडवडील एका पद्धतीवर आढळले आहेत आणि आम्ही त्यांच्याच पाऊलखुणांचे अनुसरण करीत आहोत. प्रत्येक नबीने त्यांना विचारले, काय तुम्ही त्याच वहिवाटीवर चालत राहणार, मी जरी तुम्हाला त्या मार्गापेक्षा योग्यतम मार्ग दाखवावा, ज्यावर तुम्हाला आपले वाडवडील आढळले आहेत? त्यांनी सर्व प्रेषितांना हेच उत्तर दिले की ज्या धर्माकडे बोलविण्यासाठी तुम्ही पाठविला गेला आहात आम्ही त्याचे नाकारणारे आहोत ''

(दिव्य कुरआन; ४३ : २३-२४)

''जे लोक अल्लाह आणि त्याच्या प्रेषितांचा इन्कार करतात आणि इच्छितात की अल्लाह आणि त्याच्या प्रेषितांच्या दरम्यान भेदभाव करावा आणि म्हणतात की आम्ही काहींना मान्य करू आणि काहींना मानणार नाही व अश्रद्धा व श्रद्धा यांच्या दरम्यानातून एक मार्ग काढण्याचा निश्चय करतात, ते सर्व पक्के अश्रद्धावंत आहेत आणि अशा अश्रद्धावंतांसाठी आम्ही अशी शिक्षा तयार करून ठेवली आहे जी त्यांना अपमानित व तिरस्करणीय करून सोडणारी असेल. याविरूद्ध जे लोक अल्लाह आणि त्याच्या सर्व प्रेषितांना मानतील आणि त्यांच्या दरम्यान फरक करणार नाहीत, त्यांना आम्ही अवश्य त्यांचा मोबदला प्रदान करू आणि अल्लाह मोठा क्षमा करणारा व दया करणारा आहे ''

(दिव्य कुरआन; ४ : १५०-१५२)

''आणि जे दांभिक श्रद्धावंतांना सोडून अश्रद्धावंतांना आपला मित्र बनवितात, त्यांना ही शुभ-सूचना द्या की त्यांच्याकरिता दु:खदायक शिक्षा तयार आहे. काय हे लोक मानसन्मानाच्या इच्छेपायी त्यांच्याजवळ जातात? खरे पाहता मानसन्मान तर सर्वस्वी अल्लाहकरिताच आहे. अल्लाहने या ग्रंथात पूर्वीच तुम्हाला आदेश दिला आहे की जेथे तुम्ही ऐकाल की अल्लाहच्या वचनांविरूद्ध इन्कार केला जात आहे आणि त्यांची थट्टा केली जात आहे तेथे बसू नका, जोपर्यंत ते लोक एखाद्या दुसऱ्या गोष्टीत लागत नाहीत. आता जर तुम्ही असे करीत आहात तर तुम्हीदेखील त्या लोकांसारखे आहात. खात्री बाळगा की अल्लाह दांभिकांना व अश्रद्धावंतांना नरकामध्ये एकत्र जमा करणारा आहे ''

(दिव्य कुरआन; ४ : १३८-१४०)

''ज्या लोकांनी इन्कार केला आणि अल्लाहच्या मार्गापासून रोखले व प्रेषिताबरोबर भांडण केले जेव्हा की त्यांच्यावर सरळमार्ग स्पष्ट झाला होता, वस्तुत: ते अल्लाहची कोणतीही हानी करू शकत नाहीत तर अल्लाहच त्यांचे सर्व केले सवरलेले नष्ट करील. हे श्रद्धावंतांनो, तुम्ही अल्लाहचे आज्ञापालन करा आणि प्रेषिताचे आज्ञापालन करा आणि आपल्या सत्कृत्यांना नष्ट करून घेऊ नका. इन्कार करणाऱ्यांना आणि अल्लाहच्या मार्गापासून रोखणाऱ्यांना आणि मरेपर्यंत इन्कार करण्यावर दृढ राहणाऱ्यांना तर अल्लाह कदापि माफ करणार नाही. म्हणून तुम्ही भ्याड बनू नका

आणि तहाची विनंती करू नका. तुम्हीच वरचढ ठरणार आहात. अल्लाह तुमच्यासमवेत आहे आणि तुमच्या कृत्यांना तो कदापि वाया घालविणार नाही ''

(दिव्य कुरआन; ४७ : ३२-३५)

''आणि जर प्रतिज्ञा घेतल्यानंतर यांनी पुन्हा आपल्या शपथा मोडल्या आणि तुमच्या धर्मावर हल्ले करण्यास सुरवात केली तर इन्काराच्या ध्वजधारकांशी युद्ध करा कारण त्यांच्या शपथा विश्वासपात्र नाहीत, कदाचित (मग तलवारीच्या जोरानेच) ते परावृत्त होतील. काय तुम्ही लढणार नाहीत अशा लोकांशी जे आपल्या प्रतिज्ञा भंग करीत राहिले व ज्यांनी प्रेषिताला देशातून काढून टाकण्याचा निश्चय केला होता व अतिरेकास प्रारंभ करणारे तेच होते? तुम्ही त्यांना भीता काय? जर तुम्ही ईमानधारक असाल तर अल्लाह या गोष्टीला जास्त पात्र आहे की तुम्ही त्याची भीती बाळगावी ''

(दिव्य कुरआन; ९ : १२-१३)

''जर आम्ही इच्छिले असते तर एक एक वस्तीत एक एक सावध करणारा उभा केला असता.तर हे प्रेषित (स.)! अश्रद्धावंतांचे म्हणणे मुळीच ऐकू नका आणि या कुरआननिशी त्यांच्याबरोबर जबरदस्त प्रयत्नांची पराकाष्ठा (जिहाद)करा ''

(दिव्य कुरआन; २५ : ५१-५२)

''अल्लाह तुम्हाला या गोष्टीची मनाई करीत नाही की तुम्ही त्या लोकांशी सद्व्यवहार आणि न्यायाचे वर्तन करावे, ज्यांनी धर्माच्या बाबतीत तुमच्याशी युद्ध केले नाही आणि तुम्हाला तुमच्या घरातून बाहेर काढले नाही. अल्लाह न्याय करणाऱ्यांना पसंत करतो. तो तुम्हाला ज्या गोष्टीची मनाई करतो ती तर ही आहे की तुम्ही त्या लोकांशी मैत्री करावी ज्यांनी तुमच्याशी धर्माच्या बाबतीत युद्ध केले आहे आणि तुम्हाला तुमच्या घरातून बाहेर काढले आहे आणि तुम्हाला बाहेर घालविण्यात एक दुसऱ्यास मदत केली आहे. त्यांच्याशी जे लोक मैत्री करतील तेच अत्याचारी आहेत ''

(दिव्य कुरआन; ६० : ८-९)

''जे लोक आपला माल अल्लाहच्या मार्गात खर्च करतात, त्यांच्या खर्चाचे उदाहरण असे आहे जसे एक बी पेरली जावी आणि तिच्यातून सात कणसे यावीत आणि प्रत्येक कणसांत शंभर दाणे असावेत. अशाच तऱ्हेने अल्लाह ज्याच्या कृतीला इच्छितो त्याला समृद्धी प्रदान करतो. तो उदारहस्तदेखील आहे आणि जाणणारासुद्धा. जे लोक आपला माल अल्लाहच्या मार्गात खर्च करतात आणि खर्च केल्यानंतर मग उपकार दर्शवीत नाहीत आणि दुःख देत नाहीत, त्यांचा मोबदला त्यांच्या पालनकर्त्याजवळ आहे आणि त्यांच्याकरिता कोणताही दुःख आणि भयाचा प्रसंग नाही. एक मधुर बोल आणि एखाद्या असह्य गोष्टीकडे थोडीशी डोळेझांक त्या दानापेक्षा श्रेष्ठ

आहे ज्याच्या पाठीमागे दु:ख असेल. अल्लाह निरपेक्ष आहे आणि सहनशीलता त्याचा विशेष गुण आहे ''   (दिव्य कुरआन; २ : २६१-२६३)

''मुस्लिमांनो! अल्लाह तुम्हाला आज्ञा देतो की ठेवी ठेवीदारांच्या स्वाधीन करा आणि जेव्हा लोकांदरम्यान न्यायनिवाडा कराल तेव्हा न्यायाने निवाडा करा. अल्लाह तुम्हाला उत्तम उपदेश देत आहे आणि नि:संशय अल्लाह सर्वकाही ऐकतो व पाहतो ''

(दिव्य कुरआन; ४ : ५८)

''आणि म्हणा, स्तुती आहे त्या अल्लाहसाठी ज्याने कुणाला स्वत:चा पुत्रही बनविले नाही व कोणी त्याच्या साम्राज्यात त्याचा भागीदार नाही आणि तो लाचारही नाही की एखादा त्याचा पाठीराखा असावा. आणि त्याचा महिमा वर्णन करा. कमाल दर्जाचा महिमा ''   (दिव्य कुरआन; १७ : १११)

''सावधान! विशुद्ध धर्म हा अल्लाहचा अधिकार आहे. उरले ते लोक ज्यांनी त्याच्याशिवाय इतरांना वाली बनवून ठेवले आहे (आणि आपल्या या कृतीचे समर्थन असे करतात की) आम्ही तर त्यांची उपासना केवळ एवढ्यासाठीच करतो की आम्हाला अल्लाहचे सान्निध्य लाभावे अल्लाह निश्चितच त्यांच्यादरम्यान त्या सर्व गोष्टींचा निर्णय लावील ज्यात ते मतभेद दर्शवीत आहेत. अल्लाह अशा कोणत्याही इसमाला मार्गदर्शन करीत नसतो जो खोटा आणि सत्याचा इन्कार करणारा असतो. जर अल्लाह एखाद्याला पुत्र बनवू इच्छित असता तर आपल्या निर्मितीपैकी हवे त्याला निवडले असते, पवित्र आहे तो यापासून (की एखादा त्याचा पुत्र असावा), तो अल्लाह आहे एकमेव आणि सर्वांवर प्रभुत्वसंपन्न. त्याने आकाशांना व पृथ्वीला सत्याधिष्ठित निर्माण केले आहे. तोच दिवसावर रात्र आणि रात्रीवर दिवसाला गुंडाळतो. त्यानेच सूर्य आणि चंद्राला अशाप्रकारे अधीन करून ठेवले आहे की प्रत्येक एका निश्चित वेळेपर्यंत भ्रमण करीत आहे. लक्षात ठेवा, तो जबरदस्त आणि क्षमाशील आहे ''

(दिव्य कुरआन; ३९ : ३-५)

(हे प्रेषित (स.)!) सांगा, ''हे ग्रंथधारकानो! या, एका अशा बाबीकडे जी आमच्या आणि तुमच्या दरम्यान समान आहे, हे की आपण अल्लाहशिवाय कोणाचीही भक्ती करू नये, त्याच्याबरोबर कोणासही भागीदार ठरवू नये, आणि आपल्यापैकी कोणीही अल्लाहशिवाय इतर कोणास आपला पालनकर्ता बनवू नये.'' या आवाहनाला स्वीकारण्यापासून ते जर पराङ्मुख झाले तर स्पष्ट सांगून टाका की साक्षी राहा आम्ही तर मुस्लिम (केवळ अल्लाहची भक्ती करणारे व त्याचे आज्ञापालन करणारे) आहोत.''   (दिव्य कुरआन; ३ : ६४)

''हे प्रेषित (स.)! जेव्हा हे दांभिक तुमच्यापाशी येतात तेव्हा म्हणतात, ''आम्ही ग्वाही देतो की आपण खरोखर अल्लाहचे प्रेषित आहात.'' होय, अल्लाह जाणतो की

तुम्ही निश्चितच त्याचे प्रेषित आहात परंतु अल्लाह ग्वाही देतो की हे दांभिक पूर्णत: खोटे आहेत. यांनी आपल्या शपथांना ढाल बनवून घेतले आहे आणि अशाप्रकारे हे अल्लाहच्या मार्गापासून स्वत: दूर राहतात व दुनियेला रोखतात. कशी वाईट कृत्ये आहेत जी हे लोक करीत आहेत '' (दिव्य कुरआन; ६३ : १-२)

''ग्रंथधारकांमध्ये बहुतेक लोक हे इच्छितात, की कसेही करून तुम्हाला श्रद्धेपासून दूर करून अश्रद्धेकडे न्यावे, जरी त्यांच्यावर सत्य प्रकट झाले आहे. तरीही आपल्या मनातील द्वेषामुळे तुमच्यासाठी त्यांची ही इच्छा आहे. त्यांना त्याबद्दल क्षमा कर व त्यांना तसेच सोडून दे. इथपर्यंत की अल्लाह स्वत: आपला निर्णय लागू करील. नि:संशय अल्लाहला सर्व गोष्टींवर सामर्थ्य आहे ''

(दिव्य कुरआन; २ : १०९)

''सांगा, मी शरण मागतो सकाळच्या पालनकर्त्याची, त्या प्रत्येक वस्तूच्या अरिष्टापासून जी त्याने निर्माण केली आहे. आणि रात्रीच्या अंधाराच्या अरिष्टापासून जेव्हा की तो पसरतो, आणि गंड्यांत फुंकणाऱ्यांच्या अरिष्टापासून आणि मत्सर करणाऱ्यांच्या अरिष्टापासून जेव्हा ते मत्सर करतात '' (दिव्य कुरआन; ११३ : १-५)

''हे ईमानधारकांनो! जाणूनबुजून तुम्ही अल्लाह व त्याच्या प्रेषितांशी बेईमानी करू नका, आपल्या अमानतींमध्ये अफरातफर करू नका ''(दिव्य कुरआन; ८ : २७)

''हे लोकहो! ज्यांनी श्रद्धा ठेवली आहे, अधिक शंका घेण्यापासून दूर राहा कारण काही बाबतीत कुतर्क करणे हे पाप आहे. हेरगिरी करू नका.आणि तुमच्यापैकी कुणीही कुणाची चहाडी करू नये. काय तुमच्यापैकी एखादा असा आहे की जो आपल्या मृत भावाचे मांस खाणे पसंत करील? पाहा, तुम्हा स्वत:ला याची घृणा वाटते अल्लाहचे भय बाळगा, अल्लाह मोठा पश्चात्ताप स्वीकारणारा आणि परम कृपाळू आहे '' (दिव्य कुरआन; ४९ : १२)

''पाहा, तुम्हा लोकांना आवाहन केले जात आहे की अल्लाहच्या मार्गात माल खर्च करा. यावर तुमच्यापैकी काहीजण आहेत जे कंजूषपणा करीत आहेत, वास्तविकपणे जो कंजूषपणा करतो तो खरे पाहता आपल्या स्वत:शीच कंजूषपणा करीत आहे. अल्लाह तर निरपेक्ष आहे, तुम्हीच त्याचे गरजवंत आहात, जर तुम्ही तोंड फिरवाल तर अल्लाह तुमच्या जागी अन्य एखाद्या जनसमुदायाला आणील आणि ते तुमच्यासारखे असणार नाही '' (दिव्य कुरआन; ४७ : ३८)

''जे काही वैध व विशुद्ध अन्न अल्लाहने दिले आहे ते खा व प्या आणि अल्लाहच्या अवज्ञेपासून दूर राहा ज्याच्यावर तुम्ही श्रद्धा ठेवली आहे ''

(दिव्य कुरआन; ५ : ८८)

"हे श्रद्धावंतांनो! ही दारू आणि जुगार व वेदी आणि शकून ही सर्व अमंगल सैतानी कामे होत, यांच्यापासून दूर राहा, आशा आहे की तुम्हाला यश मिळेल. शैतानाची तर अशीच इच्छा आहे की दारू व जुगाराद्वारे तुमच्यात शत्रुत्व व कपट निर्माण करावे आणि तुम्हाला अल्लाहचे स्मरण व नमाजपासून रोखावे. मग काय तुम्ही या गोष्टीपासून अलिप्त राहाल?" (दिव्य कुरआन; ५ : ९०-९१)

"याच कारणास्तव बनीइस्राईलकरिता आम्ही हे फर्मान लिहिले होते की, "ज्याने एखाद्या माणसाला खुनाबद्दल अथवा पृथ्वीतलावर उपद्रव पसरविण्या - व्यतिरिक्त अन्य कारणाने ठार केले तर त्याने जणूकाही सर्व मानवांना ठार केले. आणि ज्याने कोणाला जीवनदान दिले त्याने जणूकाही सर्व मानवजातीला जीवन प्रदान केले." परंतु त्यांची अवस्था अशी आहे की आमचे प्रेषित वरचेवर त्यांच्यापाशी उघड उघड आदेश घेऊन आले तरीसुद्धा त्यांच्यात मोठ्या संख्येने पृथ्वीवर अतिरेक करणारे लोक आहेत" (दिव्य कुरआन; ५ : ३२)

सामाजिक जीवन

सामाजिक जीवनासंबंधी पवित्र कुरआनचे स्पष्ट आदेश पाहा -

"तुमच्यापूर्वीदेखील आम्ही अनेक प्रेषित पाठविले आहेत आणि त्यांना आम्ही पत्नी व मुलेबाळे असलेलेच बनविले होते. आणि कोणत्याही प्रेषिताचे हे सामर्थ्य नव्हते की अल्लाहच्या आज्ञेशिवाय एखादी निशाणी त्याने स्वत:च आणून दाखविली असती. प्रत्येक युगासाठी एक ग्रंथ आहे" (दिव्य कुरआन; १३ : ३८)

"लोकहो! आपल्या पालनकर्त्याचे भय बाळगा ज्याने तुम्हाला एका जीवापासून निर्माण केले आणि त्याच जीवापासून त्याचे जोडपे बनविले आणि या एकाच जोडप्यापासून समस्त पुरुष व स्त्रिया जगात पसरविल्या. त्या अल्लाहचे भय बाळगा ज्याचा वास्ता देऊन तुम्ही एक दुसऱ्याकडून आपल्या हक्काची मागणी करता आणि नातेसंबंध विच्छेद करण्यापासून दूर राहा. खात्री बाळगा की अल्लाह तुम्हावर लक्ष ठेवून आहे" (दिव्य कुरआन; ४ : १)

"तुमच्या पत्नी तुमच्यासाठी शेती (तुमचा वंशवृद्धि करणाऱ्या जननी) आहेत. जेव्हा तुमची इच्छा होईल तेव्हा (वंशवृद्धिच्या भावनेने) तिच्याकडे जा. परंतु भविष्याची काळजी घ्या आणि अल्लाहचे भय बाळगा. आणि जाणून असा की तुमची त्याच्याशी भेट होणार आहे. आणि हे प्रेषित मुहम्मद (स.)! जे तुमच्या आदेशांना मानतील त्यांना (सफलता आणि सौभाग्याची) शुभवार्ता सांगा" (दिव्य कुरआन; २ : २२३)

"हे श्रद्धावंतांनो! अल्लाहच्या भक्तीच्या निशाण्यांचे निरादरही करू नका - निषिद्ध महिन्यांपैकी एखाद्याला वैधसुद्धा करू नका. बलिदानाच्या जनावरावर हात

टाकू नका, त्या जनावरावर हात टाकू नका ज्यांच्या गळ्यात ईशभेटीच्या चिन्हाच्या स्वरुपात पट्टे घातले असतील, त्या लोकांनाही छेडू नका जे आपल्या अल्लाहच्या कृपा व प्रसन्नतेसाठी प्रतिष्ठित गृहाकडे (काबा) जात असतील. होय, जेव्हा इहराम (हाजी लोक ज्या पांढऱ्या वस्त्राचे दोन तुकडे हज काळात परिधान करतात) वापरण्याचा काळ संपेल, तेव्हा शिकार करू शकता आणि पाहा, एका टोळीने प्रतिष्ठित मस्जिदचा मार्ग जो तुमच्यासाठी बंद केला आहे त्याने तुम्ही इतके उत्तेजित होऊ नका की, तुम्हीदेखील त्यांच्याप्रमाणे अयोग्य अतिरेक करावयास लागावे नव्हे, जी कार्ये पुण्य व ईशभक्तीची आहेत, त्यात सर्वांना सहकार्य द्या आणि जी पाप व अतिरेकाची कार्ये आहेत, त्यात कोणाला सहयोग देऊ नका. अल्लाहचे भय बाळगा, त्याची शिक्षा फार कठोर आहे.'' (दिव्य कुरआन)

''जर एखाद्या स्त्रीला आपल्या पतीकडून वाईट वागणूक अथवा उपेक्षेचे भय असेल तर यामध्ये काहीही हरकत नाही की पतीपत्नी (काही हक्काच्या कमी अधिक प्रमाणावर) परस्पर तडजोड करतील. तडजोड अधिक चांगली आहे. मने संकुचितपणाकडे शीघ्रतेने वळतात परंतु जर तुम्ही उपकारी वृत्तीने आणि अल्लाहचे भय बाळगून वागाल तर खात्री बाळगा की अल्लाह तुमच्या या कार्यपद्धतीपासून अनभिज्ञ राहणार नाही. पत्नींच्या दरम्यान पुरेपूर न्याय राखणे तुम्हाला शक्य नाही. तुम्ही इच्छिले तरी त्याला तुम्ही समर्थ ठरू शकत नाही. (म्हणून अल्लाहच्या आदेशाचा हेतू साध्य करण्यासाठी हे पुरेसे आहे की) एका पत्नीकडे इतके झुकू नका की दुसरी अधांतरी राहील. जर तुम्ही आपली वागणूक नीटनेटकी ठेवलीत आणि अल्लाहचे भय बाळगत राहिला तर अल्लाह क्षमाशील आणि कृपा करणारा आहे ''

(दिव्य कुरआन; ४ : १२८-१२९)

''ज्या स्त्रीयांना तलाक दिली गेली असेल त्यांनी तीन ऋतुस्त्रावापर्यंतच्या काळापर्यंत प्रतिक्षा करावी. आणि त्यांच्यासाठी हे वैध नाही की अल्लाहने त्यांच्या गर्भाशयांत जे काही घडविले आहे ते त्यांनी लपवावे. त्यांनी मुळीच तसे करू नये, जर त्या अल्लाह आणि अंतिम दिनावर विश्वास ठेवीत असतील. त्यांचे पती त्यांच्याशी संबंध सुधारण्यास तयार असतील तर ते या इद्दतच्या काळात त्यांना आपल्या पत्नी म्हणून परत स्वीकार करण्याचे हक्कदार आहेत. आणि याबाबतीत स्त्रियांना त्याचप्रमाणे हक्क आहे परिचित पद्धतीनुसार जसे पुरुषांचे हक्क त्यांच्यावर आहेत. मात्र पुरुषांसाठी स्त्रियांपेक्षा एक दर्जा अधिक आहे आणि अल्लाह सर्वांवर प्रभुत्वशाली आहे. विवेकी आणि ज्ञाता आहे '' (दिव्य कुरआन; २ : २२८)

''आणि जेव्हा तुम्ही पत्नींना तलाक द्याल व त्या आपला प्रतिक्षाकाळ पूर्ण करतील तेव्हा सर्वसंमत पद्धतीने त्यांना आपल्याजवळ ठेवून घ्या किंवा सन्मानपूर्वक

त्यांना निरोप द्या. आणि त्यांना त्रास देण्यासाठी अडकवून ठेवू नका जेणेकरून तुम्ही त्यांच्यावर अत्याचार करावा. यात अतिरेक करणारा स्वत:वरच अत्याचार करील. अल्लाहच्या आयतींशी खेळ करू नका. आणि अल्लाहने तुमच्यावर केलेल्या ऋणांची आठवण ठेवा. अल्लाह तुम्हाला उपदेश करीत आहे की जो ग्रंथ आणि विवेक त्याने तुमच्यावर अवतरला आहे त्याचा आदर करा. आणि अल्लाहचे भय बाळगा आणि जाणून असा की अल्लाह प्रत्येक गोष्ट जाणतो आहे'' (दिव्य कुरआन; २ : २३१)

''हे श्रद्धावंतांनो! तुमच्याकरिता हे वैध नाही की तुम्ही बळजबरीने स्त्रियांचे वारस बनावे. आणि हेदेखील वैध नाही की त्यांना त्रस्त करून त्या स्त्रीधनाचा काही भाग तुम्ही हिरावून घेण्याचा प्रयत्न कराल जो तुम्ही त्यांना देऊन टाकला आहे, परंतु जर त्या उघडपणे अश्लील कृत्ये करतील तर (तुम्हाला जरूर त्यांना त्रास देण्याचा अधिकार आहे.) त्यांच्याशी चांगल्या प्रकारे जीवन व्यतीत करा. जर त्या तुम्हाला नापसंत असतील तर शक्य आहे की एखादी गोष्ट तुम्हाला पसंत नसेल परंतु अल्लाहने त्यांच्यातच बरेचसे भले ठेवले असेल. आणि जर तुम्ही एका पत्नीच्या जागी दुसरी पत्नी आणण्याचा इरादाच केला असेल तर तुम्ही जरी तिला ढीगभर संपत्ती दिली असली तरी त्यातील किंचितही परत घेऊ नका मग काय तुम्ही तिच्यावर आळ घेऊन आणि उघड अन्याय करून तो माल परत घ्याल? तुम्ही ते कसे घ्याल जेव्हा तुम्ही एक दुसऱ्यापासून सुखोपभोग घेतला आहे आणि त्यांनी तुमच्याकडून दृढ वचन घेतले आहे?'' (दिव्य कुरआन; ४ : १९-२१)

''आणि जर तुम्हाला पतिपत्नीचे संबंध बिघडण्याचे भय असेल तर एक पंच पुरुषाच्या नातेवाईकांपैकी आणि एक स्त्रीच्या नातेवाईकांपैकी नियुक्त करा, ते दोघे सुधारणा करू इच्छित असतील तर अल्लाह त्यांच्यामध्ये समेटाचा मार्ग काढील, अल्लाह सर्वकाही जाणणारा आणि खबर राखणारा आहे'' (दिव्य कुरआन; ४ : ३५)

''हे प्रेषित (स.) जेव्हा तुम्ही लोक स्त्रियांना तलाक (घटस्फोट) द्याल तेव्हा त्यांना त्यांच्या 'इद्दत' (विशिष्ट मुदत) काळासाठी तलाक देत जा आणि इद्दत काळाची बरोबर गणना करा आणि अल्लाहचे भय बाळगा जो तुमचा पालनकर्ता आहे. (इद्दतच्या काळात) तुम्ही त्यांना त्यांच्या घरातून बाहेर काढू नका आणि त्यांनीही स्वत: याशिवाय बाहेर पडू नये की, त्यांनी प्रत्यक्षपणे एखादा व्यभिचार केलेला असावा. या अल्लाहने निश्चित केलेल्या सीमा आहेत आणि जो कोणी अल्लाहच्या सीमांचे उल्लंघन करील तो स्वत: आपल्यावर जुलूम करील. तुम्हाला कल्पना नाही. कदाचित यानंतर अल्लाह (मिलनाचा) एखादा मार्ग काढील. मग जेव्हा या आपल्या (इद्दतची) मुदत पूर्ण करतील, तेव्हा एक तर त्यांना चांगल्याप्रकारे (आपल्या वैवाहिक संबंधात) ठेऊन घ्या

किंवा चांगल्याप्रकारे त्यांच्यापासून वेगळे व्हा आणि अशा दोन माणसांना साक्षीदार ठेवा जे तुमच्यात न्यायी असतील आणि (हे साक्षीदार बनणाऱ्यांनो) ग्वाही सरळ-सरळ अल्लाहसाठी द्या.

"या गोष्टी आहेत ज्यांचा तुम्हा लोकांना उपदेश दिला जात आहे. त्या प्रत्येक इसमाला जो अल्लाह आणि मरणोत्तर जीवनाच्या दिवसावर श्रद्धा ठेवीत असेल. जो कोणी अल्लाहच्या प्रकोपाला भिऊन काम करील, अल्लाह त्याच्यासाठी अडचणीतून निघण्याचा एखादा मार्ग निर्माण करून देईल " (दिव्य कुरआन; ६५ : १-२)

"व्यभिचारी स्त्री व व्यभिचारी पुरुष दोहोंपैकी प्रत्येकास शंभर फटके मारा. आणि त्यांची कीव करू नका, अल्लाहच्या धर्माच्या बाबतीत जर तुम्ही सर्वश्रेष्ठ अल्लाह आणि अंतिम दिनावर श्रद्धा बाळगत असाल. आणि त्यांना शिक्षा देते वेळेस श्रद्धावंतांचा एक समूह उपस्थित असावा. व्यभिचाऱ्याने विवाह करता कामा नये परंतु केवळ व्यभिचारिणीबरोबर अथवा अनेकेश्वरवादी स्त्रीशी, आणि व्यभिचारीणी स्त्रीशी विवाह करता कामा नये परंतु केवळ व्यभिचारी अथवा अनेकेश्वरवादी पुरुषाने आणि हे निषिद्ध केले गेले आहे श्रद्धावंतांसाठी " (दिव्य कुरआन; २४ : २-३)

"हे लोकहो! ज्यांनी श्रद्धा ठेवली आहे, वाचवा स्वतःला आणि आपल्या कुटुंबियांना त्या अग्नीपासून जिचे इंधन मनुष्य आणि दगड असतील, त्यावर अत्यंत तापट व कठोर स्वभावी दूत नेमलेले असतील जे कधीही अल्लाहच्या आज्ञेचा भंग करीत नाहीत आणि जी काही आज्ञा त्यांना दिली जाते तिची ते अंमलबजावणी करतात " (दिव्य कुरआन; ६६ : ६)

"आपल्या संततीला दारिद्र्याच्या भीतीने ठार करू नका. आम्ही त्यांनाही उपजीविका देऊ आणि तुम्हालासुद्धा. वस्तुतः त्यांना ठार करणे एक मोठा अपराध आहे " (दिव्य कुरआन; १७ : ३१)

"अल्लाह न्याय, भलाई आणि नातेवाईकांचे हक्क अदा करण्याची आज्ञा देतो आणि दुष्कर्म व स्वैराचार आणि अन्याय व अत्याचाराची मनाई करतो, तो तुम्हाला उपदेश करतो जेणेकरून तुम्ही बोध घ्यावा. अल्लाहचे करार पूर्ण करा जेव्हा तुम्ही त्याच्याशी एखादा करार केलेला असेल आणि आपल्या शपथा पक्क्या केल्यानंतर मोडून टाकू नका ज्याअर्थी तुम्ही अल्लाहला आपल्यावर साक्षीदार बनविले आहे. अल्लाहला तुमची सर्व कृत्ये माहित आहेत " (दिव्य कुरआन; १६ : ९०)

"पुरुषांसाठी त्या संपत्तीत वाटा आहे जी आई-वडील आणि जवळच्या नातेवाईकांनी मागे ठेवली असेल आणि स्त्रियांसाठीही त्या संपत्तीत वाटा आहे जी आई-वडील आणि जवळच्या नातेवाईकांनी मागे ठेवली असेल, मग ती कमी असो अथवा

जास्त, हा वाटा (अल्लाहकडून) ठरविलेला आहे. आणि जेव्हा वाटणीच्या वेळी कुटुंबातील लोक आणि अनाथ व गोर-गरीब आले तर त्या संपत्तीमधून त्यांनादेखील काही द्या आणि त्यांच्याशी भल्या माणसासारखे बोला ” (दिव्य कुरआन; ४ : ७-८)

“तुम्ही पाहिले त्या माणसाला जो परलोकातील मोबदला व शिक्षेला खोटे ठरवितो? तोच तर आहे जो अनाथाला धक्के देतो आणि गरिबांना जेवण देण्यासाठी उत्तेजन देत नाही ” (दिव्य कुरआन; १०७ : १-३)

“म्हणून अनाथावर सक्ती करू नका, आणि याचकाला झिडकारू नका. आणि आपल्या पालनकर्त्याच्या देणगीची अभिव्यक्ती करा ” (दिव्य कुरआन; ९३ : ९-११)

“अनाथांची संपत्ती त्यांना परत करा. चांगल्या मालाला वाईट मालाने बदलू नका आणि त्यांचा माल आपल्या मालात मिसळून खाऊ नका, हा फार मोठा गुन्हा आहे ” (दिव्य कुरआन; ४ : २)

“लोकहो! जे काही तुमच्या पालन-कर्त्याकडून तुमच्यावर अवतरले गेले आहे त्याचे अनुसरण करा आणि आपल्या पालनकर्त्याला सोडून अन्य कोणाचे अनुकरण करू नका - पण तुम्ही उपदेश कमीच मानता ” (दिव्य कुरआन; ७ : ३)

“आम्ही तौरात हा ग्रंथ अवतरला ज्यात मार्गदर्शन व प्रकाश होता. सर्व नबी (प्रेषित) जे मुस्लिम होते त्याला अनुसरून या यहुदी लोकांच्या सर्व बाबींचा निर्णय देत असत. आणि याचप्रकारे धर्मपंडित आणि धर्मशास्त्रीदेखील (यावरच आपल्या निर्णयाची मदार राखत असत.) कारण त्यांना अल्लाहच्या ग्रंथाच्या संरक्षणाचे जबाबदार बनविण्यात आले होते व यावर ते साक्षी होते. म्हणून (हे यहुदी लोकहो!) तुम्ही लोकांना भिऊ नका तर माझे भय बाळगा आणि माझी संकेतवचने क्षुल्लक मोबदल्यात विकणे सोडून द्या. जे लोक अल्लाहच्या अवतरित केलेल्या कायद्याला अनुसरून न्यायनिवाडा करीत नसतील तेच काफिर होत ” (दिव्य कुरआन; ५ : ४४)

“ज्याने प्रेषिताची आज्ञा पाळली त्याने खरे म्हणजे अल्लाहचे आज्ञापालन केले आणि जो पराङ्मुख झाला तर आम्ही तुम्हाला या लोकांवर पहारेकरी म्हणून तर पाठविले नाही ” (दिव्य कुरआन; ४ : ८०)

“जे काही अल्लाह वस्तींच्या लोकाकडून आपल्या प्रेषिताकडे वळवील ते अल्लाह आणि प्रेषित व नातेवाईक आणि अनाथ व गोरगरीब आणि प्रवाशांसाठी आहे जेणेकरून ते तुमच्या श्रीमंतांच्या दरम्यानच भ्रमण करीत राहू नये. जे काही प्रेषित तुम्हाला देईल ते घ्या आणि ज्या गोष्टीची तो तुम्हाला मनाई करील त्यापासून अलिप्त राहा. अल्लाहचे भय बाळगा, अल्लाह कठोर शिक्षा देणारा आहे ”

(दिव्य कुरआन; ५९ : ७)

"जे आपल्या पालनकर्त्याची आज्ञा पाळतात, नमाज कायम करतात, आपले व्यवहार आपापसातील सल्लामसलतीने चालवितात, आम्ही जी काही उपजीविका त्यांना दिली आहे तिच्यातून खर्च करतात आणि जेव्हा त्यांच्यावर अत्याचार केला जातो तेव्हा त्याचा मुकाबला करतात " (दिव्य कुरआन; ४२ : ३८)

"हे श्रद्धावंतानो! आज्ञापालन करा अल्लाहचे, आज्ञापालन करा प्रेषिताचे, आणि त्या लोकांचे जे तुमच्यापैकी आज्ञाधिकारी असतील. मग जर तुमच्या दरम्यान एखाद्या बाबतीत वाद निर्माण झाला तर त्याला अल्लाह व प्रेषिताकडे रुजू करा. जर तुम्ही खरोखरच अल्लाह व अंतिम दिनावर श्रद्धा बाळगत असाल. हीच एक योग्य कार्यपद्धती आहे आणि शेवटाच्या दृष्टीनेदेखील अधिक चांगली आहे "

(दिव्य कुरआन; ४ : ५९)

"आणि आपल्या मनाला त्या लोकांच्या सहचर्यात संतुष्ट करा जे आपल्या पालनकर्त्याच्या प्रसन्नतेचे इच्छुक बनून सकाळ व संध्याकाळी त्याचा धावा करतात आणि त्यांच्याकडून कदापि दृष्टी वळवू नका. काय तुम्ही या जगाची शोभा पसंत करता? कोणत्याही अशा व्यक्तीची आज्ञा पाळू नका, ज्याच्या हृदयाला आम्ही आमच्या स्मरणापासून बेसावध केले आहे आणि ज्याने आपल्या इच्छा आकांक्षांचे अनुसरण आणि मनमानी करण्याचे अंगीकारले आहे आणि ज्याची कार्यपद्धती असंतुलिततेवर आधारलेली आहे " (दिव्य कुरआन; १८ : २८)

"लोकहो! आम्ही तुम्हाला एका पुरुष व एका स्त्रीपासून निर्माण केले आणि मग तुमची राष्ट्रे आणि वंश बनविले जेणेकरून तुम्ही एकमेकांना ओळखावे. वास्तविकत: अल्लाहजवळ तुमच्यापैकी सर्वात जास्त प्रतिष्ठित तो आहे जो तुमच्यापैकी सर्वात जास्त ईशपरायण आहे. निश्चितच अल्लाह सर्वकाही जाणणारा आणि खबर राखणारा आहे "

(दिव्य कुरआन; ४९ : १३)

"तर हे प्रेषित (स.), तुम्ही अल्लाहद्वारे अवतरित केलेल्या कायद्यानुसार या लोकांच्या मामल्यांचा न्यायनिवाडा करा व त्यांच्या इच्छाआकांक्षाचे अनुकरण करू नका. सावध राहा की या लोकांनी तुम्हाला संकटात गुंतवून त्या मार्गदर्शनापासून यत्किंचितदेखील पराङ्मुख करता कामा नये, जे मार्गदर्शन तुमच्याकडे अल्लाहने अवतरित केले आहे, मग जर हे यापासून पराङ्मुख झाले तर समजा की अल्लाहने यांच्या काही अपराधांची शिक्षा म्हणून यांना संकटात गुंतवून टाकण्याचा इरादाच केला आहे आणि ही वस्तुस्थिती आहे की या लोकांतील बहुतेक अवज्ञा करणारे आहेत "

(दिव्य कुरआन; ५ : ४९)

मुस्लिमांनो! अल्लाह तुम्हाला आज्ञा देतो की ठेवी ठेवीदारांच्या स्वाधीन करा

आणि जेव्हा लोकांदरम्यान न्यायनिवाडा कराल तेव्हा न्यायाने निवाडा करा. अल्लाह तुम्हाला उत्तम उपदेश देत आहे आणि निःसंशय अल्लाह सर्वकाही ऐकतो व पाहतो ''
(दिव्य कुरआन; ४ : ५८)

''आकाश व पृथ्वीचे राज्य अल्लाहसाठीच आहे आणि त्याच्याकडेच सर्वांना परतावयाचे आहे '' (दिव्य कुरआन; २४ : ४२)

''प्रतिष्ठित महिने हे प्रतिबंधित महिने आहेत त्यामुळे त्या प्रतिबंधांचे पालन सर्वांनी सारखेच केले पाहिजे. म्हणून (प्रतिबंधित महिन्यांत) जे तुमच्यावर हात उगारतील त्यांच्याविरूद्ध तुम्हीही हात उगारा. आणि अल्लाहचे भय बाळगा आणि लक्षांत ठेवा की अल्लाह ईशपरायण लोकांसोबत आहे '' (दिव्य कुरआन; २ : १९४)

''आणि जर तुम्हा लोकांना बदला घ्यायचा असेल तर फक्त त्या प्रमाणांतच घ्यावा जितका तुमच्यावर अत्याचार केला गेला असेल. परंतु जर तुम्ही संयम बाळगला तर निश्चितपणे संयम बाळगणाऱ्यांसाठी उत्तम आहे '' (दिव्य कुरआन; १६ : १२६)

''आम्ही तुम्हाला भूतलावर अधिकारांनिशी वसविले आणि तुमच्यासाठी तेथे जीवनसामुग्री उपलब्ध केली, परंतु तुम्ही लोक कमीच कृतज्ञता व्यक्त करता''
(दिव्य कुरआन; ७ : १०)

''हे लोकहो ज्यांनी श्रद्धा ठेवली आहे, जेव्हा पुकारले जाईल नमाजसाठी शुक्रवारच्या दिवशी तेव्हा अल्लाहच्या स्मरणाकडे धाव घ्या आणि खरेदी-विक्री सोडून द्या, हे तुमच्यासाठी अधिक उत्तम आहे जर तुम्ही जाणून घ्याल ''
(दिव्य कुरआन; ६२ : ९)

''हे प्रेषित (स.)! यांना सांगा की कोणी अल्लाहच्या त्या भूषणाला अवैध करून टाकले ज्याला अल्लाहने आपल्या भक्तांसाठी निर्मिले होते आणि कोणी अल्लाहने प्रदान केलेल्या विशुद्ध वस्तूंना प्रतिबंध केला? सांगा, या साऱ्या वस्तू ऐहिक जीवनातसुद्धा श्रद्धावंतांसाठी होत आणि मरणोत्तर जीवनाच्या दिवशी तर खास त्यांच्यासाठीच असतील. अशाप्रकारे आम्ही आपल्या गोष्टी स्पष्टपणे मांडतो त्या लोकांसाठी ज्यांना ज्ञान आहे '' (दिव्य कुरआन; ७ : ३२)

''जी संपत्ती अल्लाहने तुला दिली आहे त्यापासून मरणोत्तर जीवनाचे घर बनविण्याची काळजी घे आणि जगातीलही आपला वाटा विसरू नकोस. उपकार कर ज्याप्रकारे अल्लाहने तुझ्यावर उपकार केले आहेत आणि जमिनीवर उपद्रव माजविण्याचा प्रयत्न करू नकोस. अल्लाहला उपद्रवी आवडत नाहीत '' (दिव्य कुरआन; २८ : ७७)

''तोच तर आहे ज्याने तुमच्यासाठी पृथ्वीला अधीनस्थ करून ठेवले आहे,

तिच्यावर संचार करा आणि खा अल्लाहची उपजीविका, त्याच्याच पुढे तुम्हाला पुन्हा जिवंत होऊन जावयाचे आहे '' (दिव्य कुरआन; ६७ : १५)

''जे काही वैध व विशुद्ध अन्न अल्लाहने दिले आहे ते खा व प्या आणि अल्लाहच्या अवज्ञेपासून दूर राहा ज्याच्यावर तुम्ही श्रद्धा ठेवली आहे ''

(दिव्य कुरआन; ५ : ८८)

''नातेवाईकाला त्याचा हक्क द्या आणि गरीब व वाटसरूला त्याचा हक्क. वायफळ खर्च करू नका. वायफळ खर्च करणारे शैतानचे बंधू होत आणि शैतान आपल्या पालनकर्त्याशी कृतघ्न आहे '' (दिव्य कुरआन; १७ : २६-२७)

''हे श्रद्धावंतांनो! आपसात एकमेकांची संपत्ती खोट्या पद्धतीने खाऊ नका. व्यवहार झाला पाहिजे परस्परांच्या राजीखुषीने आणि स्वतःचा आत्मघात करू नका. खात्री बाळगा की अल्लाह तुम्हावर मेहरबान आहे '' (दिव्य कुरआन; ४ : २९)

''हे लोकहो! ज्यांनी श्रद्धा ठेवली आहे, आपल्या घराशिवाय दुसऱ्यांच्या घरात प्रवेश करीत जाऊ नका जोपर्यंत त्या घरातील लोकांची सम्मती मिळत नाही आणि त्या घरातील लोकांना तुम्ही सलाम करीत नाही. ही पद्धत तुमच्यासाठी उत्तम आहे. अपेक्षा आहे की तुम्ही हे लक्षात ठेवाल '' (दिव्य कुरआन; २४ : २७)

''आणि त्यांच्या मालमत्तेत हक्क आहे याचकांचा आणि वंचितांचा ''

(दिव्य कुरआन; ५१ : १९)

''आणि चोर मग तो पुरुष असो अथवा स्त्री दोघांचे हात कापून टाका, हा त्यांच्या कर्माचा बदला आहे आणि अल्लाहकडून अद्दल घडविणारी शिक्षा! अल्लाहचे सामर्थ्य सर्वांवर प्रभावी आहे आणि तो बुद्धिमान व द्रष्टा आहे ''

(दिव्य कुरआन; ५ : ३८)

''तुमचे मित्र तर खरे पाहता केवळ अल्लाह आणि अल्लाहचा प्रेषित आणि ते श्रद्धावंत होत जे नमाज प्रस्थापित करतात, जकात देतात व अल्लाहसमोर झुकणारे आहेत '' (दिव्य कुरआन; ५ : ५५)

''तुमच्या संततीविषयी अल्लाह तुम्हाला आदेश देत आहे की पुरुषाचा वाटा दोन स्त्रियांच्या बरोबर आहे. जर (मृताचे वारस) दोनपेक्षा जास्त मुली असतील तर त्यांना वारसासंपत्तीपैकी दोन तृतीयांश दिला जावा आणि जर एकच मुलगी वारस असेल तर अर्धी वारसासंपत्ती तिची होय. जर मृतास संतती असेल तर त्याच्या आईवडिलांपैकी प्रत्येकाला वारसासंपत्तीचा सहावा वाटा मिळाला पाहिजे. आणि जर तो निःसंतान असेल आणि आई-वडीलच त्याचे वारस असतील तर आईला तिसरा वाटा

दिला जावा. आणि जर मयताचे भाऊ बहिणीसुद्धा असतील तर आई सहाव्या हिश्याची वाटेकरी असेल. (या सर्व वाटण्या त्यावेळी काढल्या जातील) जेव्हा मृत माणसाने केलेले मृत्यूपत्र पूर्ण केले गेले असेल आणि त्याच्यावर असलेले कर्ज अदा केले गेले असेल. तुम्हाला माहीत नाही की तुमचे आई-वडील व तुमच्या संततीपैकी कोण लाभाच्या दृष्टीने तुमच्या अधिक जवळ आहे. हे हिस्से अल्लाहने ठरवून दिलेले आहेत आणि अल्लाह नि:संशय सर्व हकीगती जाणणारा आणि सर्व गर्भित हेतू जाणणारा आहे. आणि तुमच्या पत्नीने जे काही ठेवले असेल त्याचा अर्धा वाटा तुम्हाला मिळेल, जर त्या नि:संतान असतील, परंतु संतती असल्यास वारसासंपत्तीमध्ये एक चतुर्थांश वाटा तुमचा आहे जेव्हा की त्यांनी जी वसीयत (मृत्यूपत्र) केली असेल ती पूर्ण करण्यात यावी, आणि कर्ज जे त्यांच्या अंगावर असेल ते अदा करण्यात यावे, व त्या तुम्ही पाठीमागे ठेवलेल्या संपत्तीच्या एक चतुर्थांशच्या वाटेकरी असतील जर तुम्ही नि:संतान असाल, परंतु संतान असल्यास त्यांचा वाटा एक अष्टमांश असेल, यानंतर जी वसीयत (मृत्यूपत्र) तुम्ही केली असेल ती पूर्ण केली जावी व जे कर्ज तुमच्यावर असेल ते अदा केले जावे. आणि तो पुरुष अथवा स्त्री (ज्याच्या वारसासंपत्तीची वाटणी करावयाची आहे) जर नि:संतानही असेल आणि त्या व्यक्तीचे आई-वडीलदेखील हयात नसतील, पण त्याचा एक भाऊ अथवा एक बहीण असेल, तर भाऊ आणि बहीण प्रत्येकाला सहावा वाटा मिळेल व भाऊ-बहिण एकाहून अधिक असतील तर एकूण वारसासंपत्तीच्या एक तृतीयांश वाट्यात ते सर्वजण समाविष्ट होतील, जेव्हा की जे मृत्यूपत्र केले गेले असेल ते पूर्ण केले जावे, आणि मयत व्यक्तीने जे जे कर्ज करून ठेवले असेल ते अशाप्रकारे फेडण्यात यावे की ते नुकसानकारक ठरणार नाही– हा आदेश अल्लाहचा असून अल्लाह ज्ञाता, द्रष्टा व सहनशील आहे ''

(दिव्य कुरआन; ४ : ११-१२)

''आणि तुम्ही आपसामध्ये इतरांची संपत्ती अवैधपणे गिळंकृत करू नका किंवा आपल्या अधिकाऱ्यांच्या पुढे ती या हेतूने सादर करू नका की तुम्हाला त्या संपत्तीमधील काही भाग हेतूपुरस्सर हकनाकपणे खाण्याची संधी मिळेल ''

(दिव्य कुरआन; २ : १८८)

''जर तुम्ही प्रवासात असाल आणि दस्तऐवज लिहिण्यास कोणीही नसेल, तर गहाण ठेवून व्यवहार करा.'' (दिव्य कुरआन; २ : २८३)

''विनाश आहे त्या दांडी मारणाऱ्यासाठी ज्यांची स्थिती अशी आहे की, जेव्हा ते लोकांपासून घेतात तेव्हा, पुरेपूर घेतात आणि जेव्हा त्यांना मापून अथवा वजन करून देतात तेव्हा कमी देतात.'' (दिव्य कुरआन; ८३ : १-३)

"जे लोक सतशील, निष्पाप, श्रद्धावंत स्त्रियांवर खोटा कलंक लावतात, त्यांच्यावर इहलोक व परलोकात धिक्कार आहे आणि त्यांच्यासाठी मोठ्या यातना आहेत." (दिव्य कुरआन; २४ : २३)

"हे श्रद्धावंतांनो! अल्लाहचे भय बाळगा आणि जे काही लोकांवर तुमचे व्याज बाकी राहिले असेल ते सोडून द्या, जर तुम्ही खरोखर श्रद्धा बाळगली असेल. परंतु जर तुम्ही असे केले नाही (तर सावध व्हा की, अल्लाह व त्याच्या पैगंबरांकडून तुमच्याविरुद्ध युद्धाची घोषणा आहे. अजून परत याल आणि व्याज सोडून द्याल) तर आपली मूळ रक्कम घेण्याचा तुमचा अधिकार आहे. तुम्हीही अन्याय करू नका आणि तुमच्यावरसुद्धा अन्याय केला जाऊ नये." (दिव्य कुरआन; २ : २७८-२७९)

"हे श्रद्धावंतांनो! या ग्रंथधारकांचे बहुतेक धर्मज्ञाते व सन्याशांची स्थिती अशी आहे की, ते लोकांची संपत्ती चुकीच्या पद्धतीने खातात आणि त्यांना अल्लाहच्या मार्गापासून रोखतात. दु:खद यातनांचा शुभसमाचार द्या. त्यांना, जे सोने व चांदी गोळा करून ठेवतात आणि ते अल्लाहच्या मार्गात खर्च करीत नाहीत. एक दिवस असा येईल की, जेव्हा याच सोन्या-चांदीवर नरकाचा अग्नि प्रज्वलित केला जाईल आणि मग यानेच त्यांच्या ललाट व बाहू व पाठींना डागले जाईल - हा आहे तो खजिना जो तुम्ही स्वत:साठी गोळा केला होता, घ्या आता स्वत: गोळा केलेल्या धन-संपत्तीची चव चाखा."

(दिव्य कुरआन)

इस्लामी समुदायाचे मिशन

अल्लाहच्या प्रेषितांना जे कार्य सोपविले गेले होते, ते असे होते की, त्यांनी लोकांना योग्य व सत्यमार्ग ग्रहण करण्याचे निमंत्रण द्यावे आणि त्यांना एक असा समुदाय बनवून उभे करावे की, ज्याने केवळ स्वत: आपल्या जीवनपद्धतीला अल्लाहच्या आदेशानुसार संगठित करू नये तर संपूर्ण जगासाठी त्या व्यवस्थेची स्थापनादेखील करावी. पवित्र कुरआनमध्ये म्हटले आहे,

"खरे म्हणजे श्रद्धावंतांवर अल्लाहने तर हे फार मोठे उपकार केले आहे की त्यांच्या दरम्यान खुद्द त्यांच्याचपैकी एक अशा प्रेषिताला उभे केले जो त्याची संकेतवचने त्यांना ऐकवितो, त्यांच्या जीवनाला सावरतो आणि त्यांना ग्रंथ व विद्वत्तेची शिकवण देतो वास्तविक पाहता हेच लोक या पूर्वी उघडपणे मार्गभ्रष्ट झाले होते"

(दिव्य कुरआन; ३ : १६४)

"तर प्रेषितावर स्पष्ट गोष्टी पोहचविण्याव्यतिरिक्त काही जबाबदारी आहे काय? आम्ही प्रत्येक जनसमूहात एक प्रेषित पाठविला, आणि त्याच्याद्वारे सर्वांना खबरदार

करून टाकले की, "अल्लाहची भक्ती करा आणि अनिर्बंध बनलेल्या (तागूत) च्या उपासनेपासून अलिप्त राहा." त्यानंतर त्यांच्यापैकी कुणाला अल्लाहने मार्गदर्शन दिले आणि कुणावर पथभ्रष्टता ओढवली. मग जरा धरतीवर चालून फिरून पाहा की खोटे ठरविणाऱ्यांचा शेवट कसा झाला आहे " (दिव्य कुरआन; १६ : ३६)

"मग आम्ही मूसा (अ.) व त्याचा भाऊ हारून (अ.) यांना आपल्या निशाण्या व उघड प्रमाणासह फिरऔन व त्याच्या राज्याच्या सरदाराकडे पाठविले, परंतु त्यांनी गर्व केला आणि बडेजाव मारली, म्हणू लागले, "काय आम्ही आपल्यासारख्याच दोन माणसांवर श्रद्धा बाळगली?"

"तो अल्लाहच आहे ज्याने आपल्या प्रेषिताला मार्गदर्शन आणि सत्य धर्मानिशी पाठविले आहे जेणेकरून सर्व धर्म - प्रकारांवर त्याचे वर्चस्व बहाल करावे आणि या सत्यतेवर अल्लाहची ग्वाही पुरेशी आहे " (दिव्य कुरआन; ४८ : २८)

"खरोखर श्रद्धावंत तर ते आहेत ज्यांनी अल्लाह आणि त्याच्या प्रेषितावर श्रद्धा ठेवली, मग त्यांनी कोणतीही शंका ठेवली नाही आणि आपले प्राण व धनसंपत्तीनिशी अल्लाहच्या मार्गात प्रयत्नांची केली, तेच खरे लोक होत"

(दिव्य कुरआन; ४९ : १५)

"हे ईमानधारकांनो! अल्लाहचे भय बाळगा जसे भय बाळगले पाहिजे आणि तुम्हाला अशा अवस्थेत मरण यावे की तुम्ही अल्लाहचे मुस्लिम (आज्ञाधारक) आहात. सर्वजण मिळून अल्लाहच्या दोरीस घट्ट धरून असा आणि आपसांत फाटाफूट होऊ देऊ नका. अलाहच्या त्या उपकाराची आठवण ठेवा, जो त्याने तुम्हावर केला आहे. तुम्ही एक दुसऱ्याचे शत्रू होता, त्याने तुमची मने जोडली आणि त्याच्या मेहेरबानी व कृपेने तुम्ही बंधू-जन झालात. तुम्ही अग्नीने भरलेल्या एका खड्ड्याच्या तोंडावर उभे होता, अल्लाहने तुम्हाला त्यापासून वाचविले. अशाप्रकारे अल्लाह आपली संकेतचिन्हे तुमच्यासमोर प्रकाशित करतो. कदाचित यामुळे तुम्हाला आपल्या कल्याणाचा सरळ मार्ग दिसावा."

(दिव्य कुरआन; ३ : १०२-१०३)

"सद्वर्तनाचे आवाहन करणारा व चांगुलपणाचा आदेश देणारा, तसेच दुराचाराचा प्रतिबंध करणारा एक गट तुमच्यात अवश्य असला पाहिजे, अशा लोकांना साफल्य लाभेल. एखाद्या वेळी तुम्ही त्या लोकांसारखे होऊ नये जे गटागटात विभागले गेले आणि उघड उघड स्पष्ट सूचना मिळाल्यानंतर पुन्हा मतभेदांत गुरफटले. ज्यांनी हे वर्तन अवलंबिले ते त्या दिवशी कठोर शिक्षा भोगतील " (दिव्य कुरआन; ३ : १०४-१०५)

"काळाची शपथ, मानव वस्तुत: तोट्यात आहे, त्या लोकांखेरीज ज्यांनी श्रद्धा ठेवली आणि सत्कर्मे करीत राहिले. आणि एकमेकांना सत्याचा उपदेश आणि संयमाचा

ताकीद देत राहिले ''   (दिव्य कुरआन; १०३ : १-३)

''आणि अशाच प्रकारे तर आम्ही तुम्हाला (मुस्लिमांना) एक उत्तम समाज बनविले आहे जेणेकरून जगांतील लोकांवर तुम्ही साक्ष व्हा आणि प्रेषित तुमच्यावर साक्षी असतील ''   (दिव्य कुरआन; २ : १४३)

''त्याने तुमच्यासाठी धर्माची तीच पद्धत निश्चित केली आहे जिची आज्ञा त्याने नूह (अ.) ला दिली होती आणि जिला (हे मुहम्मद (स.)) आता तुमच्याकडे आम्ही दिव्यबोधाद्वारे पाठविले आहे, आणि जिचा आदेश आम्ही इब्राहीम (अ.) आणि मूसा (अ.) व इसा (अ.) यांना दिलेला आहे, या ताकीदसह की प्रस्थापित करा या धर्माला आणि यात फाटाफूट होऊ देऊ नका. हीच गोष्ट या अनेकेश्वरवाद्यांना अत्यंत अप्रिय झाली आहे, जिचे (हे मुहम्मद (स.)) तुम्ही यांना आमंत्रण देत आहात. अल्लाह ज्याला इच्छितो आपला बनवितो आणि तो आपल्याकडे येण्याचा मार्ग त्यालाच दाखवितो जो त्याच्याकडे रुजू होत असता ''   (दिव्य कुरआन; ४२ : १३)

काही उपाख्यान व उपमा

या जगातील जीवनाची काही दिवसाची मौजमजा आहे (लुटून घ्या) नंतर आमच्याकडे तुम्हाला परत यावयाचे आहे, त्यावेळी आम्ही तुम्हाला दाखवून देऊ की तुम्ही काय काय करीत होता. जगातील हे जीवन (ज्याच्या नशेत मस्त होऊन तुम्ही आमच्या निशाण्यांकडे दुर्लक्ष करीत आहात) याचे उदाहरण असे आहे की जसे आकाशांतून आम्ही पाण्याचा वर्षाव केला तर जमिनीचे पीक जे माणसे व जनावरे सर्वजण खात असतात खूप घनदाट झाले. मग ऐन वेळी जेव्हा जमीन अत्यंत बहरलेली होती आणि शेते नटून थटून उभी होती आणि त्यांचे मालक अशा कल्पनेत होते की आम्ही आता याचा उपभोग घेण्यास समर्थ आहोत, अकस्मात रात्री किंवा दिवसा आमची आज्ञा आली आणि आम्ही तिला असे नष्ट करून टाकले जणूकाही काल तेथे काहीच नव्हते अशाप्रकारे आम्ही संकेत उघड करून करून दाखवितो त्या लोकांसाठी जे विचार करणारे आहेत   (दिव्य कुरआन; १० : २४)

''ज्या लोकांनी आपल्या पालनकर्त्याचा इन्कार केला आहे, त्यांच्या कृत्याचे उदाहरण त्या राखेप्रमाणे आहे जिला एका वादळी दिवसाच्या वावटळीने, उडविले असावे. त्यांनी केलेल्या कृत्यांचे त्यांना काहीही फळ मिळू शकणार नाही, हेच पराकोटीचे हरविणे होय ''   (दिव्य कुरआन; १४ : १८)

''(याच्या उलट) ज्यांनी सत्याचा इन्कार केला त्यांच्या कृत्याचे उदाहरण असे आहे जसे निर्जल वाळवंटातील मृगजळ, की तहानलेला त्याला पाणी समजून होता, परंतु तो जेव्हा तेथे पोहचला तेव्हा काहीही आढळले नाही, तर तेथे त्याला अल्लाह

असलेला आढळला, ज्याने त्याचा हिशेब पुरेपूर चुकता केला आणि अल्लाहला हिशेब घेताना विलंब लागत नाही. अथवा त्याचे उदाहरण असे आहे जसे एखाद्या खोल समुद्रातील अंधार की वर एक लाट आच्छदिली आहे, त्यावर आणखी एक लाट, आणि तिच्यावर ढग, अंध:कारावर अंध:कार आच्छादित आहे, माणसाने हात काढले तर तेही त्याला पाहता येऊ नये. ज्याला अल्लाहनेच प्रकाश प्रदान केला नाही त्याच्यासाठी मग कोणताही प्रकाश नाही '' (दिव्य कुरआन; २४ : ३९-४०)

''ज्या लोकांनी अल्लाहला सोडून इतरांना वाली बनविले आहे, त्यांचे उदाहरण कोळ्यासारखे आहे, जो आपले एक घर बनवितो आणि सर्व घरांपेक्षा जास्त दुर्बल कोळ्याचे घरच असते. यांना ज्ञान असते तर!'' (दिव्य कुरआन; २९ : ४१)

''त्याचाच धावा करणे सत्याधिष्ठित आहे. उरले ते ज्यांचा धावा हे लोक त्याला सोडून करतात, ते त्यांच्या प्रार्थनेला काहीच प्रतिसाद देऊ शकत नाहीत. त्यांचा धावा करणे तर असे आहे जसे एखाद्या मनुष्याने पाण्याकडे हात पसरून त्याला विनंती करावी की तू माझ्या तोंडापर्यंत पोहोच. वस्तुत: पाणी त्याच्यापर्यंत पोहचणार नाही, बस्स अशाच प्रकारे इन्कार करणाऱ्यांच्या प्रार्थनादेखील काहीच नाही परंतु एक लक्षहीन बाण '' (दिव्य कुरआन; १३ : १४)

''हे प्रेषित (स.)! त्यांना विचारा, काय आम्ही अल्लाहला सोडून त्यांचा धावा करावा जे आम्हाला लाभही पोहोचवू शकत नाहीत व नुकसानही नाही? आणि ज्याअर्थी अल्लाहने आम्हाला सन्मार्ग दाखवून दिला आहे तर काय आम्ही परत पावली मागे फिरावे? काय आम्ही आपली दशा त्या माणसासारखी करून घ्यावी ज्याला शैतानांनी वाळवंटात भटकविले असावे आणि तो हैराण व विक्षिप्तपणे फिरत असावा, वास्तविकपणे त्याचे सोबती त्याला हाका मारीत असतील की इकडे ये, हा सरळमार्ग अस्तित्वात आहे. सांगा, ''वस्तुत: खरे मार्गदर्शन तर केवळ अल्लाहचेच मार्गदर्शन आहे आणि त्याच्याकडून आम्हाला हा आदेश मिळाला आहे की सर्व सृष्टीच्या स्वामीपुढे मान तुकवा. नमाज स्थापित करा आणि त्याच्या अवज्ञेपासून दूर राहा, त्याच्याकडेच तुम्ही एकत्र केले जाल.'' (दिव्य कुरआन; ६ : ७१-७२)

''अल्लाह आकाशांचा व पृथ्वीचा प्रकाश आहे. (सृष्टीमध्ये) त्याच्या प्रकाशाची उपमा अशी आहे जणू एका कोणाड्यामध्ये दिव्याची ज्योत तेवत असेल. तो एक पारदर्शी पडदा ठेवलेला जणूकाही मोत्याप्रमाणे चमकणारा तारा आणि तो एका अशा शुभ जैतुन कल्पवृक्षाच्या तेलाने तेवत आहे जो पौर्वात्यही नाही की पाश्चिमात्यही नाही. अग्नीचा स्पर्शदेखील झाला नसला तरी तो तेजस्वी होतो. प्रकाशावर प्रकाश (वाढण्याची

सर्व साधने एकवटली असतील), अल्लाह आपल्या प्रकाशाकडे ज्याला इच्छितो त्याला मार्गदर्शन करतो, तो लोकांना दृष्टांत देऊन गोष्ट समजावून देतो. प्रत्येक गोष्ट त्याला चांगल्या प्रकारे माहीत आहे.'' (दिव्य कुरआन; २४ : ३५)

''आठवण करा, इस्राईलच्या संततीकडून आम्ही दृढ वचन घेतले होते, की अल्लाहशिवाय अन्य कुणाचीही भक्ती करू नका. मातापित्याशी, नातेवाईकांशी, अनाथ व गोरगरीबांशी चांगले वागा. लोकांशी चांगले बोला. नमाजचे पालन करा आणि जकात द्या. परंतु थोडे लोक वगळता तुम्ही सर्वांनी या वचनाकडे पाठ फिरवलीत आणि अजूनही पाठ फिरवीत आहात तसेच आठवण करा, आम्ही तुमच्याकडून दृढ वचन घेतले होते, की आपसांत एकमेकांचे रक्त सांडू नका. एकमेकांना आपल्या घरापासून बेघर करू नका आणि तुम्ही ते मान्यही केले होते. आणि स्वत: त्याचे साक्षीही आहात. परंतु आज तुम्ही तेच आहात जे आपल्या बांधवाची हत्या करता. आपल्या बांधवांपैकी काही लोकांना देशाबाहेर काढीत आहात. अत्याचार आणि अतिरेक करून त्यांच्याविरूद्ध कटकारस्थान करता आणि जेव्हा ते युद्धबंदी होऊन तुमच्यापुढे येतात तेव्हा त्याना बंधमुक्त करण्यासाठी आर्थिक दंड घेता. वास्तविक त्यांना घराबाहेर काढणेच तुमच्यासाठी निषिद्ध होते. तर काय तुम्ही ग्रंथाच्या एका भागावर श्रद्धा ठेवता आणि दुसऱ्या भागाला नाकारता? तुमच्यापैकी जे लोक असे करतील त्यांच्यासाठी याशिवाय अन्य कोणती शिक्षा असेल की या ऐहिक जीवनामध्येही कठोर यातनांकडे त्यांना नेले जाईल. आणि निवाड्याच्या दिवशी त्यांना खरोखर यापेक्षाही कठोर शिक्षेच्या दिशेने नेण्यात येईल. अल्लाह त्या कारवायांपासून अनभिज्ञ नाही ज्या तुम्ही करीत आहात. हे तेच लोक आहेत ज्यांनी मरणोत्तर जीवनाचा सौदा करून हे नश्वर जीवन खरेदी केले आहे. न याची शिक्षा कमी होईल न यांना कोणती मदत लाभेल.''

(दिव्य कुरआन; २ : ८३-८६)

''हे इस्राईलच्या संततीना! स्मरण करा माझा अनुग्रह ज्याने मी तुम्हास उपकृत केले होते आणि तुम्हाला सर्व जनसमुदायावर श्रेष्ठत्व बहाल केले होते. तेव्हा त्या दिवसापासून स्वत:ला वाचवा जेव्हा कुणीही कुणाच्या यत्किंचितही उपयोगी पडणार नाही, न कुणाकडून मोबदला स्वीकारला जाईल न कुणाची शिफारस कुणाच्या उपयोगी पडेल न अपराध्यांना कुठून कोणती मदत लाभेल.''

(दिव्य कुरआन; २ : १२२-१२३)

समाप्त